Ines.
[illegible] Absumpt.
S. Coll.

Poezya 130.

dar Fr. Matejki.

jest to drugie wydanie tegoż samego r. 1655 ogłoszone, – rycina tytułowa nie odmiany.

R.P. ALBERTI INES Soc: Je: LYRICORUM,
Centuria j.
Politicis, Ethicis, Pöeticis, axiomatibus ac Problemat.
instructa
DANTISCI
Sumptibus GEORGII FÖRSTERI. S.R.M. Bibliop.
Cum Privilegi. A°. M.D.C.L.V.

Remigiani Sartacoski. 1707. d. 16 Junii

Res Sacra Poëta eſt, neque canere prius poteſt, quam DEO plenus.
Plato. Dial. 2. de Repub.

Tunc ſe homines oſtendunt DEI ſobolem, cum dignum Poëtæ nomine carmen emittunt.

Socrates apud Plat. in Ione.

~~Patri Marciani à Jesu.~~

Fulgentij ab Assump. BVM

DEI MATRI VIRGINI
M A G N Æ,
SEMPER AUGUSTÆ,
SUO VIVÆ
VOCIS ORACULO
POLONIARUM
R E G I N Æ.

Se, & quidquid suum est, Auctor.

Fulgentij ab assumpt. BVM.

NAM cui alteri TUA nisi TIBI? Impalluit quidem ad tanti Patrocinii ambitionem pagina, & veluti Majestatis rea, ipso se atramento condemnavit. Ignoscas TU tamen, si nihil humilitate mea deterritus, in TUUM, tantæ Majestatis nomen irrumpo. Scis quæ servorum sunt, ad Dominum pertinere omnia. Cum Mancipium me TUUM

profitear; furtum me facere putarem; si quidquam meum non ad TE *destinarem. Quod si* Auroram Musis amicam *non immeritò orbis in* TE *adorat universus: an ego Tyrocinium calami mei non apud* TE *deponerem? hanc vocis seu infantiam, seu balbutiem, non in* TUO *nomine consumerem? Jam verò in Polonico Parnasso natam Poësim,* TU *etiam prior* TUAM *esse voluisti, cùm* REGINAM POLONIÆ TUA TE *ipsius voce initiasti. Age Polonia. communem cum cælis Reginam habes. Ejus auspiciis erectior, facilè contempseris hostilem Lunam, quam illa jam ad pedes dejecit. Ne in plenum orbem reductis cornibus coëat; non tu tantum manu ac ferro; sed illa etiam sui objectu prohibebit.*

Ad Augustos igitur pedes TUOS, *O* POLONIÆ REGINA *carmina*

na mea unà mecum supplex depono. Satis intelligo quam vile pavimentum illis subjiciam; cùm digni sint quibus se astra calcanda substernant: sed & illud memini, non insolitum esse TIBI, super Aspidem & Basiliscum ambulare; si non dignatione, ut in servos Dominæ, certè per justam in subactos contumeliam, ut monstrorum Domitrici. At ego mihi hanc à TE contumeliam magis omnibus honoribus ambiendam puto. Quo nomine id factura sis, TU pro TUA potestate decernes: ego id tantum peto, ne me ab istis TUIS pedibus rejicias.

Majestatis TUÆ

Æternùm is, quem esse voles

ALBERTUS INES
SOC. JESU.

PROOEMIUM
AD
LECTOREM.

Humanissime Lector.

Nimium audax fuero, ſi omnia hîc tibi placitura ſperem; ſi nihil, nimium timidus. In feraciſſimo hoc optimorum ingeniorum ſæculo, ut paucos vidimus, quibus non aliquod Cenſorium NISI limata aliorum appingerent judicia: ita pleriſque ab ipſa invidia literariam Laurum vel ideò porrectam plauſimus; quod aliquâ ſaltem ſui parte eruditorum ingeniis ſeſe approbaſſent. Mihimetipſi ut pauca ex meis arrident; ita ille, quem ſubito quodam calore aliquando effuderam, verſiculus, ipſius commendatione veritatis non omninò diſplicet:

Nullus pænè nihil, nemo ſcit omnia.

Primitiæ hæc ſunt adoleſcentis ingenii. Porrò quis à floribus fructum, omnemque maturitatem, plus æquo

æquo rigidus Cenſor, exigat? ſi alia deeſſent, ſuffragante Fabio, ætatis veniam pro laude habent. Ut incultos aliàs, plebeioſque flores euſque nulli non grata novitas commendare ſolet; ut illis primo vere apparentibus, inter ipſas Divorum Aras, primum locum concedamus: ita & primum florem ſuum evolventibus ingeniis rigidiſſimi etiam Catones, & ſuperciliosi aliàs Ariſtarchi applauſerunt. *lib. 12. Inſtit.*

Inter aſperas ſeveriorum diſciplinarum ſpinas, multâ ſui parte lucubratiuncula hæc nata; mirum erat niſi aliquem inde horrorem traheret. nam & alieno ſub cælo plantata arbor rarò ſoli natalis ingenium exuit. Ut tamen acerbam immaturorum fructuum cruditatem diuturniore ſitu emollimus: ita & opuſculum hoc, cùm in obſoleto aliquot jam annorum pulvere delituiſſet, ſuum credo acorem aliquomodo temperavit. Profectò ad unguem hîc planè, imò ſupra hunc, illius ſeu præceptum ſeu conſilium expletum, qui cecinit

nonumque prematur in annum. *Horat. de Art. Poët.*

Et latuiſſet opella hæc forſitan diutius, niſi amicorum ſuffragia, &

eruditorum judicia, quâ humanitate rudi libello patrocinabantur; eâdem morosæ procrastinantis Auctoris ignaviæ succenserent. Fuêre ex his nonnulli, qui, dum ulteriori limæ pertinaciter incumbo, inter eos me computarent, *Quibus* (teste Quinctiliano Instit. lib. 10) *nihil satis est. qui omnia mutare, omnia aliter dicere quam occurrunt, velint: increduli quidam, & de ingenio pessimè meriti; qui diligentiam putant, facere sibi scribendi difficultatem.* Quid ergo? amænum floridæ exercitationis tyrocinium, in extremam senectutem rejicerem? *Nam quotidie* (ut ait ille) *metus crescit, majusque fit semper quod ausuri sumus: & dùm deliberamus, quando incipiendum sit, incipere jam serum est.* Porrò, si Fabio credimus, *Fructum studiorum viridem, & adhuc dulcem promi decet; dum & venia & spes est; & paratus favor; & audere non dedecet: & si quid desit operi, supplet ætas: & si quæ dicta sunt juveniliter, pro indole accipiuntur.* Quid dicam? His multisque aliis auditis, nimium temerariè pertinax audire potueram, nisi paruissem. Pareo igitur, & tandem è tenebris meis paulatim in lucem prorepere ausus, unico hoc libel-

lo

lo famam publicam periclitor.

Titulum tot jam calamis & ingeniis nobilitatum opellæ meæ præfixi; maluique in CENTURIAS Lyricorum, quàm in 4 Lyricorum libros, & quintum Epodon Odas meas compingere: tum ut ita longius ab invidiosa præfidentis æmulationis suspicione abessem; tum ne viam mihi præcluderem ad ea, quæ adhuc supremam manum expectant Lyrica, tuæ humanitati, si hæc non improbaveris, postmodum afferenda. Imò toto Regno, dum hæc typis aptantur; bellicis delectibus circumsonante; ne ipsa quidem Poësis, nisi militari nomine Centuriata, tutò prodiret in lucem.

Ad stylum quod attinet; fateor, Horatium, Sarbievium, Poëtasque alios Classicos, imitari volui, non expilare.

Ne, cum forte suas repetitum venerit olim Horat. Satyr.
Grex avium pennas, moveat cornicula risum
Furtivis nudata coloribus.

Didici ego Poëtas Apollini sacra facere, non Mercurio. Non placent ea capita, quæ Cisalpinorum latrunculo-

culorum more, laudem ingenii ex ſolerti furto quærunt. Si Dîs placet, ego quoque *librum*, imò libellum, *facere volui, non Bibliothecam*. Nam ſi Eloquentiſſimus Zeno, *Stabularios* eos Auctores nominat, *in quorum libris aliena diverſantur ingenia*, quis tituli hujus ignominiam, tantis licitetur impenſis? vis & alium? *O quot*, inquit, *ſutores librorum, non auctores videas, qui conſuunt ſapientiam alienam, non texunt ſuam*. Quid plura?

Serm. de Jac.

Cel. ex mente S. Maxim.

Mart. lib. 1. ep. 46.

Stat contra, dicitque tibi tua pagina, fur es.

At ipſe, inquiunt aliqui, ipſe ille Sarbievius noſter, ex Horatio, Senecâ, Statio, Claudiano &c. non pauca in ſuum traxit colorem? Fateor, ſed ut exornaret, aut ſuperaret. Aliàs pauciores hodie numeraremur, qui Sarbievium Horatio, primiſque illis Lyricorum numinibus, committere auderemus. Non eſt animus imitationem damnare; quam præcipuam Eloquentiæ partem non neſcio. *Nos quoque* (Macrobium audis) *quidquid diverſa lectione quæſivimus, committemus ſtylo. Velut grandis aquila prævolavit* (Ruperti de Auguſtino verbis inſiſto) Sarbievius: *nos eâdem quidem viâ, ſed*

ſed non omninò iiſdem, (addo ego ex meæ tenuitatis conſcientia, omninò non iiſdem) *veſtigiis ſubſequi enitemur.*

At neque hæc de illis dicta ſunto, quibus, eò magis tenax, quò minus fidelis memoria, ita illudit; ut quandoque aliena pro ſuis afferant. imò neque de illis, quibus idem entheus, & quædam venæ ac materiæ affinitas, eadem planè carmina ſuggerit in quibus aliena deſudavit induſtria.

Scimus & hanc veniam petimuſque damuſque viciſſim. Horat.

Ego ipſe in paucis hiſce verſiculis aliqua effudi, quæ poſtea in aliis Auctoribus, multò poſtquam ſcripſeram lectis, de verbo ad verbum reperi. Tale illud:

Virgo biſſenis redimita ſtellis. quod à me antè annos plus decem ſcriptum, in cultiſſimis Patris Balde Lyricis, & alterius non vulgaris Lyriſtæ ſtrophis, non ita pridem inveni.

In Odis Panegyricis, & quibuſdam aliis, quæ luxuriantis ſtyli nitore floridum commendant ingenium, ſententiarum parcior fui. tum quia Horatius & Sarbievius idem fecerunt: tum quia nimis rigidum ſeveri Catonis ſupercilium ſapere, per

per ætatem non decuit. Cæterùm ſcias velim literate lector, me quoque inter eos cenſeri velle, qui inter præcipua Odarum decora, & quoſdam veluti Lyricorum nervos, ſententias aliaque Politica axiomata numerant. Non ſapit ſtylus ille, quem, ſi arctius preſſeris, nihil ex eo præter verba, & aliquos elegantiorum phraſium cincinnos exprimes. Jam verò, ſi Stoicorum diſer-
Senec. ep. 33. tiſſimo credimus, *Turpe eſt viro flores captare; & memoriâ ſtare.*

At neſcio quis è Momorum turba aurem vellicat. Quorſum tot librorum auctoramenta? Aquam Oceano, ſtellas cælo addimus. Quot Poëtarum, quot Lyricorum myriades? in publicum nulla non die prodeunt? Ita planè. Si tamen Senecam
Ep. 6. audis, *multum adhuc reſtat operis, multumque reſtabit: nec ulli nato poſt mille ſæcula præcludetur occaſio aliquid adjiciendi.* Quod de cælo & Oceano attuleras, pro nobis militat. Quam multas noſtrates Aſtronomi ſtellas cælo addiderunt; dum ignotas antiquis nobis vulgaverunt? Quot flumina quotidie in Oceanum influunt, & tamen ſacri vatis teſtimonio, *mare*

non

non redundat. Nihil generoſum ſapit, cui illud Plinii non ſapit: *Sum ex his qui mirer antiquos; non tamen ut quidam, temporum noſtrorum ingenia deſpiciam. Neque enim* (hîc te attentiorem volo) *quaſi laſſa & effæta natura nihil jam laudabile parit.* Quod olim de veritate, Cordubenſe Oraculum; idem ego de Poëſi edico. *Patet omnibus. nondum eſt occupata. multum ex illa etiam futuris relictum eſt.* *Ep. 1. 6.* *Senec. ep. 6.*

Sed quorſum hæc ego in primo exilis operæ veſtibulo, tanto verborum ambitu? Sanè, *qui in hunc librum inciderint*, jure mihi indignabuntur, *quod ad primam paginam nonniſi laſſi pervenient.* Nimirum, tot Syrtibus ſcopuliſque, imò tot ingeniorum naufragiis fatali Oceano, me, meaque committens, ita undequaque, ne ſic quidem ſatis ſecurus, cymbam præmunio, & nonniſi violentâ manu ab amico portu revellendus ultro in littore moras necto. Quia tamen moleſtus patientiæ tuæ, optime Lector, abuſus, in immenſum creſcentis Procemii filum præſcindens, *Mart. in Præf. lib. 2. Epig.*

è littore funem
Deripere, excuſſoſque jubet laxare rudentes;

Tendo

Tendo vela,
Qua cursum ventique, gubernatorque vocabat.

Fruere hoc qualiquali conatu meo. Crebrum Euge, aliasque Poëticas acclamationes, à te non expecto. Nam ipse quoque non sine debita reverentia, Sancti vatis aliquantulum mihi acclinato sensu, Poëtica hæc opuscula mea, *Delicta juventutis meæ, & ignorantias meas* appellare consuevi. *Ego quoque* (quod de se Romanæ facundiæ Princeps testatur) *operis subsecivis efficere conatus sum, ut meæ Vigiliæ, meæque literæ, & Iuventuti Vtilitatis & nomini POLONO laudis aliquid afferrent.* Ut rigidissimus Censor sis, ut ego scriptor diligentissimus, addo & ingeniosissimus,

Cic. 2. Phil.

Sunt delicta tamen, quibus ignovisse velimus,
Nam neque chorda sonum reddit quem vult manus, & mens,
Poscentique gravem, persæpè remittit acutum.
Non semper feriet quodcunque minabitur arcus.
Verum ubi plura nitent in carmine, non ego paucis

Horat. de Arte Poët.

Offen-

Offendar maculis, quas aut incuria
fudit,
Aut humana parum cavit natura.

Ita Lyricorum Latinorum Primas, Horatius; aliàs ne ipse quidem de Poësi suâ securus. Denique si Amicus es, audi pro me meique similibus perorantem Plinium, *Non debet operibus ejus obesse* QVOD VIVIT. alioqui *Lip. 1 Epist.*

Si post fata venit gloria? non propero. *Mart li. 5. e. 10.*

Si porro Centuriam hanc, quam veluti exploratricem in eruditorum castra præmitto, tuo non indignam favore arbitraberis, ab eodem calamo plura, addo & meliora, expecta.

Fulgentij ab assumpt B. V. M.

a P. Mariano à Jesu donatus

Fa-

Facultas
RP. PROVINCIALIS
Societatis Jesu
IN POLONIA.

EGO *Stanislaus Ierzykowic*; Præpositus Provincialis Societatis Jesu in Provincia Poloniæ, potestate ad id mihi facta, ab A. R. P. N. *Gosuino Nickel* Præposito nostro Generali, facultatem concedo, ut *Lyricorum Centuria Politicis Ethicis & Poëticis Axiomatibus ac Problematibus instructa* a P. *Alberto Ines*, Societatis nostræ composita, & ejusdem Societatis Patrum, quibus id commisimus, judicio approbata, typis vulgetur. Si videbitur his ad quos pertinet, Concessionis fidem facio manu mea, & Officii Sigillo Brestæ. 8 Decembris: Anno Dni. M. DC. LIII.

Locus Sigilli.

Stanislaus Jerzykowic.

P. AL-

P. ALBERTI INES
E Societate JESU
LYRICORUM
Centuria Prima.

DEI MATRI VIRGINI
Cœleſtis ſponſi Canticum, ex Canticis Canticorum deprom̃ptum.

ODE I.

NAM quæ diſertis vatibus inſerat,
Ineruditi carmina pectinis
Te præter? o Beata noſtræ
Summa Spei! melior tuorum
Thalia vatum. non ego turgida
Ambibo doctæ vincula Laureæ;
Muſaſque ringentemque Phæbum, &
Pierii juga linquo montis:
Si tu Clienti, Dia parens, tuo,
Modeſtioris culmen Apollinis
Pandis. *Marianique vatis*
Immeritò titulos Poëtæ
(Quanquam trecentis dives adoreis.
Hinc te beatâ SARBIVIUS lyrâ;
Hinc BALDE, & erudita vatum
Turba novis geminant trophæis,)

Permittis. Jo! tendite Gratiæ,
Jurata magnæ ſtamina Virgini;
  Lyraſque, vocaleſque nervos,
    Virgineis animate metris.
An & canori pollice barbiti,
Noſtras ſereno Sponſus ab æthere
  Demulcet aures? & diſerto,
    Virgineum canit, ore, nomen.
Abſiſte plectrum; tuque ſonantia
Loqui obſtinato fila ſilentio
  Compone; plebeïumque carmen
    Aoniis, lyra, ſtringe nodis.
Ille, ille, ſacro plenior entheo,
Inculta, Divus, carmina condiat.
  Non erubeſcendumque noſtris
    Auſpicium, præeat Camænis.
Audîmur? en jam leniter aurea
Facundiori ſtamina pectine
  Invadit; & junctam beatâ
    Voce lyram, Cytharæque cantum.
O quam feraci mente parens DEUS,
Sibi obſequentem gignere Filiam
  Decrevit; & labis carentem
    Primigenæ, cupidoque pulchram
Donavit Orbi. quam ſuper aureo
Lætùm tuentis ſolis anhelitu
  Effudit; & noſci volentem
    Sidereo radiavit oſtro.
TIBI magiſtri dextera Numinis,
Dignam ſupremis collibus indolem
  Finxiſſe, & accuratiori
    Pollice, ſollicitâque formam
Limaſſe curâ fertur; & è ſua,
In ſe reductæ lucis, imagine,
  Frontemque, Regaleſque nutus,
    Et ſimilem cumulaſſe vultum.
Ut evibrato vertice celſior
Cælo propinquis nubibus obviat
  Carmelus; & diſerta pigri
    Arva ſoli, indigenaſque latè

De-

Deſpectat agros; ſic tibi Regium,
Sublimiori ſe genio, caput
  Attollit, humanoſque colles,
    Et reliqui juga linquit orbis.
Tui, rubentis ſtamina purpuræ,
Vicêre, crines. Mygdonium comæ
  Vicêre Muricem, & recoctum
    Sidonii precium meraci.
O Sauciati SPICULA Numinis!
O tela, crines! tela quibus ſuum
  Vulnus fatetur, & ſeveros
    Purpureo rigat imbre cyrrhos.
Quod ſi decorum, TURRIS *eburneæ*
Dicêre collum: quâ mage ſaucium
  A crine, captivumque Numen
    Turre queat melius teneri;
Quam ſi recepti vulneris immemor,
A Virginali pondus amabile
  Cervice, ſuſpendatur olim,
    Et famulis religetur ulnis?
At quæ pudicam, ſe gemino ſuper
Piſcina, frontem, porrigit alveo?
  Piſcina, quam latè refuſæ
    Accumulant Heſebonis undæ.
Agnoſco caſtæ lumina Virginis;
Clauſam modeſti nube ſupercilii
  Agnoſco pupillam; & vibratos
    E liquido radios ſereno.
O innocenti ſplendidius vitro!
O puriori flumine purius!
  O lumen, auditum beato
    Naufragio, tumulaſſe tractum
Ad nos Tonantem; cum prece ſupplici,
Ex arcuatæ vulnere palpebræ
  Reſpirat; & toto receptum
    Vulnus amat, jaculumque corde.
Ut illa *Mali* purpura *Punici*
Per crebra lucet fragmina; ſic TIBI
  Genæ, verecundiſque pictæ
    Floribus, erubuêre malæ.

Seu obſerati conſcia liminis,
Stringis modeſto labra ſilentio;
Seu baſiatum, virginali
Ore, bibis, labiiſque VERBUM;
TIBI decenti tænia coccino
Adſtricta fertur verba, fidelibus
Servare nodis, & rubenti
Eloquium cohibere VITTA:
At dum recepti prodiga Numinis,
Adblandienti baſia filio
O Virgo! diſpenſas; iiſdem
Pænè ligas, tua vota, vittis.
Et oſculanti dulcia parvulo,
Fundis beato mella volumine.
Favumque diſtillas; palato
Nectareos imitante ſuccos.
TIBI diſertâ virgineum ſedet
Lac, virgo, lingua; quod puero libens
Affundit, APTUM INCORPORATO,
UBER alens, tua LINGUA, VERBO.
Non pondus auri, non tibi divite
Diſtincta cenſu, Virgo, monilia
Vovebo; quæ quondam trecentis
Luxus emit redimitque gazis:
Cùm te beatis nexibus implicat
A TE educati dextera Numinis;
Conchiſque ſtipatumque gemmis,
Et rutilo lapidum ſereno
Monile, purâ candidius nive
Collum reponit. non melior TIBI
Pendere de cervice gemmâ,
Non poterat pretioſiore
Accenſus auro torquis, amabile
Gravare collum. Non geminum mero
Tumere demirabor Uber;
Non patulas generoſiori
Mammas Caleno. quæ proprio, VIRUM
Complexa quondam viſcere, nutriet;
Huîc jure, ſuccrevêre forti
UBERA, nobiliora VINO.

Huîc & Falernis fertilior botris
Papilla, casto Virgineum mero
Lac supplet: & dignæ gemellos
Hinnuleos superare mammæ.
O plena Sacris viscera frugibus!
Fæcundioris viscera TRITICI.
Stipata ACERVO; quem nitenti
Lilia circumiêre vallo.
O sempiterni Filia Principis!
Quæ calceati pondere sub pedis
Premis coronato protervam
Calce Stygem, dominâque victum
Plantâ draconem. sic pede libero
Calcare quondam sidera dignior
Dicêre quæ victore passu,
Per Stygios graderis Cerastas.
Hæc quà loquacis carmine barbiti,
Quà voce Sponsus dixerat: at simul
Canentis excitata voce
Astra, novos cecinêre versus.
Et lenè ductis ad numerum lyris,
Per lætiorum pegmata nubium,
Cælique gratantis plateas,
Innumero saliêre gyro.

AD
HIACYNTHUM MORUM
STOICUS
CHRISTIANUS.
MORTEM NON ESSE
TIMENDAM.

ODE II.

NOn fletu neque lacrymis
    Placantur rigidæ jura Proſerpinæ.
Quod vitare nequiveris,
    Stultum eſt ſi timeas. Tergite rorida,
Udis, lumina, fletibus.
    Non qui Neſtoreis ſolibus æmulas
Implevit Trieterides;
    Sed qui Neſtoreâ dignus erat rude,
Feſtis floret adoreis;
    Æternoque ſibi plaudit in otio.
Nullâ non morimur die;
    Et vitæ potior pars, tumulo datur:
At qui parcere neſciam
    Feſtino Lacheſim prægreditur metu;
Pæne eſt bis miſer: ultima
    Præſenti geminans damna negotio,
Fati prodigus & ſui.
    Is qui ſollicitæ præcipites fugæ,
Virtutum numero, dies
    Penſabit, ſapiet. ſola nequit gravem
Virtus interitum pati.
    Et ſeſe è tumulo ſurrigit altiùs.
Quidquid fata negaverint,
    Poſſunt, More, tibi facta reponere,

Magni

Magni fænore Nominis.
Qui notus nimium ſit licet omnibus,
Ignotus moritur ſibi;
Et totus tumulo qui fuerat ſubeſt:
Illi mors gravis incubat.
Illi mæſta truci viſcera vulture,
Ultor prorogat Æacus.
Quod ſi dum morimur, deſinimus mori:
Is fatum timeat, cui
Mortis certa ſuæ Mors placuit minus:
Is olim timeat mori;
Cui vixiſſe diu diſplicet. is nigram
Parcarum paveat colum;
Qui poſt fata ſacros ducere ſpiritus;
Et vixiſſe perennius,
Nec ſperat, nec amat. Quin mihi protinus,
Si trux juſſerit Atropos,
Rumpantur rigido ſtamina forcipe.
Seu hæc linea; ſeu rubro
Interfuſa croco Numina neverint.
Quæris mortis avarior
Cur ſim, More? diu ne timeam mori.
Nam mortis dubius timor
Ipsâ morte reos lancinat acrius.

A D
MARIANUM VIRGINIUM.
I N
QUENDAM NIMIUM
S U Æ
FAMILIÆ JACTATOREM.

ODE III.

QUid Palatino numeroſa cinctu
Sceptra, & antiquos Curii nepotes?

Quid tonas Regum trabeas, avitis
Nixe triumphis.
Qui crepat Patrem, veterumque grandes
Nominum faſtos, aliena jactat.
Quid juvat ſi quis male mutuato
Fulgeat auro?
Noſtra nos clarat, Mariane, virtus;
Et ſuo quondam generoſa plauſu
Acta: ventoſi procul abſtulerunt
Cætera Cori.
Nam quid illuſtri tumeat parente,
Ille facundi Ciceronis hæres;
Cui parem Patri, minus æqua, linguam
Fata, negarunt?
Quis coronatos tenui Popielos
Præferat Piaſto; licet hi ſuperbas
Luſerint cunas ſuper: hunc modeſta
Tinxerit unda:
Ille ſupremum Patrui Patriſque
Scipio probrum; docuit ſceleſtos
E bonis naſci: tenebraſque clarum
Gignere fulmen.
E casâ quantus Cato Tuſculana?
Quantus à ſervo Marius ligone?
Nemo Lucinæ meritis onuſtos
Debuit annos.
Nemo virtutem Proavus Paterque
Vixit in noſtram. ſibi quiſque famam
Debeat, nec ſe vetulis Avorum
Augeat umbris.
Qui ſuo Titan micuit ſereno,
Clarius fulget: minus at minorum
Vulgus aſtrorum, ſibi commodato
Ardet in igne.
Quin ſuas Phæbo reperente flammas,
Menſtruum Lunæ periiſſe vultum
Et cavum cornu, vacuamque primo
Lumine frontem.
Sæpe ridemus; quoties frequentes
Inter Eclypſes moritur, propinqui

Lumi-

Luminis pauper? quoties minori
Tollitur ortu?
Sic adoptivo radiatus igni,
Et Patris tantùm satur; in frequentes
Languet Eclypses, dubioque famam
Funerat æstu.

AD
EQUITES POLONOS
GENEROSA LIBERÆ
GENTIS GENETHLIA.

ODE IV.

POlone, nam te, Carpatiis super,
Fertur marito Marte, recessibus
Regina LIBERTAS, reclinem
Non humili genuisse partu.
Armisque cunas suppeditantibus
Inter severi præsidium Patris
Jecisse, ferratasque subter,
Sic temerè posuisse peltas;
Pardoque parvum pectus & horridis
Texisse villis, & Mareoticas
Per scuta reptanti, per arcus,
Magnanimam puero Parentem
Aptasse lyncas. Mox ubi grandior
Succrevit ætas, & gravioribus
Pectusque roburque & feroces
Ausibus infremuêre vires;
Quà se reductis collibus explicat,
Audax, superbo vertice, Carpatus,
Duxisse, projectasque latè
E tumulis digito docente,
Monstrasse gentes; quà gelidum caput
Canis, Bootes, crinibus oblitum

Oſtentat, & noctis labores
Parrhaſii vehit ora plauſtri.
Has (inquit) olim Nate, memor Patris,
Non ſemimembri degener areas
Metire paſſu, ſi Paterni,
Multa ſedet tibi cura, Martis.
Seu te cruenti prælia Jazygæ,
Seu bellicoſi claſſica Theutonis,
Enſeſque terrebunt; revicta
Invidiæ ſuper ibis arma;
Languet, moleſto ſi vacat æmulo,
Heroa virtus. quidquid atrocior
Procella, diſcordeſque Parcæ
Eruerint, generoſiore
Evince niſu. dura probat viros
Sors; fluxa, molles. ne violabili
Succumbe fato, ſed per ipſa,
Intrepidos, age tela, paſſus.
Fortuna fortes ipſa ſubit manus;
Fugit remiſſas. cui gravis ad latus
Dependet enſis obſequentem,
Ipſe ſibi parat enſe ſortem.
Fruſtra querelis fata laceſſimus;
Nullum decori nominis à tholo
Lucina pellit: æviternæ
Quiſque poteſt Faber eſſe Famæ.
Tum ſi rebellis ripa Boriſthenis
Formidoloſo provocet alveo;
Jam tunc & alternis frementes
Conſiliis animos remiſce;
Et æſtuantis fræna licentiæ
Adſtringe prudens. nec Fabii moras;
Nec fulmen incertùm volantis
Scipiadæ, nec avara Pæni
Dux arma temnit. pænè magis ferit
Librata forti conſilio manus.
Qui bella præceps geſſit; altos
Ipſe ſibi eripuit triumphos.
Deliberato fortius impetit
Gradivus ictu. quod temerè jacit

Bel-

Bellona telum, affibilantes
Sic temerè perit inter auras.
Quin & cadendum si fuerit; prius
Quâ victus olim parte cadas tui
Adverte. nam quandoque Laurus
In mediis viruit ruinis.
At nec tuo te dividat arduus
Ab hoste murus. qui caput obvio
Opponit hosti, grandis olim
Pro Patria stetit ipse *Murus*.
Imbelle quondam mœnia condidit
Plectrum: virilis ad sonitum tubæ
Eversa Jericho, superbas
In tumulos propè vertit arces.
Parum probroso carcere discrepant
Obducta vallo mænia: coctiles
Evade Caucasos, decoræ,
Quisquis amas, monumenta, famæ.
Capaciori se fovet ambitu
Commissa campo gloria; displicet
Inclusa Libertas: apertis,
Bella Lacon bene gessit, arvis:
Hac arte quondam, Nate, capacia
Per æmulorum vulnera, ad arduam
Virtutis eluctatus arcem
Magnanimâ potiêre Famâ.
Vis nulla fortem territat. hîc tibi
Importuosæ littora Daniæ,
Gotusque, Vandalusque, & atrox
Massagetes, domitusque Biston;
Hîc subjugatæ ripa Silesiæ,
Totusque magni tractus Orionis,
Quà sudat Euxinus, Tyrasque
Vistuleo mediante fluctu;
Hîc victa Laurum Russia porriget,
Feroxque Bessus. non ego Moschuam;
Nigramque Mæotim, nec ampla
Herciniæ fruticeta sylvæ
Cædesque dicam: non ego Pannonem
Nec edomandæ culta Valachiæ;

Quicunque Libertatis olim
Hoſtis erit, ſimul & Polono
Dicetur hoſtis. Non Latios ego
Faſces, nec alti mænia Romuli,
Urbemque præpono, Polono
Orbe ſuper, Lechicoque cælo.
O gens avitæ conſcia Gloriæ!
O Liberorum Regia Civium!
Hîc fixa LIBERTATIS AULA;
HOSPITIUM EST alibi; domuſque
Quas evagantis plauſtra vehunt Getæ,
Quocunque plebem dura vocat fames.
Quò pulchra Libertas Latinæ
Gentis? Achæmeniique ſceptri?
Quo bellicoſis obruta mænibus,
Et liberorum funere Civium
Carthago? quo Spartana virtus
Magnanimis male fiſa telis.
Adhuc parabat plura; ſed ilicet
Se Regiarum exercitus Alitum
Libravit, heroumque feſtis
Auſpicium tibi plauſit alis.
Sic longioris impatiens moræ,
Polone, Divam linquis in ardua
Effuſus, Atteſtationem
Veridicæ properaſſe Divæ
Actore ferro. jam Tibi Thracii
Saltus, ſupinis frondibus annuunt;
Veramque mancipatus actis
Hiſtoriam probat Iſter undis.

A D

A D
NICOLAUM LYCUM
Noſce te ipſum.

ODE V.

UTcunque ingenuæ mentis avarior
Inſtas ipſe tibi, certaque proximo
Urges damna lucro; corripe languidas
Torpentis genii moras.
Fruſtra Cecropiâ bile ſonantia
Pulſamus calidis pulpita dexteris;
Fruſtra ſollicitæ lucra ſcientiæ,
Tanto fænore quærimus.
Ille & doctiloquo Socrate doctior,
Qui ſe novit, erit. Se magis & ſua
Rimatur Sapiens; cætera pronior
Vulgo linquere mobili.
Sic tu non vacuæ ſedulus indolis,
Inter perpetui clauſtra ſilentii
Hoc appone lucro, & hoc, Lyce, computa;
Si te, ſi tua noveris.
Felix, ſi vitii parcus, & abſtinens,
Clauſum compoſitæ vecte modeſtiæ
Emendas animum; nec volucrem, ſacro
Mentem perdis, in otio.
Quidquid magnanimæ demimus indoli,
Cælis inferimus: nemo ſuam minus
Quam qui plus ſatagit perdere copiam
Lucri depoſitor ſui.

FERREUM SÆCULUM

Bellorum Civilium calamitatem deplorat.

ODE VI.

AUreis quondam ſpoliata venis,
E recudendo fore, luſtra ferro.
Priſca Saturni docuit vetuſtum
Fabula vatem.
Heu dolor! ſeri, tremimus nepotes
Ferreis menſes tonuiſſe ſeclis.
Vidimus tandem ſolidata duro
Luſtra metallo.
Ferreis regnat modo quiſque ſceptris;
Ferreas cudit capiti tiaras,
Ferreos Cives regit; & cruentis
Imperat armis.
Quin prius fuſum premit alter hoſtem,
Quam premat cunas: prope cum parato
Naſcimur ferro; propè cum ſiniſtris
Naſcimur armis.
Hic heri natis inimica dextris
Caſtra metatur; teneroque Martem
Increpat fletu, nec adhuc feroces
Aptus ad iras.
Jamque vicinum pudor eſt in hoſtem
Cominus ſtrictum ſinuaſſe telum;
Miſſa jam paſſim volucri feruntur
Vulnera ferro.
Sic & infuſo leviora plumbo
Fata, inaſſuetis geminamus alis;
Atque tardatas properamus ipſo
Pondere mortes.
Quà procelloſis mare ſpumat undis
Caſtra denſamus; tumidumque Martem
Nerei molles ſuperambulare
Cogimus undas.

In

In reluctantes trahitur Charybdes
Tota ſuſpenſi rabies furoris:
Nec placet terræ ſtabilis ſevero
Area bello.
Inde ſuffuſo, Thetis ipſa, Ponto,
Prodigum vitæ frèmit in furorem.
Inde bacchatur, dirimitque merſas
Nereus iras.
Jam Deum belli pudet eſſe Martem;
Quod profanatis vitiamus armis.
Pænè jam laſſant mutilanda feſſas
Stamina Parcas.
Dum moras pigri furioſa lethi
Impiis pubes reſecat duellis
Et Charonteo ſine lintre nigros
Trajicit amnes.
Ah! ſatis multo micuêre ferro
Arma civili glomerata Marti!
Ah! ſatis multo pavidi natarunt
Sanguine campi!
Siſte, jam tandem, tua tela, ſiſte,
Tela cognatis inimica telis,
Siſte bellorum furor; inſequentes
Siſtite Parcæ.
Jam propinquorum erubuiſtis enſes
Civium cladem: trepidæ cruentâ
Purpuræ Regum maduêre, vivo
Murice, lymphâ.
Quem modò fractis ſitiêre telis
Bella civili, ſaturata tabo;
Totus, hoc, totus, potuit parari
Sanguine mundus.
Jam Talaſſano caruiſſet auro
Pontus Euxinis animoſus undis.
Nec recuſaſſet renovata torvus
Jura Pelaſgus.
Jam ſupinatus timuiſſet Aedon,
Actias rurſum ſinuare turmas.
Jam recondiſſet fera ſubjugatus
Arma Pelorus.

Jam Selymbranum licuiſſet Hebrum
Inter aſſertos numerare fontes:
Et propinatos Getici bibiſſe
Strimonis amnes.
Pella jam nobis, dominuſque Pindi
Thrax, catenato trepidaret armo:
Et pedum Beſſus minor, & vetuſti
Templa Cayri.
Jam Palæſtino viduus tributo,
Inter obſcuras latuiſſet umbras;
Ac ſub inſtratis Solymæ Tyrannus
Sterteret armis.
Subditum nobis domuiſſet Orbem,
Qui modò vano furor ardet æſtu;
Atque cognatis hebetat propinquos
Cædibus enſes.
Ah! ſatis multâ tonuiſtis irâ,
Bellicum Reges cicurate ferrum;
Et cruentatas nimio lavate è
Sanguine dextras.
Jam fatigatus ſubeat relictam
Mucro vaginam; pharetræque laſſis
Exuant telis latus, & feroces
Arma lacertos.
Si legi vultis memoreſque laudum
Annuas, tantis cumulare geſtis:
Jam licet veſtros nimio notare
Sanguine faſtos.
Quæ modò torvis radiant ſub armis,
Tetrico mitras gravidante cono,
Pulchriùs pingi foret in quietis
Tempora ramis.
Ah! ſatis multa dubiæ ruinâ
Regium terræ, didicêre ferrum.
Scimus iraſci; ſed & hoc ſciamus
Parcere Reges.
Vidimus ſævis ſolidos in armis
Publico Reges riguiſſe ferro;
Vidimus clauſos galeâ, minari
Fulmina vultus:

Quin

Quin & offuſo videamus auro,
Regios rurſum micuiſſe crines.
Præbeant nobis hilares apertâ
Caſſide vultus.
Aureum Reges potiùs ſerenum
Quam cruentati juvat ira ferri.
Vulgus iraſci decet; at faventes
Parcere Reges.

AD

VIRGINEM MATREM.

Unicum vitæ ſuæ ſolatium.

ODE VII.

UNica Virgo meò, (placidi ſubſcribite ſoles)
Materies gratiſſima plectro.
Cuî ego devotis æterno fædere metris,
Innocuam vexabo papyrum;
Cui calamos laſſabo meos; & nomina mille
Aſcræâ meditabor ariſtâ.
O *Voti menſura mei*! totumque quod opto?
Aut levibus ſequor uſque fariſſis?
Cur mihi ſollicitis turgeſcant provida curis,
Immerito præcordia queſtu?
Cur tetrico rigeant inconſona viſcera planctu?
Et lacrymis mergantur in ipſis?
Cur capitis ſterileſcat honor? vel corde rebelli
Cum motæ tremuêre procellæ,
Seditioſa fremant dubii ſine nube ſereni.
In trepidis ſuſpiria venis?
Ite graves curæ, queruli procul ite dolores,
I, rabido, comes ira, furori.
E terris auferte diem; confundite cælo
Tartarei grave ſulphur Averni;
Ite, ſolum miſcete Salo, refugaſque paterno
Stellas exſpoliate nitore;

Nil moror, æstivos undis exstinguite soles;
Nullum astris servate colorem:
Lætus ago, totusque tuo, mea virgo, sereno
Devotas tibi recreo chordas.
Te nostrum suspirat ebur; tibi fila loquuntur,
Facundum tibi mussitat aurum.
Et licet in mediâ luctentur carmina nocte,
Ac furvas timet ala procellas;
Unica tu variis vestito nomine flammis
Illimi variaris in ore.
Nunc gracilis Cynosura micas; vultumque modesto
Mane meum, superinduis igne.
Nunc medio crispata pharo, vigilataque bino
Dispensas mihi lumina cornu:
Nunc cava virgineis exæquas cornua gemmis,
Et pleno stas Cynthia vultu:
Nunc lucis moderaris equos, nimiumque calorem
In medio suspendis Olympo.
Una mihi supples extinctos ætheris ignes
Docta novum simulare Phanetem.
Unica, pro cunctis, mihi sufficis omnia, Virgo.
O miseræ compendia vitæ?
O nostri *mensura boni*! te stante, virebit
Perpetuis mea laurea ramis,
Te duce Pierio vernabunt tempora serto,
Et nostri reverentia plectri.
Tu nostrum moderaris ebur; dubiosque magistro
Instituis conamine nervos.
O nostræ *vox*, Virgo, lyræ? mea *SUAda*, leposque
Æternùm tua sim precor *ECHO*.

COM-

COMPENDIOSA FELICITAS.

AD BOTUIDUM ANTIMUM.

ODE VIII.

IMpensisne minoribus
 Felicem fieri me pudeat ? Benè
Paucis vivitur. Antime.
 Omnis turba gravis. Non ego nobilem,
Turpis sollicitus tueri,
 Fortunæ voveam tollere sarcinam,
Si census mihi sufficit
 Quantuscunque mei. Te licet annuis
Centum prædia messibus
 Inter fædifragæ lucra pecuniæ,
Vasto pondere deprimunt;
 Nullâ parte mei niteris altior.
Desunt pauca mihi: tuam
 Quantuscunque famem Jupiter impleat,
Quantuscunque sitim Tagus,
 Nunquam non sities: verior aurea
Inter flumina Tantalus,
 Jejunusque suas inter opes Midas.
Frustra vota crepant tua.
 Quantum quisque potest temnere, possidet.
Seu ditis juga Lydiæ,
 Seu messes Arabûm, vel Tyrii maris
Census spreverit. Illius
 Fortunam veneror; qui cupiit minus,
Votorumque superbiam
 Adstrinxit rigidæ lege modestiæ.
Nunquam non sibi sufficit
 Mens augusta domi. Seu gravis irruat

Toto

Toto Jupiter impetu;
Seu fractis reboent fulmina nubibus:
Nullus, Pauperiem, DEUS,
Infenso poterit sternere spiculo.
Quidquid non cupio, meum;
Quidquid calco, meum est; quidquid opum favens
Dat Fortuna aliis; Midâ,
Et Tartessiacis ditior Insulis
Pulchrâ sperno superbiâ,
Audax, me propriis addere censibus.
Quantum Gargara seminant;
Quantum Sardus arat, nescio: sed meis
Nunquam limitibus minor,
Terræ quanta mihi portio sufficit;
Tumbâ metior ultimâ;
Nec laxo nimiis vota decempedis.
At te cura severior
Votorum dubium; te vigil ambitus;
Te fastidia noctium,
Ac infensa thoro somnia lancinant;
Et voto brevior dies.
Tanti divitias, Antime, non emo.

BICOLLIS PARNASSUS.

AD

EQUITES POLONOS.

Ut armis & scientia ad immortalem gloriam connitantur.

ODE IX.

FAmam, Poloni, non pretio grave
Mercemur aurum. quid malè barbaro

Piscę-

Piſcemur in Tago? perennes
Ferre negat Tagus ipſe gemmas.
Martis, vel artis, vel gladii ſtylo
Noſtros in atræ pectore Thraciæ
Scribamus annos; & refuſis
Sanguinibus Dolopum nefaſtas
Mergamus iras. Jo! recens novum,
Inter Geloni littora Nerei,
Bellona metatur theátrum;
Quiſque manu melioris annos
Invadat ævi. dulce ſit è ſui
Vultus aperto vulnere gloriam
Fudiſſe; dimotiſque pulchram
Viſceribus peperiſſe laudem.
Vel quem cruentis Mars procul areis
Exeſſe juſſit. Caſtaliis ſuper
Deſacret in campis perennem
Non humilis, ſibi, Myſta, Famam.
Huc eruditi ſe KOCHANOVII
Acerque fratri TWARDOVIUS comes
Invexit, & MORSTINIANO
Calliope tenuanda plectro.
Hîc ille magno non minor æmulo,
Horatianam SARBIVIUS lyram
Æquavit; & notum Polonis
Preſſit iter, Lechiciſque callem
Olim premendam paſſibus. huc novo
SARBIEVIANI pectinis entheo
Impulſus, excitata KANON
Fila tulit, veterique notus
Acernus æſtro. Quid memorem quibus
Majora Phæbum Numina, & inclytos
Stagira ſuppreſſit calores,
Et geminæ monumenta pennæ
Invidit orbi. Quid juvat heu dolor
Noſtri magiſtrum dicere pectinis
KUNUMque KARWATOSque, & acrem
Nunc etiam lituo lyraque
PALUSZKIEWICUM. Vos etiam quibus
Novella primo gloria Phoſphoro

Affulget, & non pænitendus
Castaliæ radios diei
Accendit ardor: quos ego. nunc mihi
Adducta sacro labra silentio
Arctantur. Eheu! pertinaces
Pierio latuisse nido,
Adeste vates. quid juvat ad pedem
Bicollis aulæ, nuper Anonymos
Reptasse; nec noscenda mundo
Aonium monumenta supra
Urgere clivum? huc huc age Sarmata,
Polona per vestigia, tutiùs
Sequamur, adnisi priorum
Emeritas cumulare lauros
Ductore vel me. non ego segniùs,
Quanquam capacis parcior ingenî,
Ad alta Parnassi præibo
Culmina, Pegaseosque colles.
Quin nec sagittis, nec pharetrâ caret
Apollo; doctam scandite Phocidem;
Doctisque temperate lymphis
Sanguinei maria alta belli;
Dumque eruditos Pegasus elicit
Haurite fontes. hîc decus eminet,
Magnæque desacrata laudi
Pierio viret aula vere.
Non temnit acer prælia masculi
Apollo Martis: nec decorum parens
Minerva, Bellonam sequestrat
A propriis, inimica, signis.
Binis, Poloni, collibus eminet
Parnassus: unum si dominus premit,
Apollo; non Marti capacem
Sarmatico negat alter ædem.
Hinc mitiores sistra citent modos;
Illinc cruentùm classica perstrepant;
Discorsque concordi tumultu
E geminis replicetur ECHO
Sonora clivis. hinc sua Pegasus
Fluenta, docto proliciat pede.

At inde bellax Hippocrenem
Fundat equus; nec avara lethi;
Quanquam ſuperbo Bellerophon ſitu,
Laceſſat auras; flumina, proruat.
Sic una, ſic vobis, Poloni,
E gemino fluet amne, Fama.

SECRETUM POLITICUM, AD BALDUINUM PLANCUM.

In aula degentem.

ODE X.

NUnquam, Plance, Typho turbinis Aulici,
Privatæ injicias fræna potentiæ:
Anniſus tolerare
Quidquid tollere non potes.
Non poſtrema catæ laus ſapientiæ
Eſt, æquare ſuis tempora moribus.
Qui cum tempore prudens
Olim deſipiet; ſapit.
Sic Malabaricis fortior Africis,
Obliquata memor flectere carbaſa,
Vincit Nauta procellam; &
Irati rabiem maris.
At qui plena Notis vela frementibus
Obvertit, periit. non bene navigat,
Quiſquis nare laborat
Contra fluminis impetum.

AD
JUNIUM.
Æſtas, ſuis & Poëticis floribus depicta.

ODE XI.

JAm Soporatos meruit tepores,
Floreo tellus hilarata riſu;
Sibilant auræ, Zephyruſque vernum
Circinat aurum.
Jam coronato trabeata flore
Ætna; quam miti gravidat maritus
Halitu ventus, dat odora picti
Munera veris.
Blande vernantis moderator orbis
Cui vagabundæ famulantur Horæ;
Quem timent nubes, fluiduſque ſeſe
Subjugat æther.
Cui decem ternas vigilare noctes,
Et renidentes radiare ſtellas,
Juſſit Aſtrorum Pater è ſupremi
Lege Senatus.
Cui dies ternos decies, & ortus
Phæbus accendit; totidemque Lunas.
Quem fovet lenis calor; & renata
Deperit Æſtas.
Cui coruſcanti galeata culmo,
Splendidè nanos, ſeges ambit agros;
Dum Ceres flavo capitale ſudum
Induit auro.
Jam tibi pronis agitantur hortis,
Jam reclinato ſaliunt capillo,
Virgines campi; reluitque caſtas
Nereus herbas.
Quà ſuperſtantes ſtupet unda montes,
Et repercuſſâ tegitur ſub umbrâ;

Dum

Dum notat Phœbus, mediiſque colles
Scribit in arvis.
Dum fremunt ripæ, refluoque fluctus
Nititur fluctu: ſimul ipſa ſecum
Pigra luctatur Thetis, & jacentes
Increpat hortos.
At ſimul planæ per aprica terræ
Liliis miſti fluitant Acanthi;
Et rudes ulvas agitat jocantis
Aura Favonî.
Nutat intonſis nemus omne ramis,
Et retro verſas ſimulat procellas
Frondium fluctu; tepidaſque ſubtus
Educat umbras.
Hîc tibi Bacchus fluidum racemis
Impedit crinem virideſque canos;
Quem verecunda erubuit pudici
Purpura botri.
Hîc per amplexus gracileſque vittas
Ambiunt celſas hederæ cupreſſos;
Et minus grato religant maritas
Stamine plantas.
Fallor! an vivis oculatus aſtris,
Ridet hortenſes polus ipſe ſcenas?
An ſuum paſſim ſibi viluiſſe
Incipit aurum?
Attamen picto foliorum acervo
Floreis cælos imitatur aſtris
Frondeus fornix; humeriſque lentas
Evocat auras.
Candidis paſſim viret in theatris
Scenâ florali tumefacta prole;
Quà ſibi florum ſinuant minores
Caſtra Quirites.
Hinc coruſcantes imitata ſtellas
Flora nativo variat tenellum
Serico germen, radiatque flavis
Lilia cirris.
Inde bulboſis tuberoſa criſtis
Lacteo nutat Roſa ſub colore;

Quam pudor circumvolat, & parentis
Gloria veris.
Inde diſperſis lacerata ſpinis
Floridum ſcitè ſimulat cruorem;
Ac odorato ſocios amænat
Sanguine dumos.
Hic leves pleno pateras odore,
Caltha Pæſtanis cumulata villis,
Largius farcit, varioque ſe ſe accendit obryzo.
Inde, Romano ſaturate fuco,
Languide fuſcos, Hiacynthe, crines
Lætius pandis, ſimilique cælum
Ore ſalutas.
En & Hybleo melior galero
Imperat ſtratis Amaranthus herbis.
En Cyaneis cineroſa ridet
Terra ſub alis.
Hinc micat denſum jubar, inde montes
Veſtiunt laxis humeros corymbis.
Hinc apricantes tenero rubeſcunt
Murice flores.
En odorato teretes hiatu
Lene ſuſpirant, Zephyrumque pandis
Increpant labris, & hiulca verni
Flamina venti.
Dum tuas ergo canimus Kalendas
Pulcher hortenſis dominator oræ;
Dulce pratorum decus, & jugalis
Gratia prati,
Huc ades tonſis comitatus Horis:
Te vocat Pallas, vocat ipſe Phœbus.
Hippocreneas tibi ſpargit acer
Pegaſus undas.
Interim motis animata ventis
Fila vocalis ſonuêre buxi;
Et ſuâ, Virgo, tibi ſponte noſtrum
Tinuit aurum.
Ergo puniti monitore Cauro,
In tuos, Virgo, properent honores,

Carminum nexus, meritumque ſoluat
Chorda tributum.
Nec tibi ſolus cano : totus inde
Junius quaſſis tibi muſſat herbis.
Cantitant rivi, Citharæque mollis
Accinit Echo.

GAZA SAPIENTIS.

AD EULOGIUM LANDIUM.

ODE XII.

FOrtunæ famulos inſequor arbiter
Fortunæ, aut dominus. ſi meritis parem
Sortem poſſideam, cur capitis minor
Illam fronte colam meâ?
Nunquam ſe ſapiens muneribus ſuis
Indignum faciet. quidquid amabili
Dat natura manu, ceu ſibi debitum
Fatis emeritus capit.
Si non arcet opes, non nimium tamen
Amiſſas queritur: non abeuntibus
Offuſas lacrymis objiciet genas,
Non mæſtum gemitu caput.
Non udis ſubitam proſequitur fugam
Fortunæ lacrymis; ſe tenet integrum:
Illi divitias, fataque mitia,
Se præter rapient nihil.
Quin ſub magnificis pauperiem pati
Novit Roma tholis: novit eburneâ
Incluſus proprii ſede palatii
Romanæ Cato curiæ.

Inquit, divitias possideam meas,
Non à divitiis possidear meis:
Illis fors aliquem si dedero locum,
Pectus, meque negavero.
Quantumcunque mihi sors mala dempserit,
Nulla parte mei sum minor: ilicet
Concessæ rapiat munera copiæ;
Me plenus, cupio nihil.

A D
VALENTINUM
GRIMANIUM
Ne spes votaque sua in longum rejiciat.

ODE XIII.

Hêu ex futuro vivitur! occidit
Commissa longæ spes trieteridi. at
Mutanda cum differtur ætas,
Alipedes perit inter annos.
Patranda nemo non sibi destinat:
At fæta vanis pollicitis dies
Vanescit in noctem; & per omnes
Sæcula præcipitantur horas.
Alter Caleno spes tumidas mero
Inter capaces ructat amystides:
Alter Musarmanas refusis
In cyathis propè mergit arces,
Et picta vino mænia: sed simul
Cum temulentam mens redit ad manum;
Condemnat hesternos furores;
Et pharetras, gladiosque prisco
Defigit unco. Si tamen audiat
Sarbieviani classica pectinis;
Magnisque pleniora spebus
Barbita, Sarmaticoque dictum

Votum Gradivo ; gaudet & ilicet
Futura parvis bella nepotibus
Commendat : ordinatque feris
Omina continuanda votis.
Hâc, nate, dicens, hâc pede libero,
Ad celfa magnæ culmina gloriæ
Contende ; quà vatis Poloni
Magnanimum ftimulavit æftrum.
Te bella, te Mars ; me manet interim
Obliviofi pocula Cæcubi
Haurire, femeftrique Zyto
Præteritam jugulare bilem,
Bellique fumum. Voluitur interim
Senfim reductâ fignifer orbitâ ;
Et multa fperantem citatæ
Deftituunt animum Kalendæ.
Ehêu ! Grimani, te tibi vindica ;
Et computati commoda temporis
Cenfumque collige ; ac negantes
In fe iterum rediiffe menfes.
Cunctis feverum Numen inhofpitas
Affigit alas fpebus : adhuc fuo
Implumis in nido, futuros
Crefcit adhuc cita plebs in annos.

MISERUM ESSE QUI NUNQUAM FUIT MISER AD JOSEPHUM MUNATIUM.

ODE XIV.

FAllimur. femper mifer eft, Munatî
Qui mifer nunquam fuit. ille magnæ
Anxius fortis, dubio timorem
Librat in axe.

Ille venturæ trepidus procellæ,
Ne miser fiat, timet; & futurâ
Sorte torquetur; mediisque miscet
Vota querelis.
Ille fortunæ dubius, suique
Incapax fati, temerè coactis
Æstuat votis: & avara secum
Prælia miscet.
At cui magni patiens pericli
Pectus indurat gravis inquietæ
Ira fortunæ; miser esse longo
Discit in usu.
Ille & iratum patiente fatum
Territans vultu, sibi destinatos
Ridet insultus, validoque lassat
Fata duello.

AD
AQUILAM POLONAM, UT BELLICOSOS ÆVI NOSTRI HEROAS TOTO ORBE CELEBRANDOS DIFFERAT.

ODE XV.

O Quæ Sarmatici conscia Nominis
Armatis penetras astra volatibus;
Et pro vindice justa
Vibras fulmina Numine.
Cui scindi patiens æthra fidelibus
Ventis obsequitur; quam Zephyri pavent,
Cui se spontè minorum
Vulgus dedicat alitum.

I per Marmarici devia climatis,
I per Memnonii littora Nerei;
I, quà ſe pretioſis
Ganges fluctibus erigit.
I quàcunque vagâ Fama volans rotâ
Rumores volucri ſpargit ab eſſedo:
Et quà ſe lacrymoſo
Arnus plorat in alveo.
Hîc & Sarmatici fulmina prælii,
Et fractos ſolido Biſtonas impetu,
Korakoſque, Getaſque,
Et canæ juga Moſchuæ.
Hîc magnos memora Lechiadum Duces,
Qui Threſſæ toties cornua Cynthiæ
Eclypſim docuêre, &
Lucis pauperiem pati.
Hinc palmâ duplici digna *ZAMOSCIUS*
Stringat laurigero tempora vinculo:
Hinc *ZOLKIEVIUS* ipſas
Inter vividior neces.
Quid *CHODKIEWICIIS* patria Gryphibus,
Quantum SRZENIAVIO Lechia flumini;
Et KONJECPOLIANO
Marti debuerit, cane.
Dic quot CHMIELECIO Thracia robori,
Quot *Piaſecyniæ* Moſcua dexteræ
Palmas nexuit: aut queîs
Mocrarski increpuit tubis.
Non indicta tibi tranſierit cave
Æternanda tui clava *Potoccii*.
Et quidquid Lechicorum
Cenſent ſecula Principum.
Quæ VISNIEWECIO gloria nomini
Non impar fuerit? quem male barbara
Marti Parca Polono
Cæco meſſuit impetu.
Nec KAZANOVII claſſica prælii,
Nec TYSZKIEWICII fulmen acinacis,
Firleioſque, graveſque
Ore ac OSTROROGOS manu.

Nec te Littavici gloria nominis,
Radivile, leves inter Ethesias,
Indictum populosis
Rumor deferet Africis.
Hinc LANCKORONIOS, inde KORECIOS,
Et fortes alacri GASIEVIOS manu,
Et quem prœcoce fato
Stravit Parca SIENIAVIUM.
Hinc sexcenta canet nomina; queîs mea
Succumbit tacito charta silentio.
Sed quæ grata perenni
Signat Patria carmine.
At tu quæ Lechicæ laudis amantior
In nostro genita es, Gloria, Carpatho;
Quidquid Martius ales
Magnis deferet Insulis,
Dignos perpetuis laudibus, & tuis
Heroas memori carmine differe,
In Fastosque perennes
Magnis insere litteris.

AD
REMIANUM BOCACIUM
Ab aliorum opinionibus Poëtas pendere.

ODE XVI.

MAgnis molesti censibus ingenii
Avara famæ sæcula, & improbos
Sudore mercamur favores.
Ac refugam, Remiane, vani
Honoris umbram. quisque suâ minor
A laude vulgi captat Ethesias.
Pendemus à nutu, & fugaci
Arbitrii popularis aura.

Se nemo magnus judice. diſplicet
Domi æſtimati gloria nominis.
Externa captamus: recenti eſt
In pretio peregrina virtus.
At dum exterorum laudibus æmuli,
Intra petitæ mercis adoreas
Fuſcamus; hêu totum moleſtâ
Invidiæ tumulamus umbrâ.

AD

VIRGINEM MATREM

Sereniſſimam Auguſtam ſuam.

Ex Eccl. 24.

ODE XVII.

SUnt quibus, Virgo, graviore buxo,
Martis iratas licet inter haſtas,
Ilii muros placuit canoro
Condere verſu.
Principum feſſas leviore mentes
Voce mulcebant alii, nec unus
Cenſor humanos citharam docebat
Carpere mores.
Ille mordaces Satyras, papyrum
Ille Bellonam docet, inque chartis
Caſtra metatur, calamoque vivas
Allinit haſtas.
Una tu noſtro tamen, una, plectro
Sufficis, Mater! placeat Latino
Flaccus Auguſto; placeat Pelaſgo
Hector Homero;
O tibi, Virgo, placeam! meæque
Ipſa ſis numen placitum Camænæ!
Ipſa Mæcenas mihi, Cæſar ipſa,
Hector & ipſa.

Si mihi Mavors ſapit, ipſa caſtra
Explicas: quin nec renuis vocari
Cælitum murus, ſuperiſque firma
Mænia turmis.
Te rudis quondam, titubante verſu,
(Nam nec infantem tua ſprevit olim
Comitas vatem) reſonos docebam
Plaudere colles.
Te pigras lætus docui paludes,
Te lacus, Virgo: tibi lucus omnis
Annuit; Matrem cecinit ter omnis
Ripa MARIAM.
Erigebaris propè Jerichanas
Nobilis valles, Roſa; vel Cupreſſus
Quam Sionei coluêre moto
Vertice montes.
Inde ſurgebas Libano ſuprema
Cedrus, alatis ſpatioſa ramis;
Inde ſtillabas liquidùm fluenti
Nectar olivo.
Hinc triumphalis caput in Cadano
Palma pectabas tumulo; mihique
Blanda odoratis procul explicabas
Cinnama libris.
Nunc mihi, leni famulante vento,
Balſami caſtas jacularis auras
Crinium luxu; madidiſque ſtillas
Mirrha capillis.
Quidquid es, quidquid cupies vocari,
Gratior noſtro nequit eſſe Phæbo,
Quam Tuum, ſi quæ ſibi vindicavit
Pagina, nomen,
Te ſibi vernis vigiles ſub umbris,
Virgo, narrabant quoties Camænæ
Triſtis invito toties receſſit
Phæbus Olympo.
Audiit lætum nemus, & ſonoro
Frondium plauſu Tibi ter clientes
Subdidit ramos; vetulaſque juſſit
Diſcere quercus.

Quid-

Quidquid Afcræo meditante buxo
Fuderam Vates: tibi ter, triumphe,
Et ter applaufum refono dedêre
Ore cavernæ.
Littus auritos, fluvio morante,
Torfit arrecti cumulos fluenti,
Et fuos juffit mea Te canales
Pfallere Virgo.
Orpheus motas velut alter ornos
Tunc ego blando fuper arva cantu
Lenè deduxi; patriofque fuafi
Linquere colles.
Me minus culti lapides trahentem
Pectinis cantu, fcopulofque, rifit
Ifmarus, retrò proprias jubens de-
fcendere rupes.
Ad Marianæ pia tecta laudis,
Ad Marianæ monumenta famæ,
Ad Mariani fuperis propinquam
Nominis arcem;
Ad Marianas, mea plectra, Thebas
Ite, feftinum glomerate marmor;
Ite, Maternæ fabricate celfa
Pergama laudis.
Hæc ego caftis mea metra cedris
Lætus incido, meritofque honores:
Hæ cedri crefcent, ubi vos mei cre-
fcetis Honores.

SUO SE TANTUM
CLARERE VELLE.
ODE XVIII.

FUmofas atavûm jactet imagines,
Ac depicta patrum ftemmata, propriæ
Qui virtutis eget, qui fibi non fuo
Laudem conciliat lucro.

Hic & perpetuo grandia Consule
Pingat Romuleis atria fascibus:
Et quæcunque prior gesserat Annibal,
Aut forti Æmilius manu.
Ille & Dardanio colle superstites
Pænorum exuvias, raptaque vel Getæ,
Vel Daco numeret signa; & in arduis
Nixos Scipiadas tholis.
Illum picta juvent symbola, non suis
Augustum titulis. me minor, at mea
Virtus, & rudibus consita literis
Lassæ pagina dexteræ;
Me, vel Pierii nobilitas Dei,
Vel possessa suo pectora numine,
Et simplex citharæ murmur, & ingenî,
Et lætus calami labor,
Fatis insinuent. Regibus aureas
Ultrò cedo mitras, dum mihi doctior
(Si tantùm merui) non timidum mori
Stringat laurea verticem.

IN SICCO NAUFRAGIUM

In turpem ebriosorum insaniam.

ODE XIX.

AN vos bibaces gutture spongias,
Ipsamque siccis visceribus sitim
Nutritis, ô avara potus
Et calicum studiosa pubes?
Alter penates, alter & integrum
In poculorum naufragio Patrem
Immersit; antiquumque vastis
In cyathis sepelivit aurum,

Alter decentem, pro dolor! indolem,
Et patriarum lumina mentium
Extinxit: insuetoque sanctos
Ingenui radios honesti
Oppressit imbri. Quatenus heû nefas!
Dum se scelesto sævior Evio
Inflammat; infusoque pubes
Incaluit liquidùm calentis
Humore Bacchi. sæpè ferocibus
Indigna Baccho prælia dexteris
Invasit, & refudit haustum
Sanguine nobiliore vinum.
Nam cùm bibendum defuerit merum,
Siccis propinant vulnera poculis;
Illumque, qui fundendus olim
Pro patriâ fuerat, cruorem,
Inter minorum jurgia litium,
Et cæpta verbis prælia diluunt,
Festosque non impunè strictis
Continuant gladiis lepores.
At si feroces æra citent manus,
Et fæta rauco buccina classico;
Inter refertiora quondam
Poclâ ferox, propè cum vetusto
Ulysse littus non bene compare
Jugo domabit. Vel calido febrim
Finxisse gaudebit cerebro,
Vel tumidis podagram cothurnis.
O sanctioris si quid adhuc spei,
Indigna vobis frangite pocula;
Martémque non Bacchum, Quirites,
Magnanimâ celebrate rixâ.

PARODIA

Ad Matthiæ Caſimiri Sarbievii Lyricorum Principis XXIII. Lib. II. Odam. Belli Suetici, Germanici, Hollandici, calamitates deplorat. Anno D. 1644.

ODE XX.

QUA cruentati rubet ora Moſæ,
Quà ſuâ ſeſe lacrymatur undâ
Rhenus, & totis numeroſa plangit
Funera ripis.
Huc ſub atratâ tetricum cupreſſo
Squalidæ vatem revehant Camænæ.
Non juvat poſthac cohibere ſuetis
Tempora lauris.
Hîc, licet rauco metuenda plauſu
Territas Martis tuba vexat aures;
Hîc licet triſtes agitata turbent
Tympana ventos;
Hîc, catenati propè ſtagna Rheni
Aſſidens, mæſti latices Oderæ,
Et tuos, Iſter, cumulabo noſtris
Fletibus amnes.
Jam fatigatis revoluta ſtellis
Septimum Solis rota voluit annum,
Septies pulſas iterum reduxit
Bruma pruinas.
Attamen nullum placidos olivæ
Fert nemus ramos. propè funerandis
Sola cupreſſus malè feriatas
Porrigit umbras.
Sola jam ferri ſeges inſepultis
Surgit in campis: licet, heu! cruentus
Hinc & hinc mucro ſubeat minacis
Munera falcis.

Muta

Muta jam paſſim filuêre crudo
Jura ſub ferro; timidiſque ſeſe
Æquitas legum minor hinc & inde
Vibrat in alis.
Et licet doctis agitata rixis
Roſtra verboſos dirimant Patronos;
Opprimit leges pavor, & ſevero
Obruit ære.
Inde collatis animoſus armis
Theuto luctatur; ruit inde Sueco
Sævior Lapon, renovatque latis
Prælia telis.
Hoſtis incertus, dubiuſque palmæ,
Hinc & hinc ſeſe patriis vocari
Mars ſtupet linguis; nec adhuc propinquos
Crederet enſes;
Nî ſuis rurſum malè miſta turmis
Turma colliſos paribus furores
Jungeret telis, ſimilique ſeſe ac-
cenderet irâ.
Sic pari paſſim geminâque Mavors
Voce diſtractus medias ruinæ
Diſtinet gentes, nëutriſque ſeſe
Illigat armis.
Fana jam paſſim ſuperiſque ſacras
Impetus Finni quatefecit aras.
Ipſa miſcentur domuum profanæ
Templa ruinæ.
Quæ nolæ nuper placidùm ſonabant,
In profanatas abiêre belli
Machinas; nec jam ſolito fatigant
Aëra pulſu.
Rara per latos pecus errat agros,
Rarus exſtinctis populus colonis.
Pæne vaneſcunt propriis ſepultæ
Mænibus urbes.
Jam ferus ſtricto implacidusque ferro
Orbis antiquas iterum ruinas
Urget, & moto metuenda ducit
Jurgia mundo.

Ruris oblitus Cererisque vomer,
Vulnus inverso meditatur ictu,
Nec minax olim, modò torvus iras
Fulminat ensis.
Falcis heû! nuper segeti timendus
Aureis mucro minitatur hastis.
Et metens Regum trabeas superbis
Turget aristis.
Illa findendis hebetata truncis,
Ridet affusam propè se securis
Fascium sylvam; miserûmque findit
Colla Quiritum.
Cassis armatis tremebunda cristis
Militum torvis regemit querelis,
Fæta sudorem, nec amant maritas
Scuta columbas.
Tuque, si muto sacer in sepulchro
Pulvis argutas sinit esse chordas,
Dive SARBIEVI, malè fæderata
Theutonas arma,
Et suas rursum repetisse pugnas
Tristior defles; propiorque sancto
Numini fundis meritos tuo pro
Cæsare planctus.
Surge quà dormis, Latiosque vates.
Increpans dextrà redeunte nervos;
Impotes tolli gladios profanis
Eripe dextris.
Tela (reclusis age dic sepulchris)
Tela Germani cohibete, tela.
Quid juvat totos sepelire tantis
Cædibus agros?

LECHIA PACATA

Ab Anno 1638 ad Annum 1648.

ODE XXI.

AT non pacis inutiles
Annos degeneri perdimus otio,
Divorum Soboles, Lechi.
Poſcunt bella vices, ſe modico ferus
Mars intendit in otio;
Alterniſque furor dividitur jocis.
Sic ipſi nimius polo,
Poſt conceſſa ſuis fædera præliis,
Hoſtes contudit Hercules.
Et juſſis rabidæ ſufficiens Deæ,
Laſſavit dominam ſuo
Junonem obſequio: fataque, & horridas
Monſtrorum domuit minas.
Quid magni memorem robur Achillei?
Quid ſævi otia Jaſonis?
Primus poſt citharæ murmur, & additos
Imbelli digitos colo:
Poſt tractata levis ſtamina velleris,
Poſt mendacia Tethios,
Effictamque ſuâ virginem imagine;
Trojam vicit, & Hectora.
Alter poſt hilaris gaudia Colchidis,
Flammatos domuit boves;
Conſevitque feris jugera dentibus.
Sic Pytona ſeverior
Phæbus, poſt reſonæ carmina tibiæ,
Et plectri querimoniam,
Accinctus pharetrâ ſuſtulit aureæ
Aſſuetâ citharæ manu,
Ac doctis Zephyros ludere ſpiculis.
Felices, iterum canam,
Felices potius pace Lechos ſuâ.

Quos

Quos & parta manu quies,
Alternique juvant fædera prælii:
Sic nec nubibus asperum
Martis perpetuò sidus inhorruit;
Sed nunc mitior aspici
Astrorum imperium Jupiter obtinet;
Nunc nato asperior parens
Saturnus timidis nubibus imperat.
Et volvi trepidos dies
Horarumque fugam falce metit suâ.

ÆQUILIBRIUM STOICUM, AD MEDARDUM ATTALUM.

ODE XXII.

MAgnam minuti corporis, Attale,
Metitur umbram, qui proprio suam
Metitur argento staturam;
Séque suo pretiosus olim
Mensurat auro. quod procul extimo
A corde prudens seposuit DEUS,
Nunquam minor mentis putabo
Esse meum; neque me superbo
Librabo censu: seû mihi quod dedit
Fallax dolosâ sors rapiet manu;
Seû plura commodabit: æquâ
Cum reliquis mea vota lance
Examinabo; nec patiar meum
Inter serenæ fulgura gloriæ
Lippire lumen; aût reductos
E veteri statione mores.

An cum ſupremam pumilio baſim
Hæmi ſuperbo ſcandit in aggere,
Se major extat ? an minorem
Monte ſuper cumulat ſtaturam ?
At ille celſis montibus æmulus
Gigas profundo de puteo caput
Attollit, ex imâque valle
Aëreo minitatur orbi.
Qui ſe paternis cenſibus æſtimat,
Altâ coloſſum cum baſe porrigit.
Contemnit ingentes cothurnos,
Qui proprio cupit eſſe magnus.
Quodcunque planis lancibus injicit
Fortuna pondus, non variabili
Æquata momento, ſtat olim,
Stat rigidæ bona libra Stoæ.

A D
VIRGINEM MATREM
Sub initium veris.

ODE XXIII.

DIVA, quam Numen genitum fideli
Stringit amplexu : cui tam beatum
Invident pondus ſpatioſa picti
Brachia cæli.
Cùm TIBI denſis radians vepretis
Splendidè fuſum Roſa comit aurum ;
Cum TIBI florum famulas reclinat
Hybla catervas :
Mitte laxatos ſine lege crines
Aureâ nato cohibere vittâ :
Aût planetari religare ſacros
Igne capillos.
Te decet parvum redimere Vernis
Floribus natum, tibi dedicatæ

Annuunt lauri, Tibi cana prono
Lilia culmo.
Cur ſub argento gravibuſque gemmis
Lacteus ſudet puer? hunc niventi
Crine Narciſſi ſenium, vel alba
Caltha coronet.
Fallor? an pulchro propius puello
Lilium pallet? magis erubeſcit
Purpuram vultus roſa; tortileſque
Caltha capillos.

INELEGANS ELEGANTIA.

Sumtuoſa ævi noſtri antitheta.

ODE XXIV.

SUnt & minori tela, ſunt apum gregi,
Sunt parva muſcis ſpicula.
Qui mulcet auri tinnulas pecten fides,
Aurum ſeverus increpat;
Aureſque vellit auro, & horrorem ſuum
Ridente metro temperat;
Intende Phæbe barbitum; nervis minas
Iraſque plectro condiam.
Armatus auro, ſeculi luxum mei
Sitimque formæ ſordidam
Non pejerantis perſequar vates lyræ,
Verique Myſta nobilis.
Cur fraudulento perlitam fuco cutem,
Mentitur impudentia?
Cur eruditus fingit infames genas,
Verumque confundit pudor?
Cur in viriles fæda gratiæ fames,
Viroque cultus diſcolor,

Irrepſit

Irrepſit animos: Vulneri non eſt locus;
Et nulla rugis gratia.
Pudet genarum, quas ſacer Marti chalybs
Crebro notavit ſtigmate;
Pudet cicatricum: exulat Recti vigor,
Moriſque fulgor patrii.
Innube verum ceſſit; & ceſſit Fides,
Nuduſque candor pectora.
Denſis Honeſtum nubibus canos tegit,
Peploque damnat lumina.
Et, quod vetuſtorum audiant Manes Patrum,
Pudet videri Sarmatam:
Pudet Polonum, pro pudor! cerni caput,
Pudet Polona tempora.
Alter Sicambrum crinibus, & alter pilo
Fingit ſoluto Brachmanem.
Hic ſuſcitatis horridam cirris comam,
Monteſque geſtat crinium;
At hic capillos torquet, & coercitam
Hinc inde compellit jubam.
Laſciviâque pectinis ſulcans caput,
A fronte crines dividit.
Huîc diſgregatas diligens incuria
Confundit & turbat comas.
Diſponit ille ſedulâ barbam manu,
Et pænè canos computat;
Ipſamque malit comptulus Rempublicam,
Quam molle turbari caput.
Hic lævigante raditur novaculâ,
Hic ordinante dexterâ
Metatus altum ſinciput frontem fricat;
Comæque ſuggeſtum erigit.
Fruſtra vocamus liberum Lechi caput,
Cui tanta labes imperat;
Ipſoſque certæ Myſtacas leges premunt,
Et jura barbis ſcribimus.
Fruſtra: ſuarum ſervitus quenquam premit,
Premit libido veſtium.
Alter Corallum veſtibus, & alter Scytham
Mentitur, alter Inſubrum.

At ille in uno pallio geſtat patrem ;
Omneſque villas induit.
In ſeque totum deferens patrimonium,
Tanto ſuperbit pondere.
Non tot diurnas Phæbus aſtrorum Pater
Horas moraſque computat ;
Quot quiſque veſtes mutat, infra nubila
Natam putares Iridem.
Huic inquieto fibulæ morſu chlamys
Claudit redundantes plicas :
Excludit ille pallio vagam manum ;
Includit alter alteram.
Huic diffluentem zona diſpenſans togam,
Laxas coërcet fimbrias ;
Rugiſque legem baltheus gemmis tumens
Præſcribit anguſtâ vice.
Huic curta parcos exprobrat tunica ſinus,
Huic uſque talos verberat;
Huic diſſipatâ lege rugarum fluit,
Ipſumque verrit pulverem.
Huic ſumptuoſus cento per totum patet,
Pannoſque pannis ſubſuit.
Sic ipſa ſtulti cogimus foramina
Supplere mentitum decus.
Hic quas pavebat, inſuit veſti feras,
Gemmiſque depreſſum nemus
Ramis inumbrat aureis, & hoc ſuum
Horrore pretium temperat.
Et cum videri comptior velit, lupos,
Totamque ſpoliat Africam.
Illuſa quin & gemmeo veſtis gelu ;
Auroque ridet textili.
Ac è draconum frontibus ſuperbiam
Sævoque veſtit vellere ;
Ferocibuſque Tygridum debet oculis
Leporis ornatum ſui.
Jam queîs Gradivus pellibus ferrum tegit,
Armatque loricæ metum,
Nos in decoris vertimus mendacium,
Laſciviæque tegmina.

Quin nec ſub uno pallio luxus calet,
 Nec ſub lacerna ſimplice.
Quem nunc togatum cernis, induet ſagum;
 Nodumque demet baltheo ;
In pace miles comptus, in bello cicur ;
 Criſtaſque Martemque exuet.
Qui manè crebris tigridem fingit notis,
 Vulpem videbis veſpere.
Et quam triumphat ſerici telam Tygris,
 Argoque pardus concolor,
Cum per feroces Mars vocat tubas viros,
 Augetque vexillis metum;
Brevi quieto dum canet receptui,
 Se ſubjugabit ſerico.
Brevi, ſeverum qui modò nutrit metum,
 Pardus calorem nutriet.
Hic condit auro pocula, & gemmas liquat;
 Regniſque titubat ebrius.
Hic pingit auro fornices, auro focos,
 Auroque cochlearia,
Auro culinas dapſiles, auro cibos,
 Et ipſa inaurat fercula;
Cræſique patinis auream paſcit famem,
 Votis ſaginatus Midæ.
Auro gravatum pegma formidat caput;
 Pedes pavimentum ſtupent.
Auro ferocis horridæ Martis tubæ,
 Auroque cicuratus furor.
Auro mucronis horror, auro Martiæ
 Effæminantur lanceæ.
Armantur auro pila, nec fuco carent
 Bellacis æra buccinæ;
Gemmiſque tectus grandibus lignum ſuæ
 Vix mucro vaginæ videt.
Sic dum in ſereno baltheo ferrum latet,
 Iras minaſque temperat.
Et mitiores ſpiritus ſenſim induit
 Auroque & argento aſſonat.
Gemmis capiſtrum, cornipes gemmis micat;
 Heruſque gemmis fulgurat:

Et

Et qui timeri debuit miles, ſuo
Ab hoſte laudari velit;
Velit videri, cùm tamen ſpectantium
Laceſſat auro lumina.
Sic dum profuſo comptuli Saturnia
Mèntimur auro ſæcula,
Ferro timendum duriore ſæculum,
Et ære luſtra cudimus.

AD
BARTHOLOMÆUM GUINUM.
Verborum parſimonia.
ODE XXV.

POne maturum, Guine, prurienti
Peſſulum linguæ. graviora ripæ
Damna fert amnis, quoties ſilenti
Volvitur undâ.
Te ſuper quovis, dominumque lingua
Conſulat pectus: quoties magiſtram
Os præit mentem; toties inani
Fluctuat æſtu.
An putas fruſtra vigil excubantis
Cura naturæ cohibet reductum
Dentium vallum, geminoque clauſam
Carcere linguam?
Nempe ut arctatis moderanda verbis
Dicta tardaret; nimiumque fandi
Jus, & admorſo bene maſticanda
Verba palato.

A D

PANCRATIUM LYCUM.

Famæ & inanis gloriæ inconſtantia.

ODE XXVI.

MEndax Fama bonum, Lyce;
  Illam vel tenui crediderim vitro,
Vel fluxæ ſimilem nivi:
  Quam cum fæta gravi nubila frigore
Cani velleris ad modum
  Effundunt madidis non ſine lacrymis,
Ridens diſſolvit Phanes.
  Illi virgineus candor amabili
In ſe diffluit æquore;
  Et mox in propriis naufraga fletibus
Senſim canities perit,
  Deploratque ſui funera balnei:
Sic famæ gracilis vapor;
  Sic adnata levi gloria nubilo
Primo ſolvitur impetu,
  Cognatoque nivi flumine diffluit.
Hanc umbram meritò canam;
  Umbram quæ nimiis æmula molibus
Æternùm variabili
  Præit, vel ſequitur corpora imagine.
Sic dum ſe juvenis Phanes,
  E Tarteſſiaci gurgite Memnonis
Claro tollit in eſſedo,
  Palmarem nimiis paſſibus impotens
Pygmeum ſimulat Gigas.
  At cum Sol mediâ celſus in orbita
Maturâ incaluit die,
  Accenditque novis prata caloribus,
Decreſcit nimius Gigas;
  Atlantemque minor ſeſquipede æmulus

Pygmeo referet gradu.
Sic Famæ levior linea, & in ſuis
Mendax gloria vultibus.
Quem nunc ſub Tyrii pingit imagine,
Hunc Pſyllum referet brevi,
Et ſparſum modico pulvere Pumilum.
Mendax, Fama, bonum, Lyce,
Cum creſcente die creſcit; & alites
Inter ſerpit Eteſias.
Quem magnis hodie farcit honoribus,
Cras grandem populi jocum
Inter promeritas ſternet adoreas.
O pennis levior ſuis!
O fingi nimium cerea! o in ſui
Sudoris toties vado
O nix, in propriis naufraga lacrymis!
Quo me cunque ſitu præis,
Vel ſtas pone comes æmula, vel meos
A tergo ſequeris gradus;
Umbram te memoro. ſi pereas, minus
Amiſiſſe putavero,
Nec te ſollicitis queſtibus inſequar.

AD VIRGINEM MATREM

Prædeſtinationis ſuæ non infimam ſpem.

ODE VII.

VIRGO, quæ geminis prædita laureis,
MATREM VIRGINEO nomine temperas:
Intactoque ſedentem
Geſtas in gremio DEUM.
Vincis purpureis ſidera vultibus;
Sincerique jubar ſolis, & aureo

Quid-

Quidquid casta sereno
Stellarum irradiat cohors.
O famæ meritò maxima pars meæ!
Et famâ melius quidquid erit mihi!
O nostræ moderatrix,
Nostræ gratia barbiti!
Dum Te Castalias scribo per areas,
Parnassum titulis nobilitans tuis,
Nostro nomine, VITÆ
A te scriptus erit LIBER,
Gestati leviter Numinis aureum
Inclina calamum; tu digitos move;
Cunctantemque benignâ
Dextram dirige dexterâ.
O SPES virgo meæ maxima patriæ,
Augustalque poli! tu mihi, nil moror,
Occlusum reserabis
Stellati jubar atrii.

REDIVIVUS PHAETON

Id est

AMBITIO SEMPER TIMIDA, ET NUNQUAM NON PRÆCEPS.

AD MEDARDUM ATTALUM.

ODE XXVIII.

PEriculoso niteris ambitu
Quo per ruinas scanditur, Attale.
Adduc modestiora vastæ
Fræna spei; nimiumque laxos

Adſtringe nodos. Ambitioſius
Sperare nulli, nî timeat, datum eſt.
Latere ſub depreſſiori
Valle graves renuunt timores.
At qui ſuperbo celſa premit gradu,
Timere nunquam deſinet. aureum
Inter tiararum ſerenum
Perpetuus ſtabulatur horror.
Superba curas & trepidos metus
Carpenta geſtant: exiguas timor
Subire dedignatur ædes:
Pauperibus negat eſſe civis
Hoſpeſque tectis. Magna pericula
Humi jacentem non ſubeunt caſam.
Sic dum beatus eſſe cœpit,
Incipiat miſer eſt neceſſe,
Qui magna voluit. Sic titubans pavet,
Pænaſque motæ ſpontè ſuperbiæ
Extorquet, & cogetur ipſe
Vota ſuis jugulare votis.
Pænas libido ſola poteſt pati,
Et eſſe pæna: in divite carcerem
Togâ, coronatiſque mulctam
Ambitio luit in tiaris.
Sic dum paterni luminis impotens
Permiſit altis fræna jugalibus,
Cælumque, pallenteſque ſtellas,
Indomitis Phëton coëgit
Ardere flammis. Sic patrio levem
Inominatæ pæna ſuperbiæ
Dejecit è curru, & ſtupentem
Strage novâ quatefecit Orbem.

AD

EQUITES POLONOS

Cum Tartarorum irruptio in Podoliam nunciaretur : ut eorum multitudine contemptâ, in eam ſpes ſuas reponant, quæ eſt

CASTRORUM ACIES ORDINATA.

ODE XXIX.

CUM tibi Martem tuba militari
Provocat cantu, cupidam duelli
Temne Bellonam, Leche; fulminantem
Temne Gradivum.
Temne denſatis numeroſa turmis
Caſtra, quæ creber Geta per Gelonos
Computat campos, nimioſque cædi
Deſtinat arcus.
Qui recens parti dociles triumphi
Colligit dextras, ſatis ille multa
Caſtra conſcribit; numerumque certo
Robore ſarcit.
Ille ſat multis numeroſus alis
Dicitur miles; cui territarum
Turba damarum fugiens decoram
Porrigit herbam.
Nam quid imbelli numero ſuperbit
Luna Threiſſis opulenta gazis.
Qui poteſt vinci, ſatis ille pauco
Milite gaudet.
Si tamen terret numerus, vel acres
Prælio dextræ; meliora, Lechi,
Caſtra metemur, metuenda torvis
Caſtra Gelonis.

Illa, CASTRORUM prece quæ frequenti
Audit à nobis ACIES, Polona
Sceptra tutetur, Geticosque frangat
Virgo furores.
Illa quæ victam dominis coercet
Calcibus Lunam, tacito triumphum
Ore præsagit, geminatque certæ
Omina palmæ.
Illi & ereptas Dolopum sarissas,
Ft pharetrati cydares Coralliî,
Et graves gemmis frameas, sacrato u-
remus in igne.

DESIDERIUM
SUPERNORUM COLLIUM.
Ex nocturna cœli Contemplatione.
ODE XXX.

O me! sed quis in abdita
Cælestis revehat limina patriæ,
Et clausas superum domos?
Quis me, quis liquidis sistat in ignibus,
Stellarumque rotam super,
Et puri hospitium collocet ætheris?
Quà solis patet integra
Horarumque dies; pulchra micantium
Quà Respublica siderum,
Interfusa agili nubila turbine,
Fatorumque regit vices;
Et volvenda suo nectit in ordine
Denis sæcula vinculis.
En jam stelligeræ culmina porticus,

En

En ipsæ rapiunt *Feræ!*
En claris *Aries* cornibus imperat!
En veris dominus levi
Inclinata terit sidera vertice!
En & Marmaricus *Leo*,
Præcinctus croceo tergora lumine,
Maturi juga Julii,
Flavarumque regit jugera messium.
Quid dicam geminum *Canis*
Sydus? quid rutilæ sibila *viperæ*,
Ursarumque graves rotas?
En illinc rubeis cælica brachiis
CANCER rura perambulat!
En parvum fugiunt sidera *Scorpium*,
Iratumque *Bovis* jubar,
Dum curvis reprimit nubila cornibus!
Illic MARS positum super
Respirans gladium non violabili
Sese tollit in otio.
En illinc *Geminos* semita lactea
Fratres rore fovet suo,
Cum nudis faveant numina parvulis.
Et vivi fluvius PADI,
Cælos virgineis præfluit amnibus,
Stellarumque comas lavat,
En sudat liquidâ Pegasus ungulâ!
En cælo nimius CAPER,
Binorumque natant sidera *Piscium!*
Eheu, solus amabili
Solus stelligeris exul ab atriis,
Excludor patriæ sinu,
Et cælum dubio specto sub æthere,
Eheû totus inanibus
Diffundor lacrymis! totus heu novo
In me desino flumine;
Majoremque, mihi quàm fuerit data;
Fortunam invideo feris!
O quam vel rigidi Sidus *Orionis*
O quam vel Nemees Leo,
Vel tortis fierem *Bellerophon* jubis!

Fallor? jam Nepheleiis
  Paulatim intumuit frons mihi cornibus?
Jam paſſim teretes pili,
  Jam ſenſim bifidas & digiti, & manus,
Connectuntur in ungulas?
  Jam criſpata ſuo brachia vellere
Me pigro eripiunt ſolo?
  En jam per liquidi rura feror poli,
Et magnos tero cardines!
  En vicina Deo conſpicor agmina,
Et miſtos cytharis choros!
  En jam, Virgo tibi, quæ ſuper aureæ
Incedens jubar Iridis,
  Verris conſpicuo ſidera ſyrmate,
Pronis annuo cornibus,
  Villoſoque minor ſuccido poplite!
An quòd crediderim magis,
  Jucundi trahitur fabula ſomnii,
Affuſique lyræ joci,
  Eludunt queruli gaudia pectoris?
En jam cornua decidunt,
  Orbanturque ſuo brachia vellere;
Hirſutæque cutis tumor,
  Paulatim in proprium diffluit aëra!
Sic jam qui modò ſidera
  Calcabam dominis altior ungulis;
Sellâ contineor meâ,
  Nec terram digitis deſerui tribus.

OCULUS SAPIENTIS.
AD
MAXENTIUM MORTONIUM.

Optimum asperæ sortis remedium.

ODE XXXI.

PRæconcepta animum spicula mitiùs,
Maxenti, feriunt. cui subitum nihil
Prævisumque prius quam ferit, accidit,
Hunc & fata timent sua.
Quotocunque ferant sæcula turbine;
Nullum sit jaculum, nullaque machina,
Quam non prævideas. magna pericula
Expectata minus nocent.
Sic dum post refugi lumina Cynthii
Stellarum vigiles vesper inhorruit
Accendens oculos; non nimium graves
Amissam querimur diem.
At si sol mediâ occumberet orbitâ,
Et primam subitis obrueret diem
Arcturus nebulis, quantus in horrido
Frigeret populo timor.
Hærent nempe novis pectora casibus,
Incertusque sui fervor &, & metus
In diversa trahunt. quo magis ardua
Sperantur, feriunt minus.

AD EQUITES POLONOS
De liberandis Græciæ Provinciis.

ODE XXXII.

QUisquis Lecheæ ſidera gloriæ
Apollinari pangere barbito
Præſumit; immenſum natari
Exiguo ſuperare lembo
Præſumit æquor: quantus ovantibus
Polus ſereno ditior aëre
Superbit aſtris: tantus olim
Sarmatico micat ardor igne.
Utcunque Cimbros, aût Scythiæ vagas
Convellis ædes, aut Getico ſuper
Umbone deſcribis perennes,
Aſſiduis gelidus ſub armis
Polone, laudes. quantus Achaico,
Armis petitæ laudis amantior,
Baccharis in Ponto, & trementem
Magnanimo quatis ære Pindum?
Tibi frequenti milite denſior
Bellona ſtrictis annuit enſibus;
Ferroque prælustres catervæ,
Fulmineo dominum coronant
Latus Gradivo. jam Tibi, jam graves
Virtus honeſti prodiga ſanguinis
Indixit iras. quà Polonos
Strimonius petit horror agros.
Hêu! quantus armis, quantus atrocibus
Aſſurgit haſtis campus, & arduis
Hinc inde condenſata peltis
Arva micant, dubiaſque ſolis
Multo laceſſunt lumine palbebras!
Quantum ſeveris nutat in areis
Nemus ſariſſarum, & paventes
Ambiguo rigat igne campos!

Ite, ite fortes, quà celeres vocat
Virtus priorum; quà Mareotico
Pinguescit à tabo, Lecheæ
Testis adhuc, spoliumque famæ,
Cruentus Ister. quà patriæ super
Sepulchra laudis vivere, vel mori
Juvabit; & Divis parentum
Manibus inferias Gelono,
Aût si triumphum fata negant, suo
Litasse tabo. currite Sarmatæ,
Quacunque vagitus gementis
Errat Hebri, Geticosque latè
Deplorat agros. vos querulâ Thetis
Invitat undâ: vos lachrymabili
Melesque, Cydnusque, & nefastis
Mancipium Cynosura sceptris
Suspirat amni. vos juga Thespiæ,
Et quæ superbo non humili mitrâ
Occurrit Arcturo, Carystos,
Vos Scythici vocat ora Pindi.
Vobis clienti supplicat hispidus
Ramo Cytheron; vos Marathoniæ
Orni; Methoneique saltus,
Vos resonis vovet Ossa sylvis.
Vos illibatus sanguinis inclyti
Flos, mancipatæ vincla Propontidis
Laxate; turpesque aggementis
Hæmoniæ cohibete frænos.
Vestro resolvi poscit acinace
Bethles scelesti tristior imperiî;
Divoque consecratus olim
Hospitio Solymeus Hermon.
Vos Tauricani servitium jugi
Demetis Hæmo; Vos juga Phocidos,
Vestræque *Libertatis* olim
Participem facietis Hebrum.
Et hæc, sed olim: crescite crescite
Fæcunda multis jugera laureis;
Tandemque victori Polono
Emeritum properate sertum.

AD LEONARDUM ATTALUM

Stipendiorum militarium exolutorem.

ODE XXXIII.

FRuſtra ſollicitis nubibus aſperam
Bellonæ faciem contrahis Attale :
Et ſtipendia Marti
Invitâ numeras manu.
Armati manibus militis omnia
Dat, qui juſta negat. ne renuas dare
Ultrò, quod rapienti
Non impunè negaveris.
Quo ſe cunque trahi poſſe putaverit,
Illò ſe propero fert ſapiens gradu.
Præſtat fata præire; &
Ultrò, quo raperis, ſequi.
Inter Romulidum vota Quiritium,
Admotam capulo Cæſar agens manum,
NOBIS *hic dabit* inquit,
Quidquid Roma negaverit.

EURI-

EURIPUS ARISTOTELICUS DE INEVITABILI VOTORUM NOSTRORUM æstu.

ODE XXXIV.

ET non inani nuper arundine
Incerta votorum, & dubios sui
Plorasse fatorum Mæandros,
Me memini: juvat usque priscos
Novare planctus. O variabilis
Vertigo Fortunæ! O refluentium
Euripe votorum! & per omnes
Ire sagax, mea vita, sortes?
Ut ille vasto turbidus impetu,
Deprælantium plangit atrocia
Duella ventorum, & frequentes
Pontus agit, reagitque spumas.
Cum post minorum jurgia fluctuum
Clamosa crebro littora verbere
Oppugnat; & mergi rebelles
In se iterum sepelit procellas;
Movetque ventis prælia, & asperos
Lacessit Euros: sic regementium
Obsessa votorum procellis
Mens dubios inimicat æstus.
Cum post minorum bella Cupidinum
Incerta lasso prælia pectori
Indicit, oppugnatque vota,
Vota suis inimica votis.

Ille imminentes dum nimium timet
Fati procellas, advocat: hic feros
Dum vitat, incurrit, dolones:
Ille sui ambitiosus ævi, &
Longùm ordinatis spebus avarior,
Nec dum calenti sole superstites
Dispensat horas; & futuros
In tabulas propè scribit annos:
Sic dum futuris mensibus imminet,
Et spem per annos porrigit, horrido
Se quisque confundit tumultu, ac
Se propriis necat ipse votis.

RELIGIOSÆ AUGUSTI FERIÆ.

PARODIA AD III, Matthiæ Casimiri Sarbievii Libri Epodon Odam.

ODE XXXV.

ABsiste Delphos; tuque nil debens foro
Horatiana barbitos.
Ex tripode Phæbus sæpe mentitus fuit,
Phæboque Flaccus concolor.
O quanta vestras, SARBIEVI, fides Fides
Candorque chordas incolit.
Ille, ille, Flacce, nunc erit beatior,
Qui ruris exul patrii
Id omne calcat, quod pedum plebes minor
Pronis adorat frontibus.

Ibo reductis quà patet tectis domus
    Et ſole Taganovio
Laceſſit albi parietis ſudum polus,
    Eſciſque menſas deſtinat.
Huc me Polonis dedicata Regibus
    Dimitte tantiſper chelis.
Dimitte tuſſis doctior Socraticæ,
    Stoæque fervens jurgiis,
KARNKOWIANÆ deſacrata Palladì
    Illuſtris Artium Dea.
Jam pura lini veſtiit menſas dies;
    Caſtâque mapparum nive
Celavit orbes ligneos; quibus Ceres
    Parvorum adinſtar collium,
Vel innocentem candidâ panem nive,
    Et dapſilem brumam allinit;
Vel fuſca miti ſubrubens lanugine
    Candore flavum temperat.
Parvo nitentis vaſculo frigus ſalis
    Illinc & inde candicat.
Sitaſque raró teſteas, vel buxeas
    Vitrum tuetur amphoras.
Et temperatus frigidâ ridet Lyeus
    Minore clauſus margine.
Ridet modeſto Virginis ſe ſe vitri
    Examinari congio.
Mox, cùm ſecundâ commonens aures vice
    Campana tempus indicat:
Obedientum nutui ſodalium
    Tranquilla tempeſtas fluit;
Et innocentes ſint licet, puro manus
    Stagno, vel amne perluunt.
Cumque hinc & inde ſiſtitur; læti Deo
    Alterna plaudunt carmina.
O quàm modeſtos læta convivas quies,
    Mutumque ſternit otium!
Vel cum legentis voce ſuggeſtus ſonat,
    Sacraſque voluit paginas;
Quæ diſſerentis ſtat Dei reverentia
    Eviſceratis auribus!

Elingue totum crederes triclinium,
    Et ore facundum unico.
Tunc in rotundo ſimplices diſco cibos
    Culina fraternâ manu
Mittit, gulamque egente conditam fame
    Olus modeſtum temperat,
Pictique damna Julii, vel horti opes,
    Et artis expertes fabæ;
Aût hoſpitalis anſer, aut domeſtico
    Junctæ columbo turtures.
Aſſique fruſtum vile, vel cocti bovis,
    Cicerque lacte naufragum.
Spadoque gallus, qui tamen Tanagricæ
    Nihil ſaginæ debuit.
Non ditiores tùnc mihi Nero ſcaros,
    Lucrina vel conchilia;
Non ſumptuoſæ Phaſidis mittant aves
    Argiva mercimonia;
Non citreorum larga malorum ſtrues
    Fiſſis oberret orbibus;
Contenta parvo dùm meas condit dapes
    Amante Paupertas manu.
Lautè cibatur, qui cibo quantum ſatis
    Non plena farcit viſcera.
Famemque gnarus temperare ſcit ultimæ
    Locum placentæ linquere.
Poſthæc quieto dum canit receptui,
    Menſiſque convivas rapit
Campana, feſtæ rurſus alterno preces
    Hinc inde muſſant murmure,
Manuſque tingit lympha, quam ſipho æreus
    E fonte ſtillat ſtanneo.
Tum vel ſerenas inter hortorum domos,
    Textaſque ramis porticus,
Vitatur aſper Syrius; meridiem
    Leni domante frigore.
Vel deſtinatæ corticem metæ quatit
    Mentitus è ferro lapis,
Regeſque fingit proximos: victoriam
    Quinâ remenſurus vice.

Alter

Alter rotundas exprobrans mundo pilas,
Levemque Fortunæ rotam,
Pilam peritâ jactat & captat manu,
Verosque Fortunæ jocos,
Non indecorus exprimens Actor suas
Fugisse gratatur minas.
At hi jocosâ castra metantur manu;
Binosque committunt Duces.
Ac in tabella discolore buxeos
In se incitant exercitus,
Et ligneorum non leves cadaverum
Hinc inde moles erigunt.
Vel ubi quadrato mensa clausa margine
Æquam supinat aream,
Angustiorem eburneis portam globis
Verumque trudunt ferreum,
Et sena mensæ præcavent foramina,
Teretisque posticum orbitæ.
Quod si propinquas quispiam persuaserit,
Errare ponè populos;
Quotcúnque pictum floribus tumet solum;
Vago coronatur pede.
Quà vagientes lacrymoso littora
Rivi peragrant murmure,
Campósque parvo dividens vado latex
Puris maritat imbribus,
Et pigritantem tenuioribus libris
Arundo prætexit Thetim;
Umbransque ripas juncus hilarioribus
Nectit coronas piscibus.
En dissidentum fluctuum superbia
Blando resedit margine!
En somniantis more sub suis hiat
Stagnum quiescens alveis,
Lacúsque surdis mutus in canalibus,
Campos aquarum porrigit,
Udóque siccum marmore refundens jubar
Solem resorbet naufragum!
Et jam coruscas vestiens flammis domos
Crystalla frænat syderum

Vesper,

Veſper : faventes mitius cæli patent,
Et ſole dimiſſo tepent.
Jam per ſupernas porticus ſparſas faces
Accendit ipſa Cynthia;
Coménſque caſtâ ſiderum crines pharo,
Cirrhos repectit Heſpero.
Parcus culinis interim fumat vapor,
Cænáſque præſagit leves,
Quas ſi jubetur eſſe Cambletes vorax,
Se non vorabit conjugem.
Gruiſque guttur ambiens Polixenes
Immane votum corriget.

VANAM GLORIAM ESSE FUGIENDAM.

ODE XXXVI.

PLenâ micantem lampade Cynthium
Nemo irretorto lumine ſtrinxerit.
Quidquid ſereniore Numen
Luce fovet, prohibet videri.
Sic ille cultæ pictor imaginis
Obſcuriori ſipario ſuam
Invelat artem; publicique
Invidiam refugit theatri.
Laus vera vanæ lucra ſcientiæ
Evitat ultrò. ſæpeque fictili
Fugatur à plauſu & per omnes
Invidiæ trahitur procellas.
Ut evibrantem ſplendidior tegit
Caligo ſolem: ſic docilem premi
Cortina laudem. vera virtus
Ipſa ſuo latet in ſereno.

VO-

VOTUM
AD
VIRGINEM MATREM,

Cum Gedanum navigaturus è littore ſolveret. Anno 1644.

ODE XXXVII.

NAm me, quis potior regat
  Pollux cum ſocii ſidere Caſtoris?
Quæ me ſtella fidelius
  Inter Sarmatici jurgia Viſtulæ, &
Undarum vitreas domos
  Servet CHRISTIPARÆ ſidere Virginis?
O quæ ſole ſerenior
  Extinguis famuli lumina Phoſphori,
Vati, Dia parens, tuo
  Pollucem, & gemini munera Caſtoris
Patronâ face ſuppleas.
  Tu criſpata trucis vellera Viſtulæ,
Mulcebis dominâ manu.
  Tu percuſſa ſuis littora fluctibus,
Et mortis dubias vices,
  Ventorumque minas, & ſibi diſſoni
Placabis furias Noti,
  Imponeſque avidis fræna Aquilonibus.
O ſeû, *Navis*, ab ultimis
  Panem ferre tuum diceris Inſulis!
O ſeû, Argolicæ ratis,
  Quam vivo irradiant ſidera lumine,
Juſto nomine ſcriberis!
  Tu vero potius vivida ſpiritu,
Argo ſis melior mihi,
  Ac in portu hilarem conſtituas meo.

Sic

Sic nec *Portus* inanibus
Dicêris titulis. ſic benè conſono
Plebs devota celeûſmate
Infractam *Fidei* Te canet Anchoram.

AD

VIRGINEM MATREM.

Cum in eadem navigatione periculoſâ tempeſtate jactaretur, ipſâ die S. MARIÆ ad nives, in navicula dictatum.

CARMEN EXTEMPORALE.

ODE XXXVIII.

O procelloſi Cynoſura Ponti!
Quæ perulcorum rabiem Notorum
Lenè compeſcis, placidaque frænas
Æolon arte:
Cui modò vernâ nive, dedicatæ
Colle, Romani, ſuper Exquilino,
Adſonant ædes; adolentque feſto altaria thure.
Si tibi votam, mea Virgo, cymbam
Ritè conſcendi; tibi ſi meorum
Vena metrorum ſonat, & modeſtæ
Fila Camænæ.
Tu mihi torvas cicura procellas,
Et rebellantis nimium feroces
Viſtulæ fluctus leviter reducto
Stringe capiſtro.

Sic TIBI grato celeuſma cantu
Per Gedanenſes reſonabo ripas.
Sic TIBI crebris cumulabo ſacra altaria donis.

AD
THOMAM LENTULUM.
Quinam dicendus ſit felix.
ODE XXXIX.

FElicem potius, Lentule, dixeris
Quem durâ Superi pauperi è premunt:
Quem virtutis avita
Circùm caſtra beaverint:
Cûi parvo patrius balat ager grege,
Ac exculta ſuis jugera dexteris:
Quem non multus adorat
Strictis culmus in horreis:
Cuî, dum ſpiciferis Triptolomus rotis
Inclinata ſibi rura perambulat,
Raris nutat ariſtis
Maturæ Cereris ſeges.
Non adverſa pavet: non nimiam ſui
Fortunam queritur: non dubiam fugæ
Damnat. quin abeuntem
Audaci ſequitur joco.
Illi divitias credere tutius
Poſſunt Fata ſuas; nam ſine jurgio,
Quandocunque placebit,
Conceſſas repetent opes.
Non illas animo; ſed minimâ ſuæ
Geſtat parte domus, ſique receſſerint,
Virtuti viduatum
Inſcribit pretio locum.

IN VENTOSOS ÆVI NOSTRI DRANCES.

ODE XL.

INter calentis pocula Cæcubi
Odi diſertos. cedite poſthuma
Labes, verecundumque Martem
A vitreis prohibere caſtris.
Aut ſi cruenti tanta animum coquit
Cupido belli; ſi gladium manu,
Si Martis & leti capaces
Magnanimis animos ſub armis
Geſtamus; ultrò vindice Biſtonas,
Et æſtuantis cornua Cynthiæ,
Ferro, minacibuſque telis,
Et ſolido repetamus auſu.
Nam quid refuſi diluvie meri
Audita Patrum prælia pingimus?
Quid tela, in expertumque Martem,
Magnificis crepat ille verbis;
Qui concitatâ bile ferocior,
Bellace linguâ prælia conſerit?
Quid iræ inermes, quid diſerto
Ore ferox, ſterilique pugnax
Sermone miles? ſcilicet eloquens
Orator acrem vicerit hoſtium
Ferrique meſſem; cum minaces
Explicuit ſuper arva gyros,
Cernique nolit; cum procul igneos
Accendit agros; cum radiantibus
Et ipſa vulnerantur armis
Lumina, ſub trepidoque nictant

Ferri

Ferri ſereno. cum gravioribus,
Impleta rauco machina murmure,
Plumbi perorabit figuris
Et reſono dubium movebit
Horrore bellum. Tum mihi ſcilicet
Te bellicoſi ſuaſeris enthei,
Juſtique conſortem furoris,
Nî gladio frameâque grandes,
Inter calentûm roſtra Quiritium,
Et fluctuantis claſſica prælii,
Geſtus redordiris; cruento
Enſe minax, rigidoque plenus
Mavorte miles! Cedite dexteris
Diſertiorum verba Quiritium;
Hunc ritè facundum putabo,
Qui quod ait, probat enſe, miles.

ENTHUSIASMUS

Priori accinens.

ODE XLI.

VOtis feroces, languidâ ferrum manu,
Martemque linguâ ſtringimus.
Exaggeratis viribus Chronographus,
Pugnata quiſquam prælia,
Crepatque pugnas; computans fuſos mero,
Ridente menſâ Biſtonas.
Hâc ibat, inquit; ibat hâc, inquit, fugax
Beſſo remiſtus Artaces.
Inſtabat inde ferreis hirtus comis,
Junctus Polono Littavus.
Pictorque digitis allinit conopea,
Et caſtra pingit poculis.
Meroque guttur diluens, inquit, cruor
Tantâ fluebat copiâ.

Fossæque tantis ebriæ cruoribus
Tabo madebant hostium.
Tum pro salute patriæ libans merum,
Hâc arte supplet sanguinem.
At, o! saluti quisquis est amicior,
Vinum cruore suppleat,
Ferroque linguam, præferat verbis manum
Vivis perorans gestibus.
Pictoris audax non eget Mavors manu,
Bellace gaudet dexterâ.
Membrana cuîquam perfidum Getæ caput,
Sint penicilli spicula.
Tribunus ensis, roboris testis tui,
Sigilla cerasque imprimat.
Censura magni pectoris facit viros,
Martisque Cancellaria.
Equi è cathedrâ celsior miles sui,
Supplente verba verbere,
Peroret alter Tullius, plausum Scythis
Orator annuentibus
Laturus; arguente quà cervix manu
Robur disertum comprobet.
Suâ disertus si quis est Heros manu,
His his peroret exedris.
Qui cum Gelonis conserit fortes manus,
Justè triumphos disserit.

AD
BARNABAM MÆNIUM.
De suâ quiete interrogatus.

ODE XLII.

DUM procellosi tumet ira Martis;
Dum truces rauco litui fragore
Personant, cur me recreat quietæ
Daphidis Umbra?

Cum

Cum fatiſcentis medius ruinæ
Orbis incertos labat inter ictus.
Dum timent gentes, dubiuſque ſtare
Fluctuat orbis;
Ferior, Mæni; mihi parva magnam
Sors tulit pacem; mihi cedit ultrò
Triſte curarum ſenium, & moleſti
Impetus ævi.
Temnit iratas levis ulva nubes,
Temnit inſanum Boreæ furorem;
Cum potens cæli Notus eminentes
Proruit ornos.
Aſt minax aſtris, nimiumque cælo
Culmen, infeſtis agitatur Euris.
Et repentinis feriuntur altæ
Ictibus alni.
Sic ego parvâ rabidam ſtaturâ
Ludo fortunam; tenuique fata
Sorte declino, nec avara pauci
Tela cruoris.

SUSPECTA FELICITAS

Ad Petrum Antimum.

ODE XLIII.

NIL felicibus, Antime,
Optabis melius morte. ferocia
Fruſtra fata vocaveris,
Cum magni rapiunt pegmata nominis.
Felix ille vocabitur,
Qui, dum fata vocant, immemori ſimul
Curas in tumulo premit,
Et ſecum moriens ſpes ſepelit ſuas;

Ac vanæ lucra gloriæ.
Ille aut ſepoſito conditus aggere,
Aut magni ſtrue marmoris,
Edormit tacito fata ſilentio,
Securoque jacet ſitu.
Nec pallens rabidæ ſortis ad impetum,
Urnâ protegitur ſuâ.
At qui perpetuo ſollicitus metu,
Infelix fieri timet;
Felix eſſe nequit. vivit; at in dies
Votis immoritur ſuis.
Et fluxas tremulâ ſpes librat in manu.
O me! (ſi juga Phocidos,
Et ſublime ſacri culmen Apollinis
Fauſtis paſſibus attigi,)
O me præteritis Diva periculis
Vatem Relligio erudi!
Ne dum ſors nimio volvitur impetu,
Voti prodigus & mei,
Aut ſpes, aut nimios corde agitem metus.

VOTUM
AD
VIRGINEM MATREM.
Pro graviter læſa, erumpente pyrobolo, dextera manu.

ODE XLIV.

EN quam moleſtis preſſa doloribus
Et ſulphurato ſaucia pulvere
Tumeſcit, o Mater! tuarum
Dextra memor, memor uſque laudum.
Illa, illa quondam virginibus tuum
Mandare chartis nomen, & igneas
Aſſueta ſtellarum choreas,
Et famulæ pia ſtrata Lunæ;

Heu! illa, quondam quæ tibi deditas,
Quamvis minoris carmine tibiæ
Diſtinxit horas; contumaci
Opprimitur manus à dolore.
At ſi tuarum non vacuus cani
Laudum magiſter plebis ab agmine
Dicor, *Marianuſque vates*
Pieriis geminor Camænis,
TIBI dicatam, Dia parens, manum
A tam moleſto tubere vindica.
Et ipſa digneris vocari
Certa meæ medicina dextræ.
Illam, illam honorîs ſollicitus tui
Tibi ſacratis verſibus illicet
Laſſabo; maternumque nomen,
Et medicam reſonabo dextram.

AD AMICUM.

Ob inſperatum fratris obitum, Conſolatoria.

ODE XLV.

CUR hêu dolori penè ſuccumbis tuo!
Totuſque lacrymis diffluis.
Et nunc ſevera criminaris Numina;
Nunc triſte fatorum genus.
Nunc jurgioſis impotens ſingultibus,
Menſes & hòras increpas.
Fureſque ſtellas, invidoſque cælites,
Polumque raptorem vocas.
Ah! ſiſte mentem; ſiſte liventes genas,
Frænos doloris attrahe.
Ut funeremur, naſcimur. propè nemini
Impunè naſci contigit.
Ipſe, ipſe vates ſortis eſt infans ſuæ,
Mortemque paſſurus gemit:

Et pænè in ipsis præficam cunis sibi
Agit, canitque næniam;
Quandoque nasci dicitur, mori incipit,
Ad fata proclivis sua.
Cuicunque nasci contigit, restat mori.
Hâc lege se teneat dolor.

AD
AUGUSTINUM FEIRVARIUM.
FAMÆ SCIOTHERICUM
Magni nominis umbrâ descriptum.

Famam magnumque nomen senum vestigia premere, juvenum anteire.

ODE XLVI.

CUM tibi pulchro speciosa cinctu
Vita florentes cumulabat annos;
Non reversuro tua te præibat
Gloria passu.
Ast ubi canâ nive dedicatum
Opprimis vernæ specimen juventæ;
Retrò jam flexis tua te frequentat
Gloria plantis.
Sic per inflexas revolutus umbras
Cum recens natæ teneram diei
Phæbus ætatem, dubiasque nosci e-
xaminat horas:
Semper adverso sinuata sole,
Et stylum certis imitata signis,
Gnomonis centrum, docilemque virgam
Anteit umbra.

Ast

Aſt ubi ſe jam prohibens videri
Phæbus in multas adolevit horas ;
Cum ſeneſcentis tremulam diei
Explicat umbram,
Quæ ſuper planum modo ſcripta murum,
Indices primæ radios diei
Umbra præibat, ſequitur minores
Umbra lituras.
Sic parum certis agitata pennis
Fama naſcentes præit uſque laudes.
Sic minor noſci ſequitur vetuſtos
Fama triumphos.
Sic diem ſero rapiente Phæbo,
Contrahit parcum retroacta vultum
Fama: ſic geſtit periiſſe magni
Nominis umbra.

AURORA CONSURGENS.

In ipſa naſcentis DEIPARÆ Aurorâ.

ODE XLVII.

SUrgamus! Jo! jam minor aſpici
Nox evagantis cornua Cynthiæ
Extinxit, addictaſque ſoli
Alma dies properavit horas.
Jam manè primis ſubrubet ignibus;
Atraſque nubes nectareum polus
Diſtillat in rorem; hinc beatas
Arva bibunt, tumulique guttas.
Quis ille verò Phoſphorus auream
Solis propinquo lumine purpuram
Accendit, inſomneſque quondam
Cæli oculos renuente cerni
Oppreſſit auro? quæ roſeo micans
Aurora vultu? quam geminus ſacri
Pudoris inflammavit ardor;
Ingenuis cremat aſtra flammis?

Quam ponè densis fusa caloribus
Se se ipsa tanto lux stupet impetu;
Sacerque se miratur ignis
Insolito radiasse cælo.
O sempiterni Phosphore Cynthii!
O nata faustis STELLA favoribus!
O dulce sublucens futuri
Solis amor, meliorque mundi
AURORA salve! se tibi florida,
Jam non inani nomine, Nazareth;
Submittit; in tuasque totus
Veris honor subiisse cunas
Festinat ultrò. se tibi lilia,
Palmæque, & omnis pompa virentium
Stravisse pratorum, & perenni
Flore sacras redimire plantas
Gratantur. ohe! quas video procul
Inter micantum sidera nubium
Fervere pompas! quis per altos
Cælituum volat horror agros?
En ipse tandem se famulis DEUS
Permisit astris; vox resonantium
Auditur è rima polorum,
Cresce meis, mea Virgo, votis.
Quæ post minorum examina mensium,
Et *Mater* olim, & *Virgo* vocaberis.
O vile nil unquam relucens
Perpetui *Cynosura Solis!*

AD

AD

EMERENTIANUM RUFUM.

Internorum motuum molestiam exaggerat.

ODE XLVIII.

NON est, ut populo placet,
  Parvum, Rufe, malum, dissociabilis
Tempestas animi. Magis
  Intestina nocent prælia; & integro
In vultu latitans furor,
  Internisque animus dissidiis hians.
Nam dum perpetuis sibi
  Infensus studiis ambigit, & propè
In spes prominet exteras:
  Casuro similis pendet, & omnia
Hostili insequitur manu.
  Sic se mobilium murmure fluctuum
Insani reprimunt Noti:
  Sic infensa Thetis spumat, & in suis
Se se fluctibus obruit;
  Incertisque agitat littora pulsibus.
O constans animi quies!
  O sudum placidæ mentis, & ecstasis,
Curarumque sacer sopor!
  O gnarum lacrymas ludere somnium!
O me! quis cupidum tui
  Nunquam degeneri sopiat otio?
En hîc, quà vitreus latex
  Ripas sollicitâ præteriens fugâ
Somnos suadet amabiles,
  Curarum vacuum sternor in otium!

AD

AD

JOSEPHUM TALIARCHUM.

De inani veſtium luxu.

ODE XLIX.

NON Canopæis, Taliarche, textis,
Non Molucano ſatiata fuco
Commodè veſtit toga ; nec remoti
Lana Pelori.
Cur peregrinæ ſuæ terga vulpi,
Et coloratis maculas Hyænis
Invides? cur te Lycaon lupino
Hiſpidus armo,
Aut ſuâ Lyncus cute, duplicique
Allicit villo? licet hic & ille,
Ut vetus rumor cecinit, ferinos
Induit artus.
Pluma nos veſtit, volucrumque pennæ,
Aût ſibi raptis olor orbus alis,
Aût Tunetano levior natare
Cauda capillo:
Hîc, ubi pictam celebrata Sidon
In rudes lanam glomeravit orbes,
Hîc ubi tinxit Phrygio bibaces
Murice veſtes:
Hîc, ubi ductis operoſa filis,
Inter æſtivos Babylon tepores,
Molliter texto ſimulat nitentem
Vellere nubem:
Aût ubi priſcæ ſtudio Minervæ,
Inter illimes Acaronis undas,
Najades verſant teretem madenti
Pollice fuſum.

Alter

Alter excurrat Sinicisque vestes
Quærat in ripis; mihi lana simplex,
Et niger pannus pretio levatus
Contegat artus.
Ille vulpinas animet vel ipsis
Moribus pelles; geminamque totus
Induat vulpem, rabidosque Pardo
Jungat & ungues.
Hic lupo vastum, lupus ipse, guttur
Commodet; torvam rabiem lupinis
Excitans villis; Tygridemque corde &
Corpore gestet.
Me domi natus leviore pannus
Induat villo: vel atrociori
Si furat brumâ Lechicis timendus
Jupiter arvis,
Cum per hybernas gravior pruinas
Frigidum cyclus revehet Decembrem,
Me rudi lanâ spoliatus olim
Induet agnus.

AD POTENTISSIMAS EUROPÆ GENTES.

De recuperando Orientis Imperio.

ODE L.

SI nec minorum spernis idonea
Mandata vatum; duc age Pegason,
Sertisque frænatumque lauris,
Aonio DEA nota colli.
Ibo, ibo vastis quà patet atriis
Erraticorum patria siderum;
Ibo per obstantes coluros,
Qua solidi geniale solis

Lucescit aurum; quà vaga Cynthia
Argenteorum lumine cornuum
Præit renidentes Planetas;
Quà nimio polus ardet igni.
Ibo viator; me nec inhospitus
Terrebit axis; me nec Olympicæ
Ursæque, Taurique, & superbus
Marmorico Leo sistet ungue.
Me fessus Atlas, me celer Hesperus,
Postquam propinquo jungere Phosphoro
Et noctis auctores & ortus
Jussit equos, rutilante curru
Vehet per alti devia climatis,
Camposque cæli. Jam mihi patrius,
Jam pene decrevisse mundus,
Jam minimæ periisse turres,
Orbisque punctum vilius aspici;
Et concitatis tecta vaporibus
Devexa sensim non videri
Incipiunt, vacuoque gentes
Hiant inani. Jam mihi sidera,
Auro repexis vecta jugalibus,
Hinc inde certatim serenis
In numerum crepuêre flammis.
Illinc Bootes, hinc gravibus rigens
Armis Orion, cominus obvios
Currus salutare, & canori
Eloquium geminare plectri
Gratantur ultro. Jam mihi, quæ propè
Æquata binis sæcula lancibus
Dispensat, effetosque menses
Virgo suis glomerat catenis.
Hinc Isis, illinc Ttriptolemo comes
Jason, reductis nubila brachiis
Stipant, peregrinumque vatem
Sidereo recreant sereno.
Hîc me, sed ehêu! quam lacrymabili
Salutat auro Cynthius. hêu dolor!
Inquit, Corallorum pudendis
Mancipium prope, Phæbus, armis,

Tot

Tot jam recentes præcipito dies,
Tot ſubjugatâ luce meridiem
Adverto; nec quiſquam nefaſta
Audet adhuc minuiſſe vincla.
Nunquamne primo mane ſerenior,
Et nec dum adultis mitior ignibus,
Videbo ſurgentes Polonos,
Cum patriis ſolidantur armis,
Et Martiales fortibus induunt
Lyncas lacertis: non tibi Battave,
Vaſtumque qui potatis Humbrum,
Et trepidi vaga ſtagna Trentæ
Hauritis Angli, non tibi naſcitur
In ſubre Phæbus? ſic ne Othomanidis,
Torvoque captivus Gelono
Perpetuo famulabor ortu?
Sic fatus alto non ſine murmure
Largo madenti flumine lividas
Immerſit in fletu querelas,
Et rubeo pudefactus oſtro,
Me ſub paternis, neſcio quomodo,
Reliquit aſtris. hîc ubi tetricis
Deſpumat Arcturus procellis;
Et gelidas male tractat Urſas.
Hîc qua Polonis Viſtula vitreas
Propinat undas; quà celeres fugæ
Iſterque lubricuſque Varta,
Sarmaticæ lavat arva terræ.
Hinc vos canoro carmine, poſteri,
Compello vates; hinc lacrymabiles
Phæbique & aſtrorum querelas
Pierio meditabor auro.
Tantumne nobis occidit, & ſuum
Abſcondit ortum Phæbus? an aureos
Ignava non meretur ignes
Poſteritas, radiumque Phæbi?
Seneſne tantum, nec vegetos dies
Serum recedens mane ſub Heſperum
Illuminabit, & fatigato
Occiduam feriet feneſtram

Aurora curru ? Surgite Martiæ
Manus; feroces ſurgite poſteri;
Dieſque naſcentemque ſolem
In proprium, repetente ferro,
Cogatis orbem. Surgite Sarmatæ,
Mavortiarum lumina gentium;
Vobis Gelonorum nefaſto
Erubuit toties pudore
Aurora Mater. vos refugus Getes,
Canæque ſenſit bruma Propontidis.
Vos Moſchus, audaceſque Beſſi,
Vos Scythicæ pavet ora terræ.
An jam mucrones & gladii minas
Torpor remiſſo cretus in otio
Recudit in falces ? & haſtas
Connubii ſocius pudendi
Juſſit maritis nubere vitibus,
Fædoque Bacchi Martia ſpicula
Gravavit amplexu, nec ipſum
Eſſe ſinens ſine prole telum.
Nec dum ne noſtris montibus erutus
Chalybs ſeveri cuſpidis arduas
Promittit iras ? hêu! nec ullo
Æs galeas coquit in camino ?
Nondum remotum natus ad Aufidum
Faber futuros cudit acinaces ?
Queîs torva Turcarum procella
Trans geminum redigatur orbem
Metaſque terræ: queis Othomanidûm
Aſſerta noſtris Cynthia legibus
Utrumque reclinaſſe cornu,
Et domino ſpoliaſſe crines
Cogatur auro: queis tibi Viſtula
Jungamus Hebrum, Bactraque patrio
Addamus Iſtro: Carpathoque
Et comites Heliconis artes,
Et te Latinis non inimicior
Parnaſſe Muſis; queis juga Phocidos
Ortumque & Auroræ pudorem
Sarmaticis ſociemus aſtris?

Surgetis? eheu! Surgite posteri.
Molles virili rumpite classico
Somnosque torpentesque dextras,
Et viduum sine laude Martem.

AD EASDEM

Mutuis inter se armis collisas.

ODE LI.

AT non vel enses, vel clypei vacant;
Quos in suorum sanguine civium
Insana demersit libido;
Eque suis capita alta membris
Totum cruorem fundere prodigo
Persuasit amni. Scilicet aureis
Caput coronatum micabit
In radiis, teretique gemmâ,
Si membra fuso debita sanguine
Tributa fundant. non benè Regio
Offusa fulgebit sereno
Cæsaries, quoties cruentus
E subditorum vulnere sumitur
Daturque census. ut malè corruit
Exangue sterniturque corpus;
Sic proprio viduata cive
Regum potestas. Parcite Principes,
Inominatis parcite cædibus:
Lapsisque parciore ferro
Excidium prohibete regnis.
Vivone, quod non crediderim, piget
Præesse vulgo? num morientibus
Regnare nec quidquam pudebit
Civibus, in tumulisque latas
Scripsisse leges? sistite prô dolor!
Et Christiano parcite sanguini.
Cur vestra; prô pudor! severos
In gladios abiêre sceptra.

Jam pene rauco parcite classico.
Nam qui tyrannis imperat ensibus,
Rarò cruentatis retenta
Regna diu moderatur armis.
Mersæ frequenti funere, pæneque
In se ruenti parcite Principes
Naturæ, & in vestris sepultum
Visceribus removete ferrum.
Vel si cruenti tantus amor viget
Ferri, & furoris protinus arduum
Inflate cornu: non vetabo
Odrysias sepelire turmas
Et in suorum funere civium.
Non arma Thracum protinus in suo
Fixisse tabo, non furores,
Non rigidum prohibebo ferrum,
Non arma, Reges. dum modò mutuis
Pax fascinato territa classico
Conspiret armis, & fideles
Unanimi gravet ære dextras.
Saltem remoti in vortice Bosphori
Navifragantum lintea navium
Mergantur, audacesque peltæ
Sithoniis vireant sagittis.
Non parcus iræ, non ego Martiam
Vetabo pubem Barbaricis manus
Inferre signis; non Gelonis
Vulneribus gravius libratum
Mersisse telum: non juvenilia
In præliantum pectore Bistonum
Arma experiri, & auspicatum
Cædibus exacuisse ferrum.
Horrete telis, tympana tundite,
Armate classes tela refundite,
Exercitamque in severum
Martis opus glomerate pubem.
Non arma vesttis, non frameas ego
Extrudo dextris, non solido latus
Exarmo ferro; sed nec ipsos
In dubium revoco furores,

Bellique causas. hoc precor unicum,
Vobis propinqui parcite Principes.
Vobis & arma & militares
Ferte manus, meliusque vestrum
Locate robur. Si tituli placent,
Et causa belli, nomina, si cruor,
Urbesque, Regnorumque census;
Fertilius titulisque Regnum.
Censuque vestris finibus imminet.
Nostrisque quondam rapta parentibus
Throphæa versat, ampliores
Hîc titulos sibi quisque quærat.
Hic subjugatæ rector Achaiæ;
Albinianis ille vocabitur
Primasque Regnatorque terræ
A populis, famulosque sceptro
Reget Pelasgos. hic Macedonici
Magnique fines occupet imperiî.
Hic Bactra, Locrorumque censum, &
Æmatium capiti addat aurum.
Hûic Doris, illi solvat Alanicum
Tributa vulgus. hûic ebur Atticum
Phocisque, Delphosqu, & Methone,
Perpetuò famuletur Isthmo.
Hic Lambianis, ille Corinthiis
Regnabit heros; juraque Besbico
Incidet in saxis colono,
Memphiticis animata cælis.
Hic Sestianos; hic moderabitur,
Multo natantes æquore Cycladas,
Paronque, Naxumque, & Coronen,
Et Scythici nova lustra Nessi.
Minusne laudis quisque putaverit,
Superbientis cornua Thraciæ,
Arcesque Bizanti, & probrosi
Mænia diripuisse Daci,
Quam subditorum sanguine sordidos,
Inter procellæ fulmina civicæ,
Ensesque, cognatasque dextras,
Et patriam maduisse terram?

Tandem cruentas jungite dexteras,
Tandem labanti parcite Patriæ,
Mundóque; conjunctiſque Turcam
Viribus aggrediamur hoſtem.
Nondumne partis non ſine laureis
Junctas perenni fœdere dexteras,
Nondumne complicaſſe ſigna
Auſtriacis rutilam tenebris
Fumóque belli cernimus alitem?
Nondum nefaſtæ prô dolor! ærea,
Pugnæque. concordiſque Martis
Biſtonio ſeges hórret agro?
Nondumne miſtim cerno micantia
Horrere multo LILIA milite?
Nondum Leones & nitentem
Sarmaticis AQUILAM maniplis?
Nondum propinquus deſipuit cruor?
Nec pro Garumnæ flumine Peneum,
Hebrúmque pro Rheno, & remotum
Haurit eques galeis Tibiſcum?

In diei cujuſdam diluculo

AD

VIRGINEM MATREM,

Auroram ſuam.

ODE LII.

JAM rariores excubant cælo faces,
Jam laſſa nictant ſidera,
Sacérque Marti gallus è ſomno excitæ
Salutat auroræ jubar:
Et Martiali claſſicum cantu ciens
Soli futuro præcinit.

Sur-

Surgamus! O quæ SOLIS Æterni PARENS
AURORA Virgo diceris.
Musis amicum sidus exorere meis,
Natumque collustra diem.
Tuo futura surgat in sinu dies,
Et vesper expiret senex.
Surgamus, & ter Virgini sacratum AVE,
Bonamque dicamus diem.

AD

FRANCISCUM RUBIUM.

Temporis pretium commendat.

ODE LIII.

IMò tunc etiam, Rubi,
Cum vitam trahimus, perdimus, & leves
Parcarum terimus colos,
Lassamusque citi stamina sæculi.
Quâ quisque est genitus die,
Illâ mortis iter cæpit, & arduam
Leti currere semitam
Æternùm fugiunt sæcula: quælibet
Fato fit propior dies.
Et quidquid puero temporis additur;
Vitæ detrahitur suæ.
Sed (proh!) quis pretium temporis æstimat?
Quis lapsos numerat dies;
Annorúmque fugam? quis morientium
Inter funera mensium,
Vitæ rupta suæ licia computat?
Hic vanos sequitur Notos:
Hic fumosa suæ nubila gloriæ.
Hic labentia syderum
Rimatus dubio examina lumine,

Cælis

Cælis imminet omnibus,
At ſeſe interea negligit, & ſua.
Hic, quò plura recentibus
Gazis accumulet, ſe minuit; neque
Scit quòd fiat egentior,
Dum ſeſe ipſe caret. Quid memorem, quibus
Dum quæruntur opes, ruunt
Perduntùrque animi? Pluribus, hêu dolor!
Nec nati pereunt dies.
Sic dum perpetuis mentibus obvii
Æternas terimus moras;
Urgent prona ſuum Fata negotium.

AD AMICUM.

Se eſſe quiete ſuâ contentum.

ODE LIV.

ME teſte quidvis & facere & pati
Avebo, vates. non mihi conſono
Aut circus applaudat tumultu,
Aut reſonum faveat theatrum.
Secretus omni plebis ab agmine,
Inter quieti clauſtra ſilentii
Somnumque curarum latebo,
Nec nimiis dabo vela votis
Securus ævi. Non ego publica
Admurmurantum vota ſodalium
Vovebo; ſat capax theatrum
Ipſe mihi, mihi teſtis ipſe.

FER-

FERREA JASONIS POSTERITAS

E Tot inteſtinis diverſarum gentium bellis recenſita.

ODE LV.

SÆpè de jactis animata ſaxis
Entheatarum ſoboles petrarum,
Sæpè narramur lapidoſa priſcæ
Pignora Pyrrhæ.
Namque dum, totâ pereunte terra,
Unicum merſus foret æquor Orbis.
Cuncta dum magnus fierent novarum
Campus aquarum;
Fertur in parvi trabe clauſa lintris
Per ſepultarum ſuperas nataſſe
Turrium pinnas ſociata ſancto
Pyrrha marito.
Tunc per excelſos nemorum receſſus
Hinc & hinc ſparſæ jacûere Phocæ.
Tunc Thetis lætos ſtupuit ſub alto
Æquore campos.
Hîc ſuos alter ſinuaſſe remos,
Et repentinas agitaſſe cymbas
Dicitur, curvis ubi nuper arva
Torſit aratris.
Nulla frænatum cohibere Pontum
Ripa dimotis poterat fluentis,
Nulla diſperſos poterant domaſſe
Littora fluctus.
Hîc, ubi celſis propior Planetis
Hæmus aſſurgit, madido procellæ
Hæſerant limo, veterique major
Nereus alveô,

At ſimul toto fugiente Ponto,
Ac in antiquas remeante ripas,
Fertur in primos iterum rediſſe
Orbita vultus:
Et ſimul docti ſoboles Promethei
In ſuper ſtantis bifido ſtetiſſe
Colle Parnaſſi, ſacra naufragì compendia mundi.
Ne tamen merſo viduata cive
Terra ſqualeret; Themis imperârat
Projici poſt ſe graviora magnæ
Oſſa parentis.
Sic in humanos recreata vultus
Saxa ſurgebant; ſimul hinc maritos.
Vir jacit; jactat ſimul hinc marita
Pyrrha maritas.
Nec pari cunctos genuiſſe ſaxo
Juverat: paucos melius politum
Marmor effudit, variiſque picta
Fragmina venis.
Hunc ſilex, illum popularis orbi
Petra donavit: pretioſiore
Neminem fama eſt tamen excitatum
Eſſe lapillo.
Nullus offuſis adamante venis,
Aût coruſcanti ſatus è Berillo
Nullus è gemmis, ſolidóque vitam
Traxit ab auro.
Quin licet plebem rude, nobileſque
Cultius ſaxum tulit; his & illis
Dura nativo riguiſſe narrant
Pectora ſaxo.
Nos tamen (ſi quæ veterum probata
Stat fides vatum) propè duriore
Dixerim ferro genitos, vel arcti
Aere metalli.
Nos Chalybs, vel ſi magis eſſe quidquam
Creditur durum, male pertinaci
Induit vitâ; rigidíſque ſtrinxit
Pectota fibris.

Hinc amans ferri chalybumque proles,
Et tot infensis agitata castris;
Ferreos ipsis gladiis, & hastis
Prodimus ortus.
Quin & illorum seges esse dentûm,
Quos venenati sanie draconis
Ritè perfusus Minyos Jäson
Sparsit in agros
Jure credemur; quoties scelesta
Arma civili glomeramus ære.
Et reluctantes terimus propinquis
Cædibus enses.
Jamque per terras, juga, stagna, montes,
Quæritur letum, residesque Parcæ;
Jamque pacato pudor est quietum occumbere fato.
Hic propinatam, reboante Ponto,
Cum mari mortem bibit; hic cruentos
Emovit fluctus, proprioque mistam
Sanguine lympham.
Alter ereptis viduatus armis
Propriâ Martem renovat ruinâ.
Et dolet, si non comes hostis atrum
Scandat ad orcum.
O nimis laxis saturæ ruinis
Impium gentes cohibete ferrum.
Ne vetustorum maneat fidelis
Fabula vatum.

Non exile damnum esse inconsultam donationem.

ODE LVI.

DOnum qui malè collocat,
Urget magna novo damna negotio.
Frustra spargitis aurea
Reges munificis munera dexteris.

Non dat, ſed ſua projicit
  Inconſulta manus. qui temerè ſerit
Latas ſemen in areas,
  Parcâ meſſe ſuis proſpicit horreis.
At qui quærit idonea
  Mandandæ ſegeti jugera, largior
Hunc circum viruit Ceres,
  Centenoque operam fænore ſarciit.
Sic nos cum damus obviis,
  Ingratos facimus; noſtraque prodigè
Dando, munera perdimus.
  Felix qui geminâ lance beatior
Æquavit meritis manum,
  Libratamque pari munere gratiam.

AD
VIRGINEM MATREM.
Cynthiam ſuam.
In cujuſdam diei crepuſculo.

ODE LVII.

EN per ſupremos deciduæ tholos
Horæ reclinem præcipitant diem!
  Tibique, Virgo, jam ſe anhelo
    Prona dies ſenio, & ſupinis
Inclinat umbris. Pande fidelius,
Tuo beatos pondere cardines:
  Stellaſque, ſupremumque noctis
    Imperium, vigileſque cæli
Impelle flammas. Si tibi gemmeo
Offuſa ſurgunt cornua lumine;
  Si caſta non fruſtra vocari
    LUNA cupis, teneroque frontem

Accendis argento. O nive purior!
O innocenti candidior rosâ,
Permitte defessum parumper
Teste polo accubuisse vatem!
Permitte blando sparsa papavere
(Quamquam molestæ cura vetet chelys)
Et membra, projectumque corpus
Hocce super jacuisse strato.

AD

THOMAM NAQUINIUM.

Melius illum sapere, qui in herba medetur vitiis.

ODE LVIII.

CRescit dum pateris scelus,
Fæcundoque caput tollit in otio
Impunita protervia.
Tunc, cum purpureis halat ager rosis,
Palantesque rubentibus
Inserpunt violæ per sata brachiis,
Non pigræ patiens manus
Herbas dissimulet falx; juveni ferox
Non parcat ligo carduo.
In primo facilis flore pati manum
Paulatim gravius ferit;
Vellentemque sequi pænè manum nequit
Annorum numero senex.
Nil est ira sibi quod vetitum putet,
Provectusque furor. magis
Maturum feriet, si pateris, nefas.

AD

MARIANUM ANNEUM.

ODE LIX.

DIxeras nuper; melius perorat,
Qui per exemplum ſolidaſque praxes
Verba ſupplevit; loquiturque vivos
Vota per actus.
Dixeras, quin nec caruêre noſtro
Verba conſenſu, meliora mutus,
Suadet Orator: ſuperat loquacem
Dextera linguam.
Attamen cano pereunte mundo,
Rarus exemplis, ſolidæque praxi
Æmulus paret. caret illa primo
Robore virtus.
Sic licet primos Oriens nitores
Æthiops natæ videat diei:
Atra nocturno tamen ipſe fuſcat
Membra colore.
Quin nec Aſcreæ patiens Camænæ
Temnit inflexum piger orbis aurum.
Nec lyræ, nugis ſatur, obſequentem ac-
commodat aurem.
Et licèt quondam lapides canendo
Traxit Amphion; tamen ipſa multis
Diſplicet morum chelys, & ſeveri
Teſtis Honeſti.
Jamque mordaces Satyros vocamus,
Si quis audaci memorat vetuſtam
Voce virtutem, cytharæque primos
Suggerit annos.
Fallimur? quidquid ſtabilis priorum
Geſſerat virtus, male feriatam
Damnat ætatem, ſterileſque laudum
Exprobrat annos.

AD
FAMIANUM ARANDAM FRAGMENTUM POLITICUM.

De Liberalitate Principis.

ODE LX.

AT nec tributum pendere nescius,
Se subditorum munere Regio
Audire VECTIGALEM avebit
Munificus, Famiane, Princeps.
Non ille frontem contrahit ad sui
Petita vulgi. non popularium
Surdus querelarum molesto
Accumulat sua lucra censu.
Et illa tantum computat, ac suæ
Importat arcæ, quæ tenues opum
Effundit in cives; suarum
Largus opum, & sibi pauper uni.
Sint plura quæ dat, quam capit, indigo
Illata fisco. Non ego nundinas,
Turpemque mercatum probabo
Si cupidus sua dona Princeps,
Decusque magni nominis aureâ
In lance librat: Si meritis datum
Præponit aurum; vel repensum
Æs gladio frameisque nummos.
Ille ille magnis dignior asseri,
Quem larga plenis copia cornibus,
Pronæque liberalitatis
Egregiæ comitantur artes,
Et non coactis munera passibus.
Ultroque dandum quod petitur, cui
Anhela prævenisse vota, &
Munificum libet esse gratis:

Magnetis aurum si subeat vices
Trahentur enses, fortior est manus
Onusta donis. nemo Thraces
Non feriet, modo NERVUS adsit.
Quin & retuso jam senio putres
Serenioris cote pecuniæ
Limantur enses. sic virorum
Et meritorum opulentus emptor
Antiqua Princeps secula prorogat;
Sic pæne ab ipsis Manibus Hectoras,
Codrosque, Mutiosque & altis
Scipiadas revocans ab umbris,
Deprælianturm nobile Jasonum
Instaurat ævum. non pudet Herculem,
Novosque sub signis Achilles
Munifici meruisse Martis.

PÆAN LECHICUS

An. Dn. 1645.

Invictissimo Poloniæ & Sueciæ

REGI

VLADISLAO QUARTO.

ODE LXI.

JAM mihi multis revoluta chartis
Crescit in plenam Lechias staturam;
Jam Marianis redimita vernant
Tempora sertis.
Ite vulgares procul, ite plausus,
Ite plebeiæ monumenta famæ.
Ite, nil restat populare tensis
Dicere nervis.
Te, Sub-Arctoi Moderator Orbis,
Te per Ascrææ traho fila buxi,
Te renidenti tremulum loquetur
Barbiton auro

Ipse

Ipſe devotis tibi ſervit armis;
Rauca dum raras tuba ſcindit auras,
Præſes armorum; tibi fæderatus
Militat æther.
Hinc tibi magnas dicat unda puppes;
Hinc laceſſitis tremit æthra contis;
Inde torrentes pudor undat alto
Sanguine campos.
Hinc tibi ſtrati poplitis minores
Supplicant Moſchi; trepidique Thraces
Indè; decreſcunt Dacicæ caducis
Mænibus urbes.
Tu diu caſtæ Cereri negatos
Vindicas campos. foliiſque Bacchum
Induis, cæſas viridi coronans
Palmite ſilvas.
Te ſibi ſero moriente Phæbo,
Te ſub Eois oriente tonſis,
Læta rumorum loquitur fideli
Voce juventus.
Te canunt miſtæ pueris puellæ;
Te docent parvos geminare natos
Sedulæ matres, quoties renatus
Naſcitur ortus.
Hîc ubi pigris taciturna ripis
Mortui campos lavat unda Ponti;
Hîc ubi plenus nimiis Phaneta
Æſtuat horis;
Te coronatis Cynoſura bigis
Per triumphati vehet arva cæli;
Te per ignitum jubar, & pudicas
Memnonis arces.
Te fatigatus pharetrâ Gelonus
Audiet fractis levior ſagittis.
Ter tibi pronâ Cydari ſeveras
Exuet iras.
Ibis in noſtris per inane pennis
Nubium Victor, dominuſque cæli.
Ibis emotas ſpatiatus inter
Ætheris arces.

 Ne-

Neſcit in parvis latitare terris
Arduo virtus ſtabilita niſu.
Neſcit in parcis habitare clauſi
Sepibus orbis.
Te tuis quondam ſuperata bellis
Luna vicinos doceat Planetas,
Dum triumphales tacito ſtupeſcit
Axe Polonos.
Te ſibi crebris Boreale cælum
Nutibus monſtrat; tibi laxiores
Dedicat ſtellas polus, ac utramque
Deſtinat Arcton.
Sed tamen nondum facilis precari
Differas cælum, cupidoſque ſoles.
Regios donec tibi grande canos
Sepiat aurum.
Patrio donec Caſimirus hæres
Arduas ſceptro ſolidabit ulnas.
Et tibi magnos ſimili reponat
Prole nepotes.

Sereniſſimæ Poloniarum REGINÆ CÆCILIÆ Renatæ Auſtriacæ PANEGYRIS Lyrica.

ODE LXII.

POſt Martiarum robora mentium,
Dictaſque magni non ſine numine
Laudes Vladiſlai, & ſuprema
Sarmaticæ monumenta famæ;
Nam quæ diſertis meta decentior
Sit Phœbe nervis. tendite patrios
Arcus Camænæ, & cultiora
Cecropo date tela verſu.

At tu Lechei maxima climatis
Regina salve. cuî modo Regiam,
Centumque securas columnis
Vistuleus lavat amnis arces.
Seû te quietis distinet areis
Facunda Pallas: seû mare Virginis
Tranare sit calor papyri,
Et docili superare pennâ,
Rhenana quidquid dissociat fuga
Clauditque Scaldis; cum facilis regi
Arundo permittit sagacem
Austriacis equitare campis,
Fratrisque mitras visere Cæsaris
Loquace chartâ: se tibi Regio
Arguta differente fletu
Sarmaticus nova Regna Julus,
Novosque spondet mitè loquacium
Olim nepotes, murmure risuum;
Aulamque vagitu diserto,
Et Dominum recreat Parentem.
Utcunque vivas pingis acu notas
Vincis Minervam; seû adamantinos
Accendis argento Planetas;
Sêu Phrygiis animata textis
Non indecori sidera pollicis
Metaris astu: seû melior DEI,
Tuique, Divorum supinis
Pauperiem prohibes ab aris.
Te pone pictis alta curulibus
Themis, sereno Te propè Faustitas
Exultat obryzo, & repandus
Innocuo tibi Candor adstat
Virtusque Recto. Tu geminæ Pharos
Felicitatis; tu Lechicæ potens
Regina LIBERTATIS olim,
Et *Patriæ* meliore buxo
Dicere MATER. te sibi limpidi
Loquuntur amnes, te resonis Chronus
Enarrat undis, vitreoque
Deciduus sonat ore Varta.

Tibi ſupinis collibus annuunt
Turrita Craci Pergama ; te genu
Nixus Bootes, te Polonus,
Littavicis ſociatus armis,
Stratuſque denſis Viſtula puppibus,
Poſtquam maritæ nubere Bathidi
Juſſit rebellantes procellas,
Oceanos docet inter æſtus.
Tibi ſonorus de glacialibus
Iter procellis fingit amabile
Nomen, coronatoſque faſces
Artifici ſimulabit undâ.
Sed jam, Camænæ, Viſtuleo metrum
Mandemus amni, quod procul Adriæ
Transfundat; & torvum RENATAM
Erudiat geminare Pontum.

Sereniſſimo SIGISMUNDO CASIMIRO POLONIÆ ET SUECIÆ PRINCIPI, recens tunc nato OMEN GENETHLIACUM.

ODE LXIII.

QUis renidentes volat inter auras
Rumor auratis ſinuatus alis?
Quod jubar noſtros iterum ſerenat
Numine cælos?
Quod recens Sidus Lechiæ faventes
Mittitis Divi? novus en Polono
Phoſphorus cælo melioris urget
Omina famæ!

Æmu-

Æmulus magnis Proavum trophæis
Naſcitur natus. prope jam paterno
Noſcitur vultu, prope jam paternas
Suſcitat iras.

Ille nativos animabit auſus,
Ille vernantes cumulabit olim
Patriæ lauros; memoreſque laudum
Eriget horas.

Ille jam cano virides Parenti
E Muſurmanis referet triumphos
Sedulus campis, Lechicoque Thracas
Induet ære.

Fallor? an magnis Avus è ſepulchris
Prodiens natum manibus nepotem
Suſtulit, parvos gelidis premens amplexibus artus?

En ſibi frontem ſimileſque vultus
Lætior ſpectat! probat en lacertos;
Et ſuis quondam, ſuperos precatur,
Floreat annis!

Creſce, jam dicit, Caſimire, creſce.
Creſce centenis cumulate luſtris,
Dum tibi noſter meliora condit
Sæcula pulvis.

I, tibi preſſos imitere paſſus,
Quà tibi magnæ patet aula Famæ:
Quà tibi noſtros referet Polonus
Orbis honores.

Emblema Præſentiæ DEI.

Sphæra ſeu Circulus, pro puncto habens Oculum

ODE LXIV.

CUR tot pervigilum lumina ſiderum
Pro clauſis Superûm poſtibus excubant?
Et longo ordine caſtra
Metantur, duce Cynthiâ?

Ac Phæbi quoties fulva recesserit
Fax, Tartessiaco naufraga Nereo,
Cur centum vigilare
Ignes Numina jusserint.
An fors centoculi fabula verior
Argi nunc etiam vivit; & ignei
Nostras despicit oras
E custodia agematis?
Sic est? sic, tenebris dum malè credimus,
Securoque nigræ noctis in otio
Frustra fallere mundi
Conamur vigilantiam;
Cælos non fugimus: nulla diem polo
Insomnesque oculos eripuit quies.
Nostram sedula scenæ
Spectant astra Tragædiam.
Infundas sceleri vesta Caristici
Ferramenta soli; vel laquearia,
Queîs concordia calcis
Cælum surripit & diem,
Claudant te Niobe viscere saxeo,
In venisque tegant Marmaricæ suis
Cautes, non fugis usque
Censores oculos Dei.
Non secreta Paros, non Mareoticæ
Servabunt silices. splendidius vitro,
Sinceræque nitore
Cristalli, patet abdita
Telluris facies. cernitur ilicet,
Qui se Carpatiis rupibus obruit;
Aut in Marmoris alvo
Patratum sepelit scelus.
Ergo qua geminis collibus eminet
Vernans Aoniæ Regia Phocidos,
Scandam, & pectinis ictu,
Hoc laurum viridem super
Incidam, memores quod sibi posteri
Pandi Emblema legant sole supercili;
Blando carmine seris
Enarrentque nepotibus,

In parvo teretis pectore circuli
(Sphæram docta vocant Palladis atria)
Pro puncto vigilantem
Pupillam vigilis DEI.
Tunc sciſſo tenero pectine cortici
Has inſculpo notas: Quiſquis ades, cave.
HINC SPECTATOR in orbis
Scena cuncta videt DEUS.

A D
REGINALDUM ANTIMUM.
Cum in Angliam vela daret.
ODE LXV.

NIL te, nil moror, Antime.
I per cæruleæ jugera Balthidis;
I, quà vitrea Nerei
Magnas ira rates frangit; ovantibus
Malum ſtringe rudentibus,
Optatæ repetens littora patriæ.
Illud deprecor unicum,
Illud ſollicito ſuggere carmine,
Ne noſter madidis amor;
Quo-te-cúnque ferant æquora turbine,
Extinguatur in amnibus.
Undas ſpernit Amor: nec minor in tuis
Fervet Neree fluctibus;
Et flammas medio ſuſcitat in freto.
Quin & naufragium pati
Unus neſcit amor. Cum redeuntibus
In ſe clauditur amnibus
Ignes ſub gelido concipit æquore,
Nil fatis trepidus ſuis.
En jam prædomitæ murmura Balthidis!
En ſopita jacet Thetis!
En pigris titubant æquora fluctibus,

Pacatíque silent Noti!
  En recline suos ad scopulos mare',
Lentis somnia sibilis,
  Et pacem modico spirat anhelitu!
En jam vela modestior
  Imprægnat teneris aura Favoniis!
Sensim suppara fluctuant;
  Et malus placido motus ab Africo
Festis infremuit Notis,
  Et blande graciles scidit Ethesias.
Jam sensim raperis mihi
  Paulatímque peris Antime: nec nisi
Te fas luminibus sequi,
  Quin ipsis etiam luminibus peris.
Ergo dum fugientia
  Excludunt oculos lintea, vividis
Te votis comitabimur.
  Nam quo non oculis, itur amoribus.

A D
Serenissimum
SIGISMUNDUM CASIMIRUM
POLONIÆ ET SUECIÆ PRINCIPEM.

ODE LXVI.

ET tu Polonis Regibus inclytum
Accede sidus. cui prece consona
  Adspirat Europæ, & Lecheum
    Fatidico vovet ore sceptrum.

Quid

Quid jam Paternum? Quid *Jagelonium*,
Inter tenellæ vincula fasciæ
Moliris, o puer! Poloni
Splendidior Cynosura Regni?
Quid bellicosis dignus Avis nepos,
Balbutienti non pueriliter
Portendis in fletu? quid iste
Ingenuo stimulatus æstro
Præsagit ardor? num Proavis pares,
Nec annuenti dissimiles Avo,
Magnóque laudandos Parenti
A teneris velit usque cunis
Actus redordiri! An lacrymabili
Fletu morosum damnat Oniona?
Pigrósque naturæ labores
Sæpe vocans modicas rotarum
Incusat horas? scilicet inclyta
Nequit sub ipsis gloria fasciis
Latere; formosámque pulchris
Invidiam coquit in medullis
Avita virtus. nescit idoneus
Tepere parvis ardor in artubus.
Primoque vagitu Polonis
Esse licet generosiores.
O quantus armis! quantus ovantibus
Crescis Lyceis, Austriacæ recens
Propago famæ! quantus olim,
Cum teneros tibi major ætas
Durabit annos! quantus in obvios,
Martis corusco vectus in essedo,
Ibis Musurmanos, tuóque
Bella redux referes Parenti!
Et hæc, sed olim, dum solidas tibi,
Post acta parvæ tempora fasciæ,
Armabit in vires fidelem
Mars animum, patrioque pectus
Accendet igni; nunc teneris Avum
Patrémque sensim, magne nepos, sonis
Gestúque coneris minori
Et lacrymis imitari in ipsis.

DEI MATRI VIRGINI.

Ad Oden Ecclesiasticam Parodia.

ODE LXVII.

FAllimur Vates, quoties superbo
Carminum fastu celebramus illa,
Quæ pedum plebes minor, & supinum
Vulgus adorat.
Vera laus plebem fugit, & remotas
Incolit nubes. populare quisquis
Murmur auscultat calamos inani
Atterit arte.
Te, tuus vates, cano, GLORIOSA
VIRGINUM VIRGO, tibi subjugata
Aureum sternunt caput, & coruscos
Sidera crines.
Tu, licet parvum tibi pendet uber;
Hunc propinato satiasse lacte
Diceris, qui te dominâ puellam
Voce creavit
Quod suis quondam male pasta pomis
Eva, patritæ coriphæa noxæ,
Abstulit; mundo *bona mater* almo
Germine reddis.
Ut suo tandem lacrymosa fletu
Possit occlusos subiisse cælos
Turba; tu pandes vitreo fenestram,
Virgo, sereno.
Jure te summi patulam vocamus
Januam Regis; tibi panda vivæ
Lucis hinc, illinc radiat trecentis
Porta lucernis.
Ergo jam vobis ope virginali
Redditam, gentes geminate vitam.
Quas Mariani canimus redemptas
Merce cruoris.

AREOPAGUS.

Lente procedendum esse in judiciis ferendis, nî falli velimus.

ODE LXVIII.

TArdo moveri dicitur ambitu,
Quodcunque falli nolit, & abditas
Errare per sortes, fideli
Judicium comitante vero.
Hoc & rotari difficilis sacro
Hinc inde claudit lamina pessulo;
Mensesque pendentésque Lunæ,
Et propriis bene ponderata
Momenta lustris. Hoc paribus penes
Appensa nodis se gemino librat
Statera pondo, accommodante
Ponderibus sua vincla mole.
Hoc replicato circuit ordine
Matura lento Canities gradu;
Moræque, perspicaxque visus,
Et veteris monumenta Numæ.
Hoc & trecentis, non sine Numine,
Accincta curis pectora, & impiger
In astra candor, & quieti
Ver animi, capitísque sudum.
At retrò fertur sub juvenilibus
Imberbis acri se Levitas situ
Tulisse pennis; & profanus
Consilii popularis ardor,
Præcoxque dictum. retro minacia
Prava appetentis tela Cupidinis:
Timorque desidesque Curæ, &
Præcipitis genius Juventæ.
Sic est: sepultus sub volucri latet
Error cerebro, sæpeque præpeti
Dum fidit auræ, ventilatas
Consilium male perdit alas.

Quicunque summis arcibus imperans
Incerta legum jurgia dividis,
Causasque, temperasque rixas,
Et stabilis pia jura Recti,
Tardo moveri judicium ambitu
Edisce Præses. Sæpe procacibus
Perire festinata votis
Vota solent; mediumque certi
Habere fertur, qui genitum diu
Cîta peregit consilium manu.
Sed multus olim judicandi
Præcipitem comitatur error.
Fit sæpe virtus, quod fuerat scelus;
Ipsoque passim in fine beatior
Virtusque, virtutisque fulgor,
Degeneri latuit sub umbrâ.
Sic ille puro lucidior vitro,
(Postquam coacti nube supercilii
Illime cælorum serenum,
Ac hilares tremefecit ignes,
Spissata multos nubila Jupiter
Liquans in imbres) sol tetrico caput
Immersit in peplo, & diurnum
In nebula sepelivit aurum.
Quis tunc aviti sidera luminis
Condemnet illo cæcior impete?
Ipsumque cæcutire solem,
Et vigiles periisse stellas,
Totumque tristes in tenebras polum
Iisse dicat? splendidior brevi
Redibit, illustresque Titan
Mundi oculos melius repexo
Accendet igni. sic brevior mora
Plerumque falsâ conditum imagine
Correxit errorem; ac in una
Judicium reparavit horâ,
Solemque terris reddidit; & simul
Obscura claro nubila pollice
Cælumque detergens molestæ
Siparium replicavit umbræ.

Ergo volantum turba Cupidinum
Maturioris judicii sacris
Abscedat à rostris; volucres
Inde procul fugiant calores.

SE MULTUM POESI, MARIANA PRÆSERTIM DELECTARI.

ODE LXIX.

O quà Regia carminum
Vernat Pieriis aula tapetibus,
Et celsum gemino caput
Ostentat superis in diademate!
O quà Pegaseis salit
Sacri collis amor excitus ungulis,
Puro Peneus agmine!
Huc me Castalios, huc, super alveos
Reclinem volucres Noti;
Huc picto revehat Cynthius essedo.
Hinc me de bifido licet
Suggestu miserûm tristia Principum
Despectare pericula,
Et Regum cineres. Hinc titubantium
Formido patet urbium.
Hinc orbis dubius stare labantibus
Hinc illinc minor arcibus.
Hinc confusa solo sedulus æquora,
Et mistas numero domos;
Vivorúmque gemo funera Cæsarum.
Hîc, unus mihi celsior
Non obscura polus lumina suggerit,
Auratas revehens dies;
Inclusumque sibi cum vigilantibus
Commendat Superis DEUM.
Huc mî, (nam quid obest?) ferte recondita

Thesauris melioribus
  Vel dilecta mei barbita *Sarbivi*,
Et pompam lyricæ chelis ;
  Vel tersum Calabri carmen *Horatii*,
Si turpi careat joco :
  Aut cantata gravis prælia *Virgilii*.
Hîc & fessa minor pedum
  Infundam niveis brachia liliis.
Hic cassos hilaris dies
  Solabor querulæ murmure tibiæ.
Quod si, Dia parens, tibi
  Cordi Musa mea est : nec tenuem rudis
Buxi spernis anhelitum ;
  O quanto feriam sidera vertice!
Non jam nectareis ego
  Dulcorata favis carmina condiam,
Nec testudinis ebriæ
  Largi mellis ebur Dardanium velim
Ut mî suppleat alvear.
  Non *me visceribus plus faciat suis*
Mecænas Latii decus.
  Non *monstrer digito prætereuntium*
Argutæ chelis artifex,
  Si me Virgo tuis vatibus inseris,
O quam dixero verius,
  Quod spiro, & (si placeo) tuum est.

A D
THOMAM TALIARCHUM
Cum aliò evocatus migraret.

ODE LXX.

CUM meæ plenus, nimiusque terræ,
  Patrios linquo, Taliarche, cælos,
Cur inexpletis tua me retentant
      Vota querelis?

Pa-

Patriam mecum fero; mundus ipſe
Patriam vaſtis mihi præbet oris.
Exulem me non faciet remotæ
Ora Canopi.

Ipſe ſe fallit ſibi quiſquis unum
Deſtinat Regnum, patrioſque ſoles.
Orbis eſt hæres homo totiuſque
Incola mundi.

Ipſa civilem mihi Bactra ſolem
Inter Arctoas referunt procellas.
Ipſe nativi Tanais propinat
Flumina Rabæ.

Seû per accenſos Orientis æſtus,
Seû per undoſos Aquilonis imbres,
Seû ubi canus gelidas Bootes
Increpat urſas,

Sive juratos hyemi triones,
Seu feros viſam Lybiæ calores;
Patriæ nubes comiteſque mecum
Ibitis auræ.

Me nihil præter propriique geſtem
Pectoris cenſum; nec avara poſco
Divitis Cræſi juga: nec ſuperbi
Stagna Neronis.

Non mihi fuſcis comes ibit alis
Tædium; totus feror, & relictas
Nil moror gazas, nec amœna noſtræ
Prædia terræ,

Me nihil præter cupiens; quid ultra
Tædio miſtis voveam querelis?
Neſciunt plenis ſupereminere
Tædia votis.

Pro-

Prodiga militaris pompæ jactantia.

ODE LXXI.

UNum, Quirites, cætera distuli,
Monebo vates. dicite, quid retro
Centùm coronatos trophæis
Magnanimis peperit parentum,
Dextris triumphos? an frameæ jubar,
Serenioris fulgure laminæ
Diem lacessens? an sonoræ
Mancipium gladius catenæ?
An pictus umbo, vel clypei timor?
An tecta Marsis terga leonibus?
Jussæque in imbellis lacerti
Excubiis vigilare lynces?
An pelta flavis æmula solibus,
An delicati syngrapha verticis?
An crista, Phænicisque caudæ
Raptus honor, Lybicisque conus
Crispatus alis? an celeres pedum,
Doctique tergum vertere barbaro
Equi, volaciumque plantæ
Cornipedum, malè cum jocantes
Metimur agros? Non Arabas pudet
Equos patritæ merce pecuniæ
Emisse; nec fugisse Thracam
Thracis equo, Scythiæque turmas
Ac exprobrantem Massagetem pudor
Audire, noto cum sibi cornipes
Arrisit hinnitu, & Gelonos
Poscit equos, dominique tortum
Rumpit lupatum, cùm trepidum solo
Herum severis non sine pulsibus
Allisit; excussumque Thressis,
Opprobrium grave, liquit agris.
Qui cum Gelonis bella gerit pedes,
Eques triumphat; celsior hosticis
Gestitque sub pennis videri,
Et spoliis equitare raptis.

Quod ſi fugaces terga dabunt Dahæ;
Ferro, Quirites, alite transfugas
Sequamur. aût fruſtra pharetris
Pennigeras gerimus ſagittas,
Et juncta nervis cornua? ſi timor
Plumavit alis brachia; non amor
Pulchrique plumabit cupido?
Nonque pedes pedibus triumphi?
Opprobrioſo brachia ſtigmate
Sat eſt notaſſe; & vindicibus Getas
Monere telis, ne Gradivo
Invideant, rapiantque frontem.
Quin ſi ſequaces effugiant globos,
Et perſequentis vulnera ſpiculi;
Non tela transfugæ pudoris
Effugient: ſatis eſt volaci
Torvum tuentis tergora Concani
Signaſſe plumbo: ſat fugientium
Theatra ſpectaſſe, & fugaces
Myrmidonum numeraſſe ſcenas.
Vel ſi Geloni tantus amor coquit
Equi, Quirites; non pretio; manu,
Ferroque, plumboque, & repenſi
Merce globi, frameæque cenſu,
Equos emamus. Jam Scythicæ tument
Turgentque ripæ. mille fremunt equi,
Manduntque cernui micantes
Aſſyrioque Phrygioque fuco
Bullaſque frænoſque. Ite, diem tubæ
Dixêre, grandes Martia nundinas
Pangæa vulgârunt: cruenti
Cornipedes meliore cenſu
Vendentur enſis; qui caput æmulo
Turcæ Polono demet acinace,
Martique ſacrabit, Geloni
Cornipedis patietur emptor.

PRO SERENISSIMO POLONIÆ ET SUECIÆ PRINCIPE SIGISMUNDO CASIMIRO.

AD MATREM.

ODE LXXII.

GRadive, noſtris patrium terris jubar,
Præſes Poloni Nominis:
Sêu te cruentis, nil ſui ſexus memor
Bellona paſcit cædibus;
Sêu te feroces enſium nudus pavor
Inter Corallos recreat;
Decede campo, deſerat caſſis genas,
Conuſque fulmen exuat;
Frænata multis rideat lauris coma;
Sagoque ſuccedat toga.
Dum vagientem Principem Poloniæ
Pacata nutrit Regia,
Cur pervicaces tinniant Martis tubæ?
Cur æra nubes puniant?
Abſiſte murmur grandius; ſolus novi
Poloniarum Principis
Vagitus auras mulceat; ſolus ſuo
Soletur aſtra murmure.
En, ut ſeveras inter haſtarum minas,
Interque pilorum nemus
Repſiſſe vellet! ut hilarem victricia
Per arma proſpectum jacit!
Ut pæne galeâ parvulum claudi caput,
Equove ſublimis vehi,
Ut pæne vellet ferreo tegi ſago
Avara Martis indoles!

Ut,

Ut, si feroci personare classico
Æs militare cœperit;
Siticulosis auribus belli graves
Bibisse gratatur sonos;
Paruisque manibus horridæ applaudit tubæ,
Nutuque frontis annuit!
Ceû ipse Martis admoneretur & eâ
Ad pugnam vocaretur tubâ.
O! si viriles stare jam possent pedes,
Aptumque cassidi caput;
Quantum fatiscenti Austriæ, & Boheme, tibi;
Avunculoque Cæsari!
Quantum labanti penè jam Silesiæ
Columen decusque surgeret.
At, differ arma paululum, & minas puer
Iramque fletu dilue.
Absiste ferro. Te brevi & Avi & Avunculi
Agnoscet ultorem Gothus,
Agnoscet omnis Suecia, & ferox Getes
Sævæque tela Tauricæ.
Nunc desacratam fæderum præstat fidem,
Ferri silentio coli.
Quid pertinaci diffluis fletu, puer?
Martemque lacrymis cies!
Absiste paullûm; dum tibi majus caput,
Majore lauru frondeat.
Adolescat iste Regiæ frontis calor.
Matura vindicta acrius
Sentitur olim: tutius quondam solet
Adultus armari furor.
Accrescat hisce viribus suus vigor,
Accrescat animus corpori;
Capaxque Martis indoles capacibus
Incorporetur artubus.
At tu magistrâ protinus pubem novam
Gradivi flecte dexterâ.
Parvam Lecheis impleas armis manum;
Magnoque cognatum Patri
Avoque pectus, jam, licet panni vetant,
Doctâ propines dexterâ.

Ma-

Maturus olim nobilem exprimat manu
Avum, Patrisque laureas.
Hic Martiales incoquat fibras furor,
Hic entheata pectora,
Te, te magistro, te imbuat sub præside;
Gradive bellorum Pater.
Nunc fasciatas, supplici minor pede,
Ter osculatus dexteras,
Jam jam futuro tela, jam lauros para,
Para trophæa militi.

AD APEM.

ODE LXXIII.

ARtifex mellis, cui delicata
Inde nativo cutis ardet auro;
Inde prælustres tenuis revolvit
Bractea pennas.
Cum tibi molles Zephyritis herbas
Inter illimem reseravit hortum;
Carpe jam tandem pretiosa picti
Damna vireti.
Hic ubi lassas mea Musa pennas
Inter æstivos nemorum lepores
Dulciter torquet; cruciatque crebris
Metra lituris.
Hîc mihi stricto leviter susurro
Jam fatigatas recrea Camænas,
Ausa cantanti citharæ tuum con-
jungere murmur.
Sed quod illustres tibi subter alas
Incipit parvum trepidare telum?
Quod vibras, eheu! modicâ timendum
Vulnus ab hasta?
Jo surgamus, nimis expeditis
Fulminant parvæ volucres sagittis.
Heu dolor! quantas Apis ipsa, quantas
Concipit iras!

AD
ARTEMIUM MOENIUM.
Ne suo æmulo minor animo dejiciatur.
ODE LXXIIII.

ERrore, Mæni, discitur. Acrius
Post victa miles prælia dimicat:
Pulchroque flammatus calore
Egregios iterat triumphos.
Fors & minori percitus impete,
Entellus olim straverat arduum
Dareta; ni fallente gressu
Non humilem Phrygiis cachinnum
Movisset armis. ast ubi sordido
Fædata fimo membra levaverat,
Viresque collegit, superbum,
Indomitis juvenem lacertis
Et ipsa stravit munera. Sic humo
Allisus olim fortius Herculem
Lusisse Gerion, & ipso
Dicitur exagitasse lapsu.
Proh! quanta nigris funera Manibus
Incerti adactus vulnere spiculi
Demisit Æneas! quot olim
Cornigeros Leo stravit uros;
Postquam recepti vulneris immemor
Totis Leonem viribus advocat;
Fusoque non ferendus hosti
Magnanimum satiat furorem!
Assurge magnis ausibus Artemi,
Quanquam superbo victus ab æmulo,
Herbamque laurumque, & decoros
Obtuleris Dario corymbos.
Sperare victus plura potest: minus
Sperare victor. te gravis interim
Soletur Entellus: vetusti
Historiam renova Daretæ.

INTER MAGNAM ET PARVAM SORTEM DIFFERENTIA.

Ad Ambrosium Montanum.

ODE LXXV.

IMus: tu volucri vectus ab Africo
Æthram præpetibus scinde jugalibus.
Me terræ proprior semita tutius
Prono tramite duxerit.
Tu, Montane, cave, ne nova fabula
Mutes Icariis nomina fluctibus,
Quamvis perpetui flabra Favonii
Miti murmure perstrepant.
Me, quò fata velint trudere, non habent,
Affixum tumulo. quod mihi denegat,
Det fortuna tibi: dummodo quod tibi
Nunquam surripiat mihi.
Vis quo differimus? tu metuis: mihi
Circumscripta truces spes jugulat metus.
Debes quidquid habes. cuncta negantibus
Fatis nil ego debeo.

AD

D. THOMAM AQUINATEM.

Theſes Theologicas defenſurus.

ODE LXXVI.

DIve, cui fulvi radiis obryzi,
Penſili Titan ſimulatus auro
Pectus accendit, ſolidoque fuſum
Lumine torquem.
Cum tuæ quondam placita alta Stoæ,
Nec leves noſci monitus calenti
Aſſero luctâ; tua bella miti
Luce ſerena.
Non opus toto mihi, Dive, ſole,
Qui tibi compto reverenter igne
Pectus offulſit; radius clienti
Sufficit unus.
Hoc graves mentis tenebras, & altam
Ingenii noctem poteris beatâ
Luce ſolari, viduaſque ſacri
Luminis umbras.

Dithyrambus
Ob titulum
DEI MATRIS VIRGINIS:
MARIÆ Matri noſtræ collatum, exultans.
Ipſa die ſalutatæ ab Angelo Virginis.

ODE LXXVII.

ITE vota, fæderatas
Queîs Amor plumavit alas;
Ite, prona ſibilantis
Africique, Japygiſque,
Obſequente colla loro
Inter alta nantis auræ mancipate jurgia:
Ite; quod rebelle pictas
Pondus alligavit alas?
Ite; jam latus ſequaces,
Jam maritant vela, venti,
Jam ſuave ſomniantis
Trudit alas, trudit auras Æoli ſuſpirium.
Illa nati Mater orbis,
Illa noſtræ ſidus oræ,
Illa noſtri Luna cæli,
Virgo caſta, prole caſtâ
Mancipatum ditat orbem,
Et Tonantis eſſe MATER, VIRGO cum ſit, dicitur.
Io nubilum ſeveras
Stringe cælum, ſtringe brumas!
Cur noverca de profanis
Tela funduntur pharetris?
Cur procellis horret hirta,
Et pruinis ſpargit arva, nubium protervia?

Cur

Cur apricos radit hortos,
Cur Aprile mordet aurum
Congelatis alga canis!
Frondium tonſor November
Num reciprocante brumam,
Et nivalis cana cæli roſtra, trudit eſſedo.
Ite, vota fæderatas
Queîs Amor plumavit alas;
Ite Flora quà perennis
Veris inter officinas
Comit hortos, pectit herbas
Muſicuſque pictæ lucus aſtra terræ faſciat:
Quà per altos oſcitatur
Feriatus Eurus agros;
Quàvé paſſo criniuntur
Sempiterni flore campi;
Quà capillat ebrioſas
Liberali nectar amne Floræ nantis inſulas.
Ite flores delicato
Quos inaurat Chloris auro:
Quos Clitumnus vagienti
Plorat amne; cum marito
Temulenta terra rore
Pulchra laxat & relaxat Veris hirti ſtemmata.
Ite lauri, noſtra pictis
Irrigate tecta nimbis.
Explicatis auſpicatus
Ambulet Majus capillis.
Et procella nil nocentis
Lilieti magna ſcribat Magnæ Matris omina.
Ite flores, quà ſerenis
Compta ridet aura cirrhis;
Ite calthæ, Virginiſque
Stemma latè naufragantis
Quà cachinnat imber auræ
Prænotare mollè fuſis liliorum literis.
Scripta noſtris æthra prælis
Te ſerenas edocebit
Virgo ſtellas, te *Parentem*.
O Maria! curioſis

Illa

Illa commendabit astris;
Differetque interroganti digna cælo nomina.
Dicet auro, quà coruscos
Phæbus explorat Planetas.
Qua tiaris casta Phæbe
Ardet albis, & minores
Fræna flectit inter ignes,
Edocebit Arcton magna *magnæ matris* symbola.
Ite flores; perge Virgo,
Hospitas quà laxat æther
Sponte scenas; eruditi
Quàvé se Maji procellis
Ominatus pingit imber;
Et diserto vere pingit stemma *MATRIS VIRGINIS.*

AD STANISLAUM NOLIUM AMICUM ÆNIGMA.

ODE LXXVIII.

NOli, propinquo jam gravior die
Aurora plorat. Jam properâ fugam
Invasit Arcturus caruli;
Jam refugæ periêre stellæ.
Sic ille Titan nubibus æmulos
Proscribit ignes? sic face cum pari
Fulsisse, rivalesque cælo
Ferre nequit Phaëton Planetas?
At hæc scienti. ducimus interim
Obliviosi pocula fluminis;
Novumque miramur serenum
Emeritâ resides sub umbrâ.
Quod si procaci læsus arundine
Scheinerianum corripiam tubum;
Ne cernat orbis inquinati
Pauperiem maculasque Phæbi.

Pa-

Parum furenti distat acinace
Obtusa læsæ parma modestiæ.
Flammantur, in justumque mites
Degenerant animi furorem.
Callosa sacræ frons Patientiæ
Importuoso deteritur situ.
Erumpit insepultus ignis,
Dum gelidum quatitur metallum.
Nunc lætiori mente coercitam
Compono bilem. Jam steriles minæ
Cessêre. Pro Tridente Fulmen,
Proque olea fero sponte Laurum.

AD
JACOBUM CARVALLIUM.
ODE LXXIX.

IMus? an frustra graviore bruma,
Omnis iratos ligat unda fluctus?
Imus? an frustra solidat gelatos
Vistula pontes?

Hîc ubi nuper renuente nosci
Semitâ vastæ rediêre naves;
Jam volant currus, & adacta pulsis
Rheda caballis.

Nosque dum sese vitreus per undas
Porrigit fornix; vada tutiori
Calce metimur, madidasque siccis
Passibus undas.

Nulla, Carvalli, sibi constat ætas.
Annus incertis equitat quadrigis.
Certa convolvi properant fugaces
Tempora menses.

Martio vernum fugiente cœlum
Vitreas vinctis pedicas fluentis
Demet Aprilis, gelidæque solvet
Vincula ripæ.

Quam modò tuto terimus cothurno
Semitam, torvæ rapient procellæ;
Et ferent Balthim super æstuosis
Frangere ventis.
O nimis fluxæ simulacra laudis,
Quam modò tanto licitamur æstu!
Non secus nostræ cita transmeant ve-
stigia Famæ.

AD

Serenissimum

SIGISMUNDUM CASIMIRUM

POLONIÆ ET SUECIÆ
PRINCIPEM.

Vota Musarum.

ODE LXXX.

Hîc quà Poloni culmina Carpathi
Fastigiatis sidera collibus
Intrant, Polonicosque Fasces
E viridi tumulo propinquis
Narrant Planetis; dicitur Attici
Ferro Tyranni territus è suo
Apollo demigrasse Cyntho,
Et comites revocasse Musas:
Et pro diserti flumine Penei
Præterfluentis littora Vistulæ
Fessis propinavisse Divis,
Et Lechicas habitare subter

Jussisse stellas; quidquid acutior
Prolusit ætas; quidquid amabiles
Mendaciorum sub fideli
Auspicio cecinistis anni:
Huc te sonoris, huc dociles vocant;
O bellicosæ gemma Poloniæ!
Metris Camænæ. Hîc erudito
Hospitium tibi Phæbus ipse
Inscribit auro. Jam tibi, jam rudes
Appollinaris præscia laureæ
Thalia dedolat tabellas;
Jam calamos, cytharasque Clio,
Aptatque libros. Jam tibi Gratiæ
Facunda cultis verba leporibus
Velint propinare, & sacratos
Eloquio graviore fontes.
Te laureati porticus otii,
Novumque nostri culmen Apollinis
Suspirat! & quondam futuris
Luna Vigil Vigilesque noctes
Serena chartis lumina dedicant.
Cum doctus olim Nestoream libris
Demes senectam; cum per altos
Ingenii ruet ala campos.
Hîc tu, Polonæ Nestor adoreæ,
Olim futuris jura nepotibus
Dices; Palatinosque fasces
Pegaseâ recreabis undâ:
Ac in Lecheis collibus hospitas,
Maturus olim Sarmaticis, caput
Levasse sub gemmis Camænas,
Magnanimo similis Parenti,
Miti fovebis lumine. Tu brevi
Docto fluentem vortice Peneum
Cynthumque, Parnassique culmen
Ingenuo repetes Mucrone.
An ne in tenellis jam tibi fluctuat
Apollo labris? jam ne animosior,
Ipsoque vagitu disertus,
Patricias moderaris aures?

Blandæque tandem, currite ſæcula,
Dixêre Muſæ. currite pervii
Annique menſeſque, & trecentis
Brachia conduplicate pennis.
Citumque nobis ſiſtite Principem
Inter Polonæ limina Phocidos;
Ut oris & maturus ævi
Caſtalios vacuet canales.

FLORA REGALIS.

Ex amæniſſimis Regum Poloniæ hortis in Suburbio Cracovienſi ſitis, quos identidem per ferias æſtivas inviſebat, expicta.

ODE LXXXI.

Si nec patentes temnis hortorum domos
Ac plana Floræ compita;
Huc, huc, curules Pegaſi pennas ſuper,
Apollo ludorum Parens,
Huc laureatos coge Muſarum choros,
Blandoſque metrorum ſales.
Deſcende Cyntho, præfer hortos rupibus;
Scabrumque Parnaſſi caput
Poſtpone teneris æſculetorum thoris,
Præpone flores cautibus.
Hîc ipſe paſſis ambulat Majus comis,
Majoque cognata otia
Sub explicato frondium tentorio
Comptis amænantur jocis.
Hîc mitigati blandius Favonii
Mulcent apricantes roſas.
Ipſi te odoris provocant ſuſpiriis
Flores, gemelli ſiderum,
Hiantibuſque caſta diducunt labris
Et pollicentur oſcula.

Hic fæderatas Africus ſopit tubas,
Leneſque ſomniánt Noti:
Gratoque Zephyrus halitu flores fovens
Miti cachinno verberat.
Hic oſcitantes provehunt Eteſiæ
Renata veris gaudia.
Ridet pudica floreos fratres roſa:
Repanda rident lilia,
Lenique ventorum increpatæ murmure
Seſe alloquuntur arbores.
Hic, te diſertum verberante barbitum,
Jucunda nutabunt ſata;
Nutabit omnis frondium ſaltu roſa,
Tardique ſaltabunt rubi.
Saltabit hortus. & levi ductas choro
Gyrabit æther arbores.
Tenebit acres interim buccas Notus,
Grandeſque muteſcent ſoni,
Et complicato jurgiorum murmure,
Raucus ſilebit Africus.
Quin nec propinquas alloquetur arbores
Arguta volucrium cohors;
Sed cuncta mutum ſopiet ſilentium,
Blandoque ſternet otio.
Et ſola tantum Eteſiarum flamina,
Ac mollis auræ ſibili
Inter loquaces muſſitabunt dactylos,
Vocemque conjungent lyræ.
En diſcolori flore lucentes patent
Herbaſque paſcunt areæ,
Suaſque duro ſiderum ſenatui
Immunitates explicant,
Et tot ſigillis, pænè quot roſis, tument,
Suaſque ſignant literas!
En claudit hortus floſculos ſambuceis
Incarceratos ſepibus,
Textiſque caſtæ Chloridis colonia
Seſe coronat mænibus!
En illa teneri veris adoleſcentia
Criſpante juveneſcit ſolo!

Pudica ab ipsis floribus Floralia
 Luduntur, & terram beant,
Ac æmulandas libero stellas polo
 Tuentur, & cælos petunt.
Hinc illa florum nititur in altum seges,
 Nubesque paulatim subit,
Ambitque cælos. hic tibi *Virgo parens*,
 Tuoque sacra Nomini
Hic eloquentes educat tellus notas,
 Tuumque pingit Symbolum.
Hic sub ruborum densiore milite,
 Crebrisque spinarum Rosa
Horrescit armis; crederes rursum in suo
 Videre Danaen carcere:
Et rursus Helenam subter armorum minas
 Suo reservari proco.
Hic erubescit, hîc suos pallet rubos,
 Spinasque cælat frondibus.
Hîc delicatas aureis mitras pilis,
 Flavumque crispat verticem,
Et pertinacis vellicans hamo rubi
 Ad se viatores trahit;
Ac tot decoris replicata coloribus
 Varia meretur nomina.
Nunc vulneratæ *floridus* terræ *cruor*;
 Nunc *parva stellarum soror*:
Nunc castiori consecrata lumine,
 Pudica pratorum *Venus*:
Nunc osculati Veris obrysum salit
 Sese votari *basium*.
At si MARIAM *Mysticam* voces *Rosam*,
 Totâ rubescit purpurâ:
Totoque cydaris aureæ motu tremens
 Tantâ superbit æmulà.
Pubescit illinc, attamen jam sutili
 Canescit argento solum,
Et florulento lilieta frigore
 Latas inundant areas;
Vernoque lacte languidum quassant caput,
 Æstatis innocentiam,

En

En ut minutim fluctuant, & è suis
    Suspensa pendent caulibus!
Ut candidatis turbinata paginis
    Album merentur calculum,
Et sustinentes grandius premunt bases,
    Flavoque rident stamine!
Illinc jocoso pensiles suspendio
    Irridet aura flosculos;
Vernansque socias inter Hyacinthus rosas
    Crispante stipatur comâ.
En Caltha, florum Proteus, totos suo
    Intexit agros vellere.
Imparque proprio ponderi ora languido
    Acclinat ad terram osculo.
En explicatis Tulipæ captant labris
    Amæna Phœbi lumina!
Et, si vel atrâ pellitur noctis rotâ,
    Vel insepultus Nubibus
Titan serenas invidet mundo comas,
    Turbante Cauro sidera;
Et illæ apertos protinus claudunt sinus,
    Tristemque vultum contrahunt.
En ordinatis carminatim lineis,
    Se spica Nardi porrigit!
Florentibusque Rosmaris tua radiis
    Sese coronat infula.
Illinc verecundâ Irides florent genâ,
    Et tam modestè subrubent;
Ut ipse florem pænè credatur Pudor
    Propriâ animasse purpurâ.
Nec falsa terris nascitur Thaumantias
    Minusque diverso caput
Distinguit igne: hinc æmulas astris rosas
    Effingit; illinc lilia.
Hinc tristiorem fuscat inter purpuram;
    Hinc lætiorem muricem,
Inexplicatim pensiles tornat Scyphos,
    Et picta Floræ pocula.
Illinc minore flore Narcissus nitet,
    Canoque pallescit gelu.

Quem si loquaris, suscitata flebili
 Suspirat Echo murmure.
Adhucque mediâ voce Narcissum vocat,
 Suasque deplorat specus.
At nec sub uno flore Narcissus latet,
 Nec crine eodem fluctuat.
Illic fideli purpuram mendacio
 Mentitur, & fingit rosas.
Illinc pudico subrubentes murice
 Vivas odoris pixides
Suspendit; inde luteas refert notas,
 Floræque tintinnabula.
Hinc ditiori pingit auro pendulam
 Floris tenelli bracteam.
Ac distributis in modum stellæ comis,
 Flavum rotundat verticem.
Illinc cruentum mentiente sericum
 Nutat labatque coccino:
Aut nigricante buxeum ferrugine
 Sensim colorem diluit.
En rursus idem in aureis flavet genis,
 Auroque ridet duplici
Argenteoque lacte consperssum caput
 Virente concludit mitrâ:
Et quà supremi verticis surgit coma,
 Raro rubescit sanguine!
Unum quis unquam crederet florem unico
 Vernare dictum nomine.
Sed quà explicatæ porriguntur arbores,
 Parvosque despectant rubos.
Quæ lautiore Pyramis vernat comâ,
 Aût vere majori viret?
Hinc viva Laurus Daphnidem celat suam,
 Phæbumque non vitat procum:
Illinc superbum floreâ turri caput
 Procera pomus erigit,
Et sub globosa frondium testudine
 Æstiva nutrit frigora:
Pyrusque celsis grandè tecta frondibus
 Vastos relaxat fornices.

Tro-

Trophæa terræ crederes victricibus
    Intrare nubes infulis.
Et ne supino diceret quisquam DEUM
    Isthæc patrasse brachio.
Quotcunque cerno folia, quotvé flosculos
    Crebris notatos lineis,
Tot credo ductas sedulæ limas manus
    Laboriosæque indices
Dextræ lituras: nam quis exquisitiùs
    Vel scripta limavit sua
Vel scripsit unquam, aut paginas severius
    Censore correxit stylo?
Quis te parentem nesciat florum DEUS?
    Quis te marito nesciat,
Herbas serenis esse vestitas togis,
    Rudesque depingi areas?
Tu molle pandos circinasti flosculos;
    Tu cana tornas lilia,
Castisque præsidiarios sentes rosis
    Certo catenas fœdere.
Tu delicatis contegis tapetibus
    Verni pavimentum soli.
Tu temperatis imbribus florum sitim
    Extinguis, & plantas rigas.
Ad te omnis hortus floreas tendit manus,
    Et densa pandit brachia.
Tibi dissipatis supplicantes frondibus
    Curvantur excelsæ arbores.
Et in rotundos distributus urceos
    Omnis rubescit flosculus.
Sed en & ore, nescio quid, pallido
    Tibi loquuntur lilia;
Ipsique flores, nescio quid, pandulis
    Mutire conantur labris!
Absiste nervis Phæbe, quin Patrem suum
    Ipsi alloquantur flosculi,
Et Chloris ipsa florulentis vocibus
    Parenti aduletur DEO.
At nos Polonis interim gestis manum,
    Totumque lassemus diem.

Totus Polonis Regibus ſudet ſtylus,
Totæ ſacrentur feriæ.
O quæ ſerenum gemmei, Virgo & Parens,
Cæli pavimentum premis,
Et excubantes ſiderum accendis rogos,
Robur Clienti ſuggere.

AD GREGORIUM BAXONUM
De extemporali Poëſi judicium.
ODE LXXXII.

QUiſquis jocoſo percitus entheo
Extemporali ludere carmine
Præſumit; horrenteſque noſci
Præcipiti vomit ore verſus.
Ille aut magiſtræ laudis avarior
Formoſa vulgi nomina deperit:
Aut ſacra, Muſarumque leges
Indocilis temerat Sacerdos.
Odit profanæ verba loquentiæ
Laborioſi culmen Apollinis.
Repentè nil pulchrum; frequenti
Urſa ſuos polit ore fætus.
Sublime quidquid vult, ſolido fovet
Natura partu: ſic virides diu
Crevêre lauri; crevit illa
Æthereæ cedrus æqua nubi.
At ulva, vel quod vilius aſpici,
Submiſſiori verrit humum comâ,
Serpillum, inæqualeſque lappæ,
Exiguis viruêre luſtris.
Sic dum madenti rore tepentior
Exſudat æther, innumeros parit
Nox una fungos; ſic minores
Spe citius vegetantur herbæ.
Repentè natum carmen in extimas
Vaneſcit auras. Frange volubiles,
Baxone, nervos, curioſa
Pegaſeo metra ſtringe fræno.

Nam

Nam cuî ſupremis Muſa natat labris,
Spumâque tinctum carmen, & obvio
Extruſum palato ceſpitanti
Accumulat nova damna linguæ.
Præcogitato dulcius influit
Thalia verſu: quod cita parturit
Prurigo, de ſublimioris
Ingenii ruit arce carmen.
Abſiſte plebes, me juvat interim
Laſſata crebro pagina vulnere,
Multiſque detritus lituris,
Sollicito calamus cerebro.

Meta Votorum.

ODE LXXXIII.

QUid proſunt Parii pegmata marmoris,
Sublimiſque domus; quam Phrygiis graves
Trabs innixa columnis,
Tecto ſubter eburneo?
Quid prodeſt pedibus vix patiens premi,
Stratum Tænartis marmoribus ſolum?
Aut vivis pretioſa
Sapphiris laquearia?
Quid prodeſt Tyrio lana ſatur mero,
Captivæque ſuis divitiæ ſeris;
Et quodcunque ſtuporem
Vulgo conciliat decus?
Nil me regna juvant; nil iterum canam,
Quanquam gemmifero ſordidus alveo
Pactoluſque, Taguſque
Et magni ſolium Jovis.
Nil me divitiæ, quas vomis aureo
Præceps Inde vado; nil juvat aurifer
Toto Lydius auro,
Et ditis pretium Cypri.
Hæc poſcant alii; me minor interim
Intonſâ retegat ceſpes arundine,
Plebejâque lucernâ
Virtutis dominæ manus.

Hanc desideriis ingemino meis,
Hanc nunquam tacitâ sollicito prece.
Illâ vota precesque
Ac suspiria compleo.

ELOGIUM LYRICUM

Perillustri & A^{dm}. R^{ndo}. D^{no}. D^{no}. Alberto Szerebryski Canon. Cracoviensi. Ob Sacellum S. Francisci Xaverii, Indiarum APOSTOLI, Cracoviæ, in Regia SS. PETRI & PAULI Basilica egregiè exornatum.

ODE LXXXIV.

SUnt quos petrosæ fragmina Lydiæ,
Et è Lycurgi montibus eruta
Silex, peregrinumque marmor,
Et Pariis variata clarant
Trophæa crustis. Alter inania
Jam pænè tactis culmina nubibus
Immiscet; addendumque stellis
Tegmen agit; nimiasque cælo
Inducit ædes. Hic veteres solo
Exæquat arces, fanaque diruit;
Fumoque Majorum sacrata
Tecta novis onerat colossis.
Ehêu ruinas condimus! obruunt
Ipsa eminentem marmora gloriam.
Casura molimur; gravesque
Magno emimus pretio timores.
Quidquid superbis addimus arcibus,
Terræ & sepulchro demimus. En gravi
Lassata fabrorum tumultu
Stare negat, titubatque tellus!
Et justa cæli fulmina provocat
Sublime marmor. cur minitantium
Irasque Fatorumque rixas,
Magnificis alimus fodinis?

At dum insolentis lege superbiæ
Patrum vetustos corrigimus lares;
Jam pænè desacrata cælo
Templa labant: & anhela crebris
Delubra rimis. Jam propè pauperes
(Quanquam vetustæ cura tenet domus)
Ad astra migravêre Divi:
Nam rudibus malè nixa fulcris
Gemmas profanis ædibus invident.
Et obsoleto fana silentio
Divosque, Divorumque Nomen,
Et patrios tumulant Honores.
Sic & propinquæ regna Bohemiæ
Formidoloso Mars quatit impetu:
Ausosque ditius vel ipsis
Cælitibus habitare Reges
Neglecta sternunt Numina. Sic tibi,
Defuncte tantis Panno periculis,
Antiqua divisêre sceptra
Odrysiæ nova jura Lunæ.
O cuî fideli Relligio manu
Sublime sacris Nomen Honoribus
Aptavit; illustresque nosci
Emeritis Titulos trophæis,
Divine Mystes. cum radiantia
X*AVERIANO* pegmata nomini
Educis & SIGSMUNDIANOS,
Ausoniâ tegis arte muros:
Tibi perenni marmore durior
Non pænitendis Famâ caloribus
Assurgit: Arctoumque culmen,
Et geminos tibi sacrat axes.
Et ipse quanquam thuricremo sibi
Stipata fumo sacra per exteras
Fulsêre gentes, quà Goana
Memnonium rubet ora solem,
Quanquam trecentis pervigil ignibus
In Mexicanæ collibus Indiæ
Stet ara, Brasilæque turres
Perpetuo famulentur auro:

Tibi

Tibi Patronâ XAVERIUS manu
Denata rurſum ſæcula prorogat;
Araſque dignatus Craceam
Ingreditur novus Hoſpes urbem,
Qua liberali prodigus entheo
Tuo beatæ munere dexteræ
Invitat ardor, & recoctum
Dædaleâ ſecat arte marmor:
Ac eruditâ calce nitentia
Suſpendit alto Symbola fornice;
Auroque diſpunctum lacunar,
Arte novos imitante flores.
Tibi Myrones, & pretium novi
Debent Apelles; quos propius ſacris
Inducis Aris, annuenti
Cæla jubens placuiſſe Cælo.
Humana quidquid dextera condidit,
Humana ſternit. Subruit æmulos
Natura conatus. In una
Cum Phrygibus jacuêre tumba
Superba quondam Pergama; nunc cinis,
Et incolentum rudera murium.
Quò vaſta Carthago? quò avaro
Ære graves Amathuntis arces?
Et illa quondam Roma, nimis ſuæ
Oblita Romæ! ſurgit & occidit;
Surgetque, & occidetque rurſus
Divitibus tumidum ruinis
Inflatus orbis. Nulla ſibi ſatis
Conſtabit Ætas. Nulla diu ſui
Secura moles. Multa magnas
Hora tulit; rapit una Turres.
Tu certus ævi ſæcula grandibus
Frenas lupatis: Tu fugientia
Momenta, perniceſque Lunas,
Et refugos ſuper orbe ſoles;
Ac larga pennæ luſtra tenacibus
Arctas catenis. Te ſuperûm favor,
Et aucta SEREBRYSCIANIS
Cælituum monumenta RIVIS

Peren-

Perennioris non dubium ſpei
Sanxêre Civem. Tu minitantium
Compeſcis annorum furores,
Ac vetulæ cariem Senectæ,
Et excitatos divite parietes
Abſcondis auro. Jamque volubilis
Secura Fortunæ ſerenas
Marmora perpoliêre venas:
Ipſiſque ſeſe ſternere calcibus
Gratantur ultrò, jam Patrias Tibi
Hinc inde ſuſpendêre Ceras,
Quà TRIPLICI madet AMNE ſaxum:
Triplexque Ganges Stemmate de Tuo,
Taguſque triplex volvitur: & ſimul
Hermique Pactolique dites
Diluvio locupletiore
Inaurat undas. Sic memori Tuum
Æternitatis Flumen in æquore
Volvetur; æternique ſacros
Eridani cumulabit amnes.

PRO

EODEM PERILLUSTRI

ET

ADMODUM R^NDO^ D^NO^.

Ad S. Franciſcum Xaverium

VOTUM.

ODE LXXXV.

DIVE cuî fulvo tumidus metallo
Gemmeas inter Braſidum ſaburras
Supplicat Ganges: rubeique largus
Fluminis Indus.

Quem

Quem Molucani didicêre tractus
Aureâ Numen sonuisse linguâ?
Et pedum Japon minor; & sequestri
Regia Bungi,
Huc ades quà te SEREBRYSCIANUM,
Arte nativas imitante gemmas,
Marmor invitat; vigilesque sacro
Igne lucernæ.
Quà Timanteæ genio Palæstræ
Viva stellatus rotat astra fornix;
Nec spei cassum laquear superbo
Invidet auro.
Quà Tunetanis animatus herbis
In tuos gestit color ire vultus;
Et suum fronti decus, æmulamque in-
fundere mentem.
Hinc & hinc fixum geminis laborat
Postibus marmor: minus eruditæ
Cæla Naturæ; pretioque doctus
Certat Apelles.
Nec tamen cedit pretio; nec arti
Ille, qui prompto tibi servit ære:
Et suum vincit propè munus ipse
Muneris auctor.
Vincit impensas Animus, nec ulla
Lucra collatos pariant favores.
Nec latex fontem superat; nec haustum
Flumina Pontum.
Ergo bellacis columen Navarræ,
Quà tui certus SEREBRYSCIANI
Pectoris candor vocat, expeditos
Dirige passus.
Ille seu multæ miserûm catervæ
Nesciam stringi, timidamque nosci
Porrigit dextram; querulosque nummis
Ditat egentes.
Sive dotandis opulenta Divis
Dona dispensat: benè contumaci
Consulit Fato, redimitque magnæ
Tempora Famæ.

Quos fatigatæ peperêre Lunæ,
Una collectos rapit hora census.
Volvitur sensim, teretisque gyrat
Copia nummi.

Pauper est, qui plus cupit obseratis
Incubans gazis. sua dona parcus
Qui premit, perdit; perimens sepultæ
Semina laudis.

Ille qui sparso pretiosus auro
Pauperes ditat superos; suasque
Elocans gazas meliore Numen
Fænore stringit.

Ille Fortunæ, dubiæque gaudet
Certior sortis, cui grata justum
Astra vectigal, solidumque pendent
Fata tributum.

Talis erectis, tibi Dive, votis
Se cliens sacrat; Patriumque largo
FLUMEN electro; nec avara clausæ
Scrinia gazæ.

Quà SIGISMUNDI tholus, hospitalis
Ad latus PETRI, tibi dedicatam
Porticum pandit, facilemque cerni
Erigit arcum.

Si tibi proni studio clientis
Regius multo lapis ardet auro:
Si Craci culmen placet, & propinqui
Petra Veveli;

Sic ei magnæ per acuta Famæ
Limpido TRIPLEX fluat AMNIS auro,
Semper illimis liquidoque semper
Dives obryzo.

Sic procellosi vacuus duelli
Vitreo totos bibat ore cælos,
Donec immensum subeat refusi
Numinis Æquor.

CAR-

CARMEN SECULARE, DEI MATRI VIRGINI

Ineunte anno à nata in terris Sapientia M. DC. XLIII.

E VOTO METAPHYSICORUM

Ad metas humanæ Sapientiæ conſiſtentium,

IN COLLEGIO KARNKOVIANO SOCIETATIS JESU.

In gratiam Condiſcipulorum DECANTATUM.

NEC me Latinis æmula vatibus
Exemit ætas. Tendite Gratiæ
Lyraſque chordaſque, & diſertis
Mane novum recreate plectris.
Jam nata rorem Lux ſitientibus
Propinat agris: ſurgite Præſides
Deæ, *Marianumque vatem*
Caſtalio redimite ſerto.
Non fata Trojæ, non Agamemnonis
Multo redemptam ſanguine lauream
Canemus, aut ſparſas Achillis
Buſta ſuper tumuloſque palmas.
Tibi, diei *Prodroma*, Thracio
Interrogatam pectine barbiton
Tentamus, attractoſque nervos
Ad tacitam moderamur aurem.
Tuo, recentis tænia ſæculi,
Et nexa denſis orbita menſibus,
Expiret in ſinu: renatæ
Hinc iterum remeent Kalendæ.

Tibi

Tibi propinquis ſanguinibus novum
Signamus Annum; cum ſibi Vagiens
Inſonte ſacratum cruore
Nomen emit tituloſque VERBUM.
Tibi dicatum, Dia Parens, AVE
Quæ narrat horas machina quolibet
Perſolvet ictu; & ter monente
Quæque dies dabit ære SALVE.
Utcunque caſti nomine Sideris
Expergefactæ prævia Gratiæ
AURORA diceris modeſto
Caſtius erubuiſſe vultu.
Non te Phanetes, non nimio dies
Extinguit igni. Tu mihi blandius,
O Virgo, ſub meridianis
Mane refers; Cynoſura, flammis.
Quin & ſupernæ maxima GRATIÆ
Dicêre MATER; cuî vigiles ſacrum
Caput coronavêre ſtellæ;
Cuî famulum ſociata cælum
In circularem ſidera tæniam
Stellis Planetas diſſociantibus
Coëgit, & bis ſex fluentem
Sideribus cohibere crinem
Affectat ultrò: cuî adamantina
Pallent ſupinæ cornua Cynthiæ:
Et ipſa necquidquam peroſa
Eximiam capitis tiaram,
Tibi decentes nectere calceos,
Et virginali non humilem pedi
Aptare gratatur cothurnum,
Aque tuis melius ſerenum
Hauſiſſe plantis. Quid memorem ſimul
Tinctas pudici lumine Phoſphori
Fulgere malas; ac honeſtis
Tempora ſubrubuiſſe flammis?
Quid ad fluentis ſyrmata pallii,
Si quando, Mater, tendis in aureum
Cæli pavimentum, trecentas
Sub pedibus vigilare ſtellas?

Quas ludibundi dextera parvuli
Hinc inde flexi ſtraminis in modum
Prehenſat ; & ridente vultu
Innocuos tibi monſtrat ignes.
Utcunque nobis diceris Aurea,
Quam ſumptuoſis marmora colligant
Hinc inde gemmis, ô trecentis
Digna *Domus* ſupereminere
MARIA pinnis! ſeu tibi Cedrinæ
Auro gravatos tollere fornices
Certant columnæ; ſeu per amplas
Gemma frequens tibi ridet ædes.
O me beatis poſtibus additum
Adſcribe vatem! me, DOMUS AUREA,
Stellaſque nolentemque cælos,
Hoſpitio meliore virgo
Dignare Mater! ſi tamen ardua
Non pænitendæ CASTRA potentiæ
Metaris, & rurſum ORDINATA
Belligeris acies ſub alis
Dicêre? lectum me tibi militem
Adſciſce, Virgo; me tua potius
Sub ſigna, ſacratumque Martis
Auſpicium, rigidaſque rurſum
Adſcribe turmas? non ego proprii
Parcus cruoris, Neſtorios ſinam
Impunè graſſari; aut caninos
Sacrilegi fremitus Arii.
Certus triumphi, certus in obvia
Calvinianæ monſtra proterviæ
Armabor, inſtanteſque rumpam
Virgineis acies trophæis.
Tum poſt peracti claſſica prælii,
Si fors Cadanis PALMA vocaberis
Florens corymbis; ipſa noſtrum
Non humili caput, ipſa vere
Umbrabis olim; non ego laurea
Nunquam vetuſtæ brachia Daphnidis;
Frondeſque Dodonæ, aut dicatum
Herculeo folium labori

De-

Desiderârim, si mihi vel Rosa,
Vel innocentis florida LILII
Hyems triumphales decoro
Flore velis redimire crines.
Quin nec molestis horreo tempora
Sepire spinis. si mihi Lilium
Exinde surges, delicatis
Immeritam religare frontem
Dignata sertis. O radiantium
Exuberanti lumine vivida
FENESTRA cælorum, innocenti
Digna magis radiare vitro.
O PORTA Cæli! gemmea siderum
O porta virgo! nobile Regii
ALTARE cultus, quod trecentis
Gestit Amor cumulare votis.
Quocunque tandem nomine fulseris,
Tuo quotannis lumine tetricas
Solabor horas, seu resurgit,
Seu vetulo labat ore Titan.
Si te Phanetem dixeris: illico
A tam sacratis torreor ignibus.
Sed dicta rursum diffluenti
Flas tepidos Cynosura ventos:
Quis ille vero Fons vitreis vocat
Ad se labellis? quæ salientium
Procella lympharum bibaces
Explicuit sine labe fluctus?
Heu quanta casti me sitis occupat
O Virgo, fontis! da cupido sacrum
Hausisse nectar, sive tu FONS,
Sive suâ PUTEUS vocaris
Illimis undâ: non ego garrula
Apollinaris flumina Pegasi
Vovebo, si vivacis undæ
Virgineos reserabis amnes.
At nunc, tuorum si qua clientium
Te cura tangit; pulchra volucribus
Protende tantisper Favonis
Lora, super bijugesque pernix

Adſcende ventos: te juvenum frequens
Suprirat ordo; te vigilantibus
Aræ lucernis, ſupplicisque
Ingeminat pia flamma ceræ.
Tibi, *Modorum* gloria, Lesbios
Gratante plectro colligimus modos;
O Mater, Æternum adminiſtro
Digna Modo genuiſſe VERBUM.
Hîc, quà mitrato vertice celſior
Tibi ſupinis cornibus annuit
AGNUS, ſuperſtiteſque nobis
Auſpicio potiore Colchos,
Criſpumque Phryxo non minor æmulo
Suſpendit aurum: quà tibi ſubditæ
Laſſantur aræ: & digniora
Herculeo monumenta furto.
Qua grata doctæ nænia Palladis
KARNKOVIANIS manibus aſſidet,
Udæque deplorant Camænæ
Præſulei cineres ſepulchri:
Quà præſidentis Arx *Sapientiæ*
Inter minores ſumma *Scientias*
Edicta diſpenſans, Lecheam
Non dubio ciet ore pubem.
Quam ponè flexo cernua vertice
Natura adorat; cuî capitis minor
Se ſpontè ſubmittit *Matheſis*,
Et *Logicæ* genius Minervæ.
Huc, increatæ quæ SAPIENTIÆ
Mater vocaris, virgineos age
Molire currus; huc vel ipſa
Te queruli vehat aura voti.

Quies

QUIES POST LECTIONEM THEOLOGICAM.

AD PEDES VIRGINIS MATRIS PUERUM JESUM AMPLEXANTIS.

ODE LXXXVII.

FEssus Theologi diſſidiis fori,
Hîc ad virgineos me jacio pedes ;
Mitis ſomne veni, clauſaque languidis
Adduc lumina palpebris.
Alternâ vegetum ſtat requie caput :
Et ſe interpoſito mens fovet otio.
Nil durat nimium. Tenſa diu fides
Plectrum deſerit & manum.
O qui Liligero virginis in ſinu
Blandùm pupe cubas, tu mihi languida
(Virgam Mercurii temno) oculi vitra
Dulci ſparge papavere.
Junonis dubio ſomniet in ſinu ,
Quem Fortuna juvat. dum mihi tutior
Affuſum dominos virginis ad pedes
Somnum conciliet quies.

AD REMIANUM FESTIUM.

De suis scriptis, eorumque publicandorum morâ.

ODE LXXXVIII.

CUR diu tantis, Remiane, curis
Opprimor, quæris: quoties minores
Ingeniî partus minus expetitæ
Commodo luci;
Sepe *Cunctator*, nimiumque tardus
Audio vates: mihi sæpe dicis
Vera *TESTUDO* digitos, & ambas
Possidet ulnas.
At nec à tantis monitus querelis
Occupo tardas magis ipse pennas;
Et citum nasci gravibus calorem
Tardo lituris.
Ante maturis mea charta canis,
Ante depontano adolescat ævo;
Ante versetur, crucitata donec
Cura senescat.
Non ferunt longam properata lucem,
Temperat nostrum Maro dux calorem,
Perque bissenos vigilata quondam
Thebais annos.

Fædum in Parnasso monstrum, turpis inter Poëtas invidia.

ODE LXXXIX.

O Nata pulchras inter adoreas,
Lætùm tuentis prodigialior
Propago famæ! o in decoris
Progenies malè nata cunis!
O laureorum blatta cacuminum
Profana, fæti non populariter
Proles Honesti! dicta quondam &
In mediis habitasse cælis.
Enate multis Livor in ædibus,
Adulte multis. te sibi disparem
Inter Planetares ruinas
Dius Honor genuisse partum
Narratur olim. Te per & inclytas,
Etsi impotentes stare pedes, manus
Juvaret heroum tiaras,
Et solidæ monumenta famæ
Impunè reptasse; ac mediis super
Mavortiorum culminibus Ducum
Hæsisse passim; per suasque
Se se iterum recreasse mortes.
Quis ille? verò (pro superûm fidem!)
Quis ille tandem per medias tui,
Apollo, Parnassi nivales
Se genius graviore passim
Incestat aurâ. quæ furia impio
In eruditas serpere laureas
Luctatur ausu? quæ sacratas
Aonidum populata frondes
Se pestis infert? quam macies propè,
Pallorque fædis pingitur in genis,
Horrorque, qui frontis serenos
Inciliis sepelivit ignes?

An & ſceleſtum, ſit licet innuba,
Thalia partum jure ſtupentibus
Effudit aſtris? proh vetuſtæ
Excidium, interituſque famæ!
Sic & ſacrati culmen Apollinis
Infame paſſim corripuit nefas.
Ipſoſque jam paſſim Poëtas
Livor edit ſpoliumque laudis.
Ille excubanti Dædalus impete,
Perjura noſtris laudibus impulit
Dolabra; queîs parvas videri,
Pergit adhuc tenuare laudes.
Vel ſi ſupremi gloria nominis
Nolit dolari, protinus horridam
Se volvit in nubem, & latentes
In nebulis tetricoque fumo
Celare laudes pergit, & impias
Inhalat umbras: hinc meritis frequens
Se veſper infudit trophæis,
Hinc vetulæ periêre laudes.
At, ſi ſacrati reſtat adhuc amor
Collis Poëtæ, ſi vice conſonâ
Æterna magnorum vocamur
Poſteritas ſoboleſque Divûm:
Si dius omnes altius impulit
Apollo vates; pellite perfidam
E valle Permeſſi, áque caſtis
Invidiam prohibere Muſis.

AD FELICEM GEORGIUM.

Christophori Baldovini Ossolinski Palatinidæ Sandomiriensis, Stobnicensis Ropezycensis &c. Capitanei filium.

ODE XC.

SUnt quos patricii stemmata sanguinis,
Et consanguineæ symbola gloriæ
Ignavos faciunt: qui patrium decus
Cunis intumulant suis.

At tu Sarmatici fax nova climatis,
Fax Ossoliniis addita fascibus,
Nunquam propositi nominis immemor
Magnis passibus emica.

Seu te belligeræ circulus orbitæ,
Inter Sarmatici fulmina prælii,
Ac immersa suis spicula cædibus
Et mistos gladiis globos.

Sêu Bellona truci percita classico
In conferta suæ prata Podoliæ
Invitat, rigido fortis acinace
Latas ibis in areas.

Et de Tartaricis vulneribus tuum
Implebis gemino nomen anhelitu:
Nec parcus proprii sanguinis hosticum
Totis viribus hauries,

FELICEMQUE tibi te fore dixeris.
Si fors pro patriæ finibus arduum
Fati amplexus iter magnanimo frequens
Vulnus nomine sarcies.

Hîc post emeriti classica prælii,
Ac absterfa levi vulnera spongiâ,
Infundes clypeis vel tibi proximo
Fessum corpus in aggere.

Post haustasque gravi de galea nives,
Evictamque famem, lætior ardua
Ad suprema novæ culmina gloriæ
Faustis ibis Etesiis.
Quod si paciferæ Palladis atria
Marti prætuleris: protinus huc, ubi
Sudor Pieriis præfluit arcibus,
Pronos curre per aggeres.
Hîc gentilitiæ prodigus ASCIÆ
Cæsas de viridi culmine laureas
Doctâ fronte feres, sertaque fortibus
Immiscebis adoreis.
Et junctas patriis Fascibus Ascias
Doctâ lege jugans consiliis Patrem
Effinges, patriæ lapsaque proprio
Sistes sceptra periculo.
Tunc conserta suis rostra curulibus
Distractumque gravi dissidio forum
Leni voce tenens Herculis aurea
Stringes pectora compede.
Vel si fœdifragi Cynthia Concani
Armatos Geticis ensibus Ædonas
In nos impulerit; prælia, & asperæ
Suadebis juga gloriæ.
Tunc & non vacuo nominis omine
FELIX à Lechicâ gente vocaberis,
Et patrum decus, non popularia
Doctus vincere nomina.
At nunc cum teneræ vincula Fasciæ
Plexas non humili stamine dexteras
Infanti cohibent, cresce volentibus
Felix progenies Diis.
Cresce ô magnanimo dignus Avo Nepos,
Primis ingenuam fletibus indolem
Confessusque Patrem; cresce novas tuo
Spes cum nomine nutriens.

In eos qui exoticis ac inusitatis nominibus delectantur.

ODE XCI.

AT ô Polonæ quisquis amicior
Virtutis hæres, projice barbaros
Ritus, peregrinumque nomen
A Lechicis prohibeto fastis.
Nam cur Latino Scipiadâ minor
Victoriosæ symbola gloriæ
Invadit, & sublimiores
Romulei titulos Quirini;
Qui militaris parcior indolis
Paterna quondam tela Decembribus
Exussit in focis, & altas
In stimulos humilemque stivam
Coëgit hastas? dum tenui manu
Sulcans paterni jugera prædii
Fodit reluctantem juvencum,
Et patriis secat arva pilis.
Ac pro revicti verticibus Getæ,
Aut Tauricani milite Concani,
Prosternit imbelles aristas;
Hâcque sua tegit arva strage.
Alter furenti percitus impetu
Iræque largus, mitibus asperos
Confundit Augustis Nerones,
Et veterem crepat ore Numam.
An & ferarum (prô Patriæ pudor!)
Indigna nobis nomina fingimus,
Pardisque commissos Leones
Ingenio exprimimusque factis?
At ô Polonæ si quis amor rei,
Ignota nobis nomina patriis
Delete de fastis, Quirites,
Et veteres renovate ritus.

Hic acer enſis, ac gladii; arduis
MIECISLAORUM nomina dexteris
Interpretetur, & redemptam
Belligero paret enſe famam.
Alter, regendæ laudis idoneus,
Potenſque famæ, moribus exprimat
Nomen VLADISLAI, ſciatque
Certa ſuæ dare jura laudi.
Hic non inani nomine ſedulus
PREMISLAORUM ſe genio ferat
Illuſtrem; & inclinata quondam
Conſiliis animiſque ſiſtat
In ſe ruentis culmina patriæ
Infractus Atlas. Hic LECHUS audiat,
Hic LESCO; nobiliſque PIASTUS;
Hic Lechico ZEMOMISLUS olim
Illuſtris auro. Si veterum tamen,
Quos denſiori fuſa volumine
Caligo, gentiliſque ritus
Immemori ſepelivit urnâ,
Pudet Parentum: ſunt alii tibi,
Polone, faſti; & vel Latios ſuper
Inſcripta colles, vel Pelaſgis
Nomina nobilitata ſaxis.
Quæ vel profeſſâ conſpicuus fide,
Vincens aperto lilia pectore
Candor fatetur; vel refuſus
Purpureo cruor ambit oſtro.
Sunt ſacra quondam, ſunt merito Lechi
Recepta cælo nomina; ſunt quibus
Servata libertas, & auro, &
Supplicibus vigiles lucernis
Accendit aras; hinc tibi fauſtius,
Olim futuris danda nepotibus,
Polone, non vanum futuri
Nomina ſuppeditabit omen.
Hinc nata proles, non vacuum ſui
STANISLAORUM nomen; & intima
Bene apprecantis ominetur
Vota ſpei, ſimileſque Patrum

Pro-

Promittit auſus; queîs ubi grandior
Ætas virilem fuderit aleam,
Patriſque patriæque certâ
Laude decus, pretium famæ
Non otioſis afferat ictibus,
Invictus hæres. hinc alius tibi
Aſſurgat ALBERTUS, Polonæ
Gentis amor, patriæque florem
Vel FLORIANI nomine præferat;
Vel indecori fæderis otia
Rumpenda promittat, vocandus
Non humili CASIMIRUS æſtro.

SUMPTUOSUS MODERNI SÆCULI MENSARUM AC CONVIVIORUM APPARATUS.

ODE XCII.

GUlæ magiſtrum perſequar, Muſæ, ſcelus.
Ultore Vates carmine.
Ventrinè tantum vivimus? Myſtæ gulæ,
Voracitatis Præſules:
Sordent ſub axe patrio natæ dapes;
Avita ſordent fercula.
Et nî macello farciatur Indico,
Fames ſuperba murmurat.
Cupediarum quidquid aût Phaſis fovet,
Aût dives Oriens educat,

Totis ematur censibus: nec annuo
Crumena parcat censui.
Multisque patinas æstimatas millibus
Dives culina præbeat.
Et tota paucis lancibus patrimonia
Insanus impendat nepos.
Centum coquorum dapsiles exercitus
Uni Dynastæ militant.
Strepunt culinæ; fumus obfuscat diem.
Ætnæ favillas crederes:
Trojamque rursus, & suis captum dolis
Fumare rursus Ilium.
Immugientum hinc fervet ollarum cohors,
Illinc ahenorum agmina.
Hastata verum stridet hinc & hinc phalanx,
Mille legiones lancium.
Pippire volucres, garrulosque posthumo
Stridere gutture anseres,
Et quidquid igne pinsitur Vulcania
De plebe, censeres queri.
In quæstionem turdus, & perdix gemit,
Raptumque Phænicopteri
Quidquid sapori servit. acta in equuleum
Omnis ferarum copia.
In jus vocati taurus, & lepus pyræ
Adjudicantur igneæ.
Alter Prometheûs cervus explodit jecur,
Exenterantur bubali
Tortore ferro. dama carnifice rotâ
Torretur Ixion merus.
In innocentes sæviunt cultri feras,
Feræ necantur à feris.
Apros molossi lancinant; aves, aves
Gulæ voracis victimas;
Et ni suorum purpuretur sanguine,
Hero ferina non sapit.
Mox pharmacorum prodigâ fluens manu
Exoticorum copia
Inundat ollas: advenæ Tmolo croci
Pretiosa inaurant flumina.

Armantur apri pipere: amaris dulcia,
 Ludunt amara dulcibus.
Ac evoluti cinnamorum cortices
 Adusque pulverum nihil,
Molles arenâ divite inscribunt notas,
 Limbosque circumsepiunt.
Hinc Canarino saccarum ridet gelu,
 Extrema rident lancium,
Nivesque circum, circum & hyemes albicant
 Purosque claudunt margines:
Post fata rursum vitreum natat pecus
 Mellita subter flumina.
Anserque pigri Nerei quondam accola
 Inter sapores fluctuat.
Domator alter collis ad morem tumet,
 Premente pomorum strue.
Tum tortuosa sumptuoso cochlea
 Inviscerantur hospite;
Et quidquid infami Ostreorum gurgite
 Lucrina piscatur Thetys.
En pavo vitæ medius à morte explicat
 Stellata caudæ lumina.
Et centum oculeis hospites signat comis,
 Pupilla pennarum aurea.
At inde saturam provocat famem suis
 Gallina cincta prolibus.
Gallusque semivir, vel avens Ardea
 Coo petita littore.
Anserque Thuscus, & cothurnix Indicæ
 Raptura palmam Phasidi.
Confusa centum ferculis (Ollam vocant
 Gulæ sacristæ putridam)
Sentina planè nauseæ, & famis scatet
 Infame diversorium.
At cum supinas vestiit mensas labor
 Discriminatis orbibus,
Mox refluentum, & diffluentum plurima
 Nant bajulorum examina.
Dapum procella, nimbus & mappas procul
 Fastidiosus opprimit.

Menſas paropſis ſubditas latè premit;
Lances ſuperſtant lancibus.
Turrita crebris mappa conſurgit jugis,
Trabeſque patinis territat.
Suſpirioſus ingemit venter, ſatis
Anhela clamant viſcera:
Farcitur uſque, ſed tamen ſatur fames,
Ad uſque fundum nauſeæ.
Tuentur ora, nauſeat ventris tumor,
Paſcuntur epulis lumina.
Oculiſque dentes invident; & dentibus
Oculi voraces exprobrant.
Siſtuntur argento interim graves ſcyphi,
Et militares amphoræ.
Senexque Bacchus, ſeculare dolium
Crebro reſiccans congio
Quo cum recedens perpluit ſe Phoſphorus,
Redux ſtupeſcit Heſperus.
Et cras relinquens Indicum Phæbus torum
Heſterna ridet pocula.
Oppugnat alter alterum ſcyphus ſcyphum,
Ac vitra reſpondent vitris.
Et ceû micantem cæteræ Phæbum faces
Longo ſequuntur ordine;
Prætore vitra cantharo menſas premunt.
Lateque mappas obſident.
Ripis ſtupeſcit aureis ſe ſe merum,
Tanto ſuperbum margine.
Compendioſus unicâ ridet Lyeûs
Se ſe intueri vineâ.
Jam tunc Falerni non eget ſolis Pharo,
Calena temnit jugera.
Jam tunc Faliſcos deſerit libens cados,
Rubraſque Cypri vineas.
Coumque temnit, temnit & Tmoli caput
Flavaſque Cretæ glareas.
Glebas pinguis Maſſici mittit manu,
Conſortiumque Synnadæ
Vitis ſuperbus; in gelu gemmæ cavo
Puriſque ſtagnat balneis.

Cen-

Centum ſalutes quiſque præbibit ; bibit
    Quiſquam ſaluteſque totidem.
An merſa tantum cantharis natat ſalus
    Siccos peroſa margines ?
Sapit nec unquam ni ſit ampla prodigo
    Condita vino gratia ?
Jam naufragatur animus , & plantæ labant ,
    Diluta languent viſcera.
Stupet cerebrum ; ſed caput ducit choros.
    Vinum loquuntur lumina ,
Vinoque ſtillant ; tota mens vino madet ,
    Caduca fallit tibia.
Deliberanti ſtet ne , num cadat , pedi
    Incurva cervix annuit.
Reciprocantes & dubii planum pedes
    Super pavimentum natant.
Errat loquela , lingua titubat , nant manus ;
    Eclypticique ſtant dies.
Tum ſiſtra turpi claſſicum canunt joco ,
    Fædoſque provocant ſales :
Et inverecundis ſocia verbis comes
    Miſcetur impudentia.
Raucæ peritum tibiæ citant pedem
    Gyrare molles circulos.
Itur per ulnas , manibus adnæxæ manus ;
    Pulſum ingemit cænaculum.
Matheſis ipſa , ſed carens puncto , rotas
    Sphæraſque pangit , crederes.
At ô Avorum quiſquis immunes geris
    Vultus decuſque Patrium ;
Abſiſte circo : dedecent chori viros ,
    Et fæminales circuli.
Martis cruentus circus invitat viros.
    Ac dura Bellonæ orbita.
Hîc hîc parentem maſculus quondam chalybs ,
    Hîc entheata pectora ,
Addicta famæ negligunt ipſam famem ,
    Ac erudita fercula.
Sed per Gelonos poſtquam arietatum eſt choros,
    Tepente Thracum ſanguine :

Sub

Sub hoſpitali populo, vel eſculi
Favente textilis domo,
Eluſa patinis vilibus ceſſit fames,
Et ruſticano prandio;
Hauſtuſque galeâ præfluentis rivuli
Illimis ac purus latex
Sitim fugavit: dum cavâ miles manu,
Simulque potat cornipes
Fonte ex eodem: Utrique communis ſcyphus,
Commune currit poculum.
Virideſque menſas ſutilis ceſpes ſoli,
Herbæque mappas exhibent.
At lætus atrum hâc gerit panem manu,
Quâ tela miles geſſerat;
Ephippioque membra commendans rudis
Mordet polentæ ſegmina.
Spectante cælo, ſole ridente, & volâ
Propinat alter alteri.
Mox cum ſeveras pugna ſufflari tubas
Tonante juſſit claſſico;
Totus choreis aptior manui manum
Scutiſque ſcuta conſerit.
Alter ſupino, dum capit feſſus cibum,
Bobus ſolutis, vomere,
Libuſſa Regem dum ſibi cælebs virum,
Equo ſubarrhat prodromo,
Regnum colonus ruſticas inter dapes,
Pretioſa riſit fercula.
Illamque, quam nos mitibus pomis gulam
Menſâ ſecundâ ludimus,
Luſit coronâ, ſponte dum faſces ſubit
Stiva, & lacerna purpuram.
I, perge, quiſquis divitem nutris gulam,
Nec tale ſpera ferculum.
Nam ſi Neronis æmularis prandium,
Cænam æmulabere Claudii.

HORO-

HOROLOGIUM MARIANUM

Septem horis

CONCEPTÆ ABSQUE MACULA

VIRGINI,

Decantatis,

JAM OLIM DISTINCTUM:

NUNC VERO

TOTIDEM PARODIIS METRO SAPPHICO DONATIS ILLIGATUM.

ACADEMIÆ MARIANÆ

In Collegio Caliſſienſi Soc. JESU,

AD IPSAM

TRIENNII PHILOSOPHICI METAM,

SACRUM, DICATUMQUE.

Anno Domini 1643. Menſe Junio, Die 17.

PARODIA I.

ODE XCIII.

JAM renaſcenti pudefactus ore
Siderum lætas inhibet choreas;
Jam patri jungi Phaëton curules
Imperat horas.
Jam vagâ fratrem fugiente Lunâ
Antè venturi rubet ora Phæbi
Manè, ſtillato madefacta potans
Jugera rore.
Jam MARIANÆ duplicata laudi
Æra vocali ſonuêre pulſu.
Jo! ſurgamus! properat fugaces
Hora quandrantes.
Surgimus, Virgo; ſimul hinc, & inde
Labra divinis animata labris
Ad tuas læti ſolito vocamus
Carmine laudes.
Jamque te MUNDI DOMINAM ſonoro
Dicimus cantu: tibi prona ſervum
Sceptra dat cælum; Tibi ſubjugatus
Militat æther.
O nihil tacti retinens pudoris
Virginum Virgo! tibi nata ſolis
Antelucano cupiit probari
Stella ſereno.
Te, licèt natæ genitrix vocaris
Gratiæ, plenam tamen Orbis audit:
Tu DEI clarum jubar; increatæ
Gloria lucis!
O relapſuro citò profuturas
Fer manus orbi; celerique pigras
Et moras curru, ſimul & morantes
Corripe nubes.
Te DEUS quondam ſemel elocuto
Fertilis VERBO Pater; ante natas
Temporum cunas nec adhuc adulti
Lumina Solis,

Vir-

Virginem Virgo geniti parentem
Ordinat VERBI. juga quo patentis
Condidit terræ; mare quo ſuis in-
fudit arenis;
Quo recens natas cohibente ſtellas
Te ſibi pulchram melior maritus
Addidit ſponſam; vacuans nocentis
Crimen Adami.
Te præelectam ſibi fecit olim
Inter ingentes habitare ſtellas;
Laxa te ſubter refovens ſui ten-
toria cæli.
Hæc ubi junctis tibi ritè palmis
Diximus, Virgo, pudor innocenter
Vulnerat cælos, roſeiſque pingit
Nubila plagis.
Te ſimul, Virgo juga, Te caduci
Ebriæ roris ſonuêre valles:
Te recens feſtis volùcrum ſalutat
Mane querelis.

PARODIA II.

ODE XCIV.

INterim primâ juvenis favillâ
Celſa per primam juga ſcribit Horam
Phæbus & totum jubar in minores
Contrahit umbras.
Si tuam nobis, bona Virgo, dextram,
Et ſalutares ope fauſtiori
Porrigis parmas; Tibi noſter ultrò
Occidet hoſtis.
Tum ter acclini redeunte collo,
Unicum in Trino, gracili Tonantem
Voce placamus; ſolitos precati
Laudis honores.

Ac ſimul grato variante cantu,
Virgo clamaris SAPIENS; ſequeſtri
Te canunt colles, tibi replicata
Accinit Echo.
O DEO quondam DOMUS incolenti
Gratior noſci! DOMUS altiore
Dignior pinnâ! tibi cedit alti
Regia cæli.
Digna ſeptenis Domus in columnis
Altius tolli; tibi larga caſto
Sternitur lino; tibi menſa vivo
Pane redundat.
Te profanati geniale mundi
Præterit crimen. tibi Diva dandam
Sanctitas vitam præit illibati
Præſcia partus.
Te ſuam, quiſquis meliore vitam
Prorogat cenſu, geminat Parentem.
O minus claudi facilis ſacrorum
Porta Quiritum!
Læta ſi mæſtus tegit ora Titan;
Protinus, Virgo, nova ſtella nobis
Ex Jacob ſurgis; placidâque findis
Nubila rimâ.
Te leves picti volucres Olympi
Ritè ſubmiſſis venerantur alis;
Te ſuam pronus Dominam vocari
Gaudet Olympus.
Jure pallentis Zabuli ſacratus
Diceris terror: tibi namque Virgo
Hinc, & hinc ſurgunt populoſa firmis
Cornua caſtris.
Quo-mari poſthac mea-cunque nabit
Cymba; ſecurum mihi *Navis* ipſa
Exhibe portum, pia Chriſtianis
Ripa phaſellis.
Ipſe te quondam Pater adminiſtro
Spiritu, Virgo, creat; ipſe quondam
Te, redundantis maris inſtar, omnem ef-
fudit in oram.

P A-

PARODIA III.

ODE XCV.

SED nec Aſcræo vacuus duello
Tertiam nobis vehet axis horam ;
In Marianas mea fila rurſùm
Surgite laudes.
O perennanti laqueata Cedro ,
Digna legalis radio coronæ !
O ſemel pacti melior vocari
Fæderis Arca!
Tu *Thronis* vivo Salomonis auro
Inter ardentes radiare gemmas
Diceris ; tutò ſuper excubantes
Stare leones.
Te repercuſſis immitata flammis
Splendidè fuſo micat Iris igne ;
Dum colorati varius relucet
Ætheris arcus.
Quin nec aſpecti prohibes Tonantis
Te Rubum dici : licet hinc & illinc
Te pene circumſtrepat innocentis
Ira favillæ.
O DEO florens ſuperiſque virga
Dignior pratis ! tibi rorat olim , &
Lenè ſiccatur Gedeonis udo
Vellus in agro.
O ſerâ caſti celebrem Pudoris
Numinis Portam ! cui ſtillat omni
Defluus cellâ favus in perempti
Ore Leonis.
Jure te Sanctus , genialis , olim
Conſciam noxæ cavet eſſe Natus ;
Cui puer quondam DEUS hoſpitalem
Incolet alvum.
O licet ſummo ſupereminere
Diceris cælo ; licet in columnæ
Tortilis morem tibi ſponte nubes
Bajula ſacrum

Aureos inter ſuperum receſſus
Fert thronum, Virgo ; tamen uſque pronam
Applicans aurem, faciliſque noſtris
Annue votis.

PARODIA IV.

ODE XCVI.

FAllor ? an ſextam mihi dixit horam
Æs recenſendos vigil in quadrantes:
Quod frequens circum rota temperato
Dirigit axe ?
Si tibi noſtram liceat ſalutem
In preces ductis geminare votis;
O parens, quondam pueri Tonantis
Arbitra, ſalve !
Te velut votum tibi ſervat una
Trinitas Templum: Tibi prona Divûm
Alitum pubes amat expeditis
Claudere pennis.
O ſemel votæ ſacra Caſtitatis
Cella, quam ſanctus Pudor arctiori
Peſſulo eludit; pia triſtioris
Gaudia mundi !
Hîc ubi picto petulans vireto
Aura colludit; tibi ſurgit almæ
Hîc voluptatis, liquidaſque repit
Hortus in auras.
Hic ubi lætas fugiunt per herbas
Virgines rivi; patiens gravari
Hîc tibi nutat, viridique fulget
Palma ſereno.
Aſt ubi celſum caput inter ipſas
Promovet nubes Libanus, refuſa
Hîc tibi Cedrus ſpecioſiores
Porrigit umbras.

O

Ò vetuſtorum benedicta quondam
Terra myſtarum! cui virginales
Præterit ſulcos gravior paterni
Culpa reatus.
Et licet Summi celebris Monarchæ
Civitas audis, cui celſa ductum
Sepiunt vallum, & decies reverſos
Mænia muros.
Tu tamen nobis Orientis alma
Porta panderis, licet inviarum
Nubium ſervet vigil obſeratos
Ultio poſtes.
Jure ſupremâ prece ſingularis
Audies Virgo? tibi namque ſacram,
Et rudem vinci cumulavit omnis
Gratia mentem.
Tu velut caſtum decorat ſeveras
Lilium ſpinas; recreas nocentis
Filias Adæ, foliiſque denſos
Protegis hamos.

PARODIA V.

ODE XCVII.

JAM ſupinatas minor inter umbras
Phæbus in nonam ſoboleſcit Horam.
Jam fatigatus tepidâ dies re-
ſpirat in umbrâ
Noſque dum lætæ fuga muſſat auræ,
In crucem ductam tibi, Sancta, dextram
Cogimus, Virgo; modò tu petitum in-
tende juvamen.
En tibi junctis reverenter ulnis,
Pectus & celſam cruce frontis arcem
Ritè ſignamus, ſimilique ſcripti
Brachia ſigno,

Glo-

Gloriam Patri canimus, ſuoque
Gloriam nato; licet hic, & ille
Invicem ſpirent ſibi par ſacrato
Flamine Numen.
O fugatorum facilis nocentum
Urbs! nos vitæ, propriæque quondam
Conſcios noxæ, patulis clientes
Excipe portis.
Quin & armato ſinuata clivo
Emines Turris, cui grande David
Robur, & firmis dedit alta propu-
gnacula muris.
Quà repercuſſi radius Phanetæ,
Dum levis puro Jove ridet æther,
Et timens vinci jubar in politis
Palpitat armis.
Te celer primos Amor inter ortus
Splendidis caſtæ radiis favillæ
Uſſit illuſtrem; teneroque parvam
Induit igne.
Tunc licet nullo gravis in cothurno
Et minus firmis ſolidata plantis,
Subdolum Diti caput, & ſuperbos
Conteris artus.
Te, ſimul vitam Syriis in uno
Amputans collo, famulis adorat
Laureis Judith; tibi cedit altos
Sponte triumphos.
O fovens verum ſine labe David,
Virgo Jeſſæi bona virga trunci!
Se tibi ſacras Sunamitis ultrò
Sternit ad aras.
Qui Thetin Nilo, Phariæque mundum
Prætulit terræ, ſimul & Joſepho
Prætulit JESUM, ſimul & Racheli
Ille MARIAM.
Jure te totam canit eſſe pulchram,
Quiſquis optatâ tibi ſpirat aurâ;
Namque te primo geniale probrum
Fugit in ortu.

PA-

PARODIA VI.
ODE XCVIII.

CUR mihi ſcriptas ſtylus alter horas
Sæpè promotis variabit umbris?
Ite, nil obſtat, procul, inquieti
Ite quadrantes.
Tu mihi poſthac, bona Virgo, certas
Divides horas. tibi veriores
Phæbus horarum Pater hinc & inde
Prænotat umbras.
Quin ut æternum reverente VERBUM
Carne veſtires; decimam reverſus
Lineam Phæbus facileſque retrò
Flexit habenas.
Sic & infernis homo de lacunis
Altius ſurgit; ſociiſque junctus,
Angelis paulò minus eminenti
Cedit honore.
O ab æterni radiis Phanetæ
Virgo contextâ radiata pallâ!
Te vigil Titan mediam ſereno
Palliat auro.
Cum tuum fixo attonitus ſtupore
Volvo Conceptum; mihi te pudicam
Tollis Auroram, quoties diurnas
Excitat horas.
Hîc tibi, Virgo, magis innocenti
Candidum lino, licet in moleſtis
Lilium ſpinis, hiat alba caſto
Oſcula labro.
Tu ſacram nato gravidante plantam,
Arduum preſſo Stygis in cerebro
Pondus aſſurgis; grave ſubjugati
Pondus Averni.
Si quis adverſas vagus inter umbras
Errat; albentes radios honeſto
Comis argento; niveoque Lunam
Allinis igne.

O perennantis cynosura lucis!
Tu ream noxæ nebularum amictu
Protegis terram, tenuique celas
Crimina nube.
At simul densâ comitatus umbrâ
Siderum vivas superis lucernas
Vesper in rimis, nimiosque labi
Suscitat ignes.
Jamque te nostris canit evocata
Barbitis Echo; tibi, Virgo, fessus
Se dies sternit; tibi ducit altas
Luna choreas.
Meque vocales imitatus inter
Montium clivos tibi lætiorem
Vesper applausum dedit; o sequestri
Gloria veri!
Te sibi tutis hilares sub umbris
Garriunt stellæ; tibi mitigatus
Lene suspirat Notus, & quietis
Dormit in alis.

PARODIA VII.

ODE XCIX.

ULtimus nostræ labor est Camænæ,
Ut levem molli comitante cantum
Tibiâ, nuper tibi, Virgo, votas
Compleat horas.
O tuis suetus precibus vocari,
Nos ad æternæ propylæa lucis,
Virgo, convertat DEUS, & severam
Exuat iram.
Tuque festinum dominâ juvamen
Annuens dextrâ; graviore nostri
(O Stygis justus timor!) hostis iram
Stringe catenâ.

Tunc ter inflexi capitis minores,
Cum paracleto simul æviternam
Et Patri, & Nato, solito canemus
Carmine laudem.
Jamque votivum tibi sæpè SALVE,
Nobilis Virgo, canit hinc reclinis
Et pedum plebes minor, hinc reductis
Vesper in antris.
Casta sis Virgo licet; illibata
Audies mater, cui se maritus
Siderum Patris pudor innocenti
Junxerat igne.
Jure submissis pedibus propinquo
Cernui collo tibi comitatis
Addimus sceptrum, melior sacri Re-
gina Favoris.
Nam tibi sparsos sine lege crines
Hac refrænari licuit coronâ,
Quam superfusis vigil è Planetis
Texuit æther.
Jure formosæ face puritatis
Virgines picti superas Olympi
Angelos; nullo maculata quondam
Crimine Mater.
Jure supremi dominam Monarchæ
Occupas ausu meliore dextram;
Ardet è puro tibi namque palla
Sutilis auro.
Per tuas ergo gravis educatæ
Gratiæ Mater; sacra seu reorum
Ara consurgis, bona seu rei fi-
ducia mundi:
Seu graves moti maris inter iras
Stella lustraris trepidis patronum
Naufragis portum, placitosque præbens
Ætheris ignes.
Sive conclusi reseras patentem
Januam cæli, tremulisque pacem
Imperans morbis, querulo salutem
Dividis ægro:

Per

Per tuas, inquam, pia Virgo, curas,
Hîc ubi vivi patet aula cæli,
Unicum & Trinum videam propinquâ
Luce Tonantem.
Hic ubi ſudo liquidum ſereno
Balſamum fulget; mihi ſuavè fragrans
Nomen effundis; tibi quiſque ſacro
Ardet amore.

DEDICATIO.

ODE C.

SUpplices, *Virgo pia*, deſtinatum
Solvimus penſum; tibi mancipatæ
Annuunt horæ, famuloque ſervit
Heſperus ortu.
Fac ut humani via longa tractus
Proſpero nobis faveat cothurno,
Fac ut æterni, duce te, pateſcat
Semita cæli.
Dumque ſupremi ſeries Agonis
Urſerit ſontes, ope tu Patronâ
Territis adſta, dubiamque præſens
Erige luctam.
O Hymetteo melior liquore,
Quem ſub Hyblæis coquit Ætna clivis!
O favo dulcis mage, cælicoque
Nectare Virgo!
Jamque nocturnis oculata ſtellis,
Cælici ſomnum fuga ſuadet orbis.
Jamque decreſcit tibi noſtra prono
Fine Camæna.

A.M.D.G.B.V.M.H.